

Eiropas
Komisija

STĀVOKLIS SAVIENĪBĀ 2023. GADĀ

FON DER LEIENAS
VADĪTĀS KOMISIJAS
SASNIEGUMI

Stāvoklis Savienībā 2023. gadā — Urzulas fon der Leienas Komisija

Eiropas Komisija
Komunikācijas ģenerāldirektorāts
1049 Brisele
BEĻĢIJA

Komisija nav atbildīga par jebkādam sekām, kas izriet no šī publikācijas atkalizmantošanas.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2023

© Eiropas Savienība, 2023

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politiku īsteno, pamatojoties uz Komisijas Lēmumu 2011/833/ES (2011. gada 12. decembris) par Komisijas dokumentu atkalizmantošanu (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).

Ja vien nav norādīts citādi, šo dokumentu atkalizmantot atļauts ar Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) licenci (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tas nozīmē, ka ir atļauta atkalizmantošana ar pienācīgu atsaukšanos uz dokumentu un norādēm uz izmaiņām.

Tādu elementu izmantošanai vai reproducēšanai, kuri nepieder Eiropas Savienībai, var būt jāsaņem atļauja tieši no attiecīgajiem tiesību turētājiem.

AVOTI

Visi fotoattēli © Eiropas Savienība (ja nav norādīts citādi)

Satura rādītājs

Sasniegumi	4
Eiropa – nākotne, par kuru vērts cīnīties	5
1 Eiropas solījuma aizstāvēšana	7
2 Investīcijas Eiropas labklājībā	24
3 Eiropas sabiedrības noturības veidošana	66
Grafiks	83

Eiropa – nākotne, par kuru vērts cīnīties

Pirms gada Eiropas Savienība saskārās ar vienu no līdz šim lielākajām problēmām – karu mūsu kontinentā, turklāt pirmo reizi kāda kaimiņvalsts piedzīvoja uzbrukumu, jo vēlas pievienoties mūsu Savienībai.

Krievija mēģināja mūs šantažēt ar enerģiju, un Eiropa bija uz fosilā kurināmā krīzes sliekšņa. Mēs nezinājām, vai ar mūsu gāzes rezervēm pietiks visai ziemei. Taču dziļi sirdī zinājām, ka nevaram atteikties no saviem Ukrainas draugiem, kuri cīnās par savu brīvību. **Mums bija ātri jāpārtrauc atkarība no Krievijas fosilās degvielas, dažādojot enerģijas avotus un paātrinot pāreju uz tīru enerģiju. Un mēs to kopā panācām.** Nevis tāpēc, ka tas bija viegli, bet gan tāpēc, ka tas bija pareizi.

Tāds ir priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas Eiropas Komisijas gars. Kopš 2019. gada Eiropas iedzīvotāji ir pārdzīvojuši globālu pandēmiju, izturējuši enerģētikas krīzi un uzņēmuši savās mājās lielāko skaitu pārvietoto personu kopš Otrā pasaules kara. Neraugoties uz šādām grūtībām, mēs ne mirkli neesam novirzījušies no mērķa īstenot Eiropas zaļo kursu, antropocentrisku digitālo inovāciju un sociālo taisnīgumu. Šī ir Komisija, kas tur doto vārdu un sasniedz rezultātus.

ES iedzīvotāji ir ne tikai atguvuši uzticēšanos mūsu Savienības noturībai, elastībai un redzējumam, bet arī esam kļuvuši stiprāki un vienotāki. Reaģējot uz Krievijas iebrukumu Ukrainā 2022. gada februārī, mēs turpinām atbalstīt Ukrainu un tās iedzīvotājus. Mēs esam padziļinājuši un paplašinājuši mūsu sankciju tvērumu, un tās smagi ietekmē Krievijas kara mašīnēriju. Mēs aizstāvam noteikumus balstītu kārtību, kas sauc Krieviju

pie atbildības par tās noziegumiem, un **strādājam, lai panāktu taisnīgu mieru.** Mēs palīdzējām novērst Ukrainas budžeta iztrūkumu 2023. gadā un esam ierosinājuši arī turpmāk atbalstīt tās ekonomiku, izmantojot jaunu mehānismu ES budžetā. Tajā pašā laikā mēs **gatavojamies Ukrainas integrācijai mūsu Eiropas saimē**, galveno uzmanību pievēršot atjaunošanai un reformām. Un, lai veicinātu mūsu paplašinātās Savienības drošību, mēs stiprinām Eiropas aizsardzības spējas.

Ar **REPowerEU** mēs uzvarējām enerģijas karā, ko Krievija uzsāka pret mūsu ekonomiku: mēs izvairījāmies no elektroapgādes pārrāvumiem; samazinājām enerģijas cenas līdz pirmskara līmenim un divkāršojām tīras, cenas ziņā pieejamas un vietēji ražotas atjaunīgās enerģijas izmantošanu. 2023. gada maijā **pirmo reizi vēsturē ES no vēja un saules enerģijas ražoja vairāk elektroenerģijas nekā no fosilās degvielas.** Mēs arī pārorientējamies uz to, kas Eiropas rūpniecībai vajadzīgs, lai uzvarētu globālajos centienos panākt par neto nulles emisiju līmeni, sākot ar Neto nulles emisiju industrijas aktu un beidzot ar Kritiski svarīgo izejvielu aktu un Ūdeņraža banku — tās visas ir revolucionāras likumdošanas iniciatīvas.

ES ekonomikas pārveides centrā ir **NextGenerationEU** — mūsu vēsturiskais atveseļošanas un investīciju plāns. Atzīmējot vienotā tirgus 30. gadadienu, 27 dalībvalstis kopīgi investē infrastruktūrā, piemēram, enerģijas starpsavienojumos un enerģijas salās, kā arī elektromobilitātē.

Mēs paplašinām inovatīvas nozares, piemēram, akumulatoru, mikroshēmu un ūdeņraža nozares. ES darba tirgus ir

spēcīgākais, kāds tas ir bijis gadu desmitos, taču zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai nepieciešamo prasmju trūkums varētu ierobežot spēju sasniegt mūsu mērķus. Tāpēc mēs nodēvējam 2023. gadu par Eiropas Prasmju gadu nolūkā uzsvērt, cik svarīga ir prasmju pilnveidošana un apmācība visa mūža garumā.

Šai Komisijai Eiropas Savienība ir “cilvēki, kas apvienojas — par savu brīvību, par savām vērtībām, vienkārši par labāku nākotni”. Tuvojoties **2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām**, mums jādara viss iespējamais, lai dotu cilvēkiem iespējas un nodrošinātu, ka viņi izmanto savas demokrātiskās tiesības balsot. Mēs aizsargāsim demokrātisko telpu pret iejaukšanos un draudiem, tostarp korupciju, dezinformāciju, uzbrukumus žurnālistiem un ārvalstu varas mēģinājumiem mūs sašķelt. **Mūsu spēks ir mūsu demokrātiskās tradīcijas, centieni un vienotība.**

Sākot ar Eiropas miera projekta dibinātājiem, kuri uzdrošinājās iztēloties vienotu Eiropu pēc Otrā pasaules kara, un tiem, kuri 1989. gadā panāca mūsu kontinentu sadalošā Dzelzs priekškara krišanu, un beidzot tagad ar varoņiem Ukrainā, kuri cīnās par brīvību un eiropisku nākotni saviem bērniem — **mūs visus vieno cīņa par to, kas ir pareizi.** Šodien Eiropa atkal iestājas par nākotni, par kuru ir vērts cīnīties, un šī nākotne ir jāveido mums.

Šodien Eiropa atkal iestājas par nākotni, par kuru ir vērts cīnīties, un **šī nākotne ir jāveido mums.**

1 Eiropas solījuma aizstāvēšana

Pirmo reizi mūsu vēsturē pret kādu kaimiņvalsti tiek vērsts uzbrukums, jo tā vēlas būt daļa no Eiropas saimes. Krievija cīnās pret Ukrainas suverēno lēmumu un tās iedzīvotāju skaidri pausto gribu tuvināties mūsu Savienībai. Mūsu reakcija ir bijusi skaidra, un tai ir jābūt ilgstošai. Mums ir jāstrādā un mēs turpināsim strādāt, lai panāktu taisnīgu mieru. Tas nozīmē palīdzēt Ukrainai aizstāvēties, atgūt pilnīgu suverenitāti un virzīties uz dalību ES.

Lai sasniegtu šos mērķus, mēs sniedzam humāno palīdzību, ekonomisko palīdzību un militāro atbalstu Ukrainai; piešķiram ievērojamus līdzekļus valsts neatliekamajām vajadzībām, atveseļošanai un modernizācijai; uzturam būtisko sabiedrisko pakalpojumu, piemēram, slimnīcu un skolu, darbības turpināšanu; atjaunojam Krievijas iznīcināto kritisko infrastruktūru, piemēram, energosistēmas, ūdens sistēmas, transporta tīklus, ceļus un tiltus, un palīdzam nodrošināt vajadzīgās aizsardzības spējas. Mēs esam arī piešķirušī pagaidu aizsardzības tiesības ES dzīvojošiem ukraiņiem, un mēs piedāvājam aizsardzību un specializētus rehabilitācijas pakalpojumus grūtībās nonākušiem un nepavadītiem bērniem gan Ukrainā, gan ES un atbalstām visaptverošu Ukrainas bērnu aprūpes reformu.

Turklāt mēs atbalstām Ukrainu, lai tā sauktu Krieviju pie atbildības par tās agresijas un

kara noziegumiem, un veicinām uz Krieviju deportēto Ukrainas bērnu drošu atgriešanos. Lai vājinātu Krievijas spēju veikt karadarbību, **Eiropas Savienība ir noteikusi 11 plašas sankciju paketes**, kas ietekmē Krievijas ekonomikas galvenās nozares, iesaldējot ievērojamus aktīvus un liedzot galvenajām Krievijas bankām izmantot *SWIFT* sistēmu. Aizsardzības jomā ES ir pastiprinājusi sadarbību ar Ziemeļatlantijas līguma organizāciju (NATO), vienlaikus ar Eiropas Aizsardzības fonda starpniecību stiprinot savas kopīgās aizsardzības spējas.

Atbalstīt Ukrainu tik ilgi, cik vajadzīgs

No brīža, kad Krievijas agresijas karš pārklāja tumšu ēnu pār Ukrainu, Eiropas Savienības galvenais pienākums, ko tā uzņēmas, bija aizsargāt Ukrainas civiliedzīvotājus. 2022. gada 4. martā – pirmo reizi divdesmit gados kopš šā instrumenta pieņemšanas un tikai dažas dienas pēc Krievijas iebrukuma sākuma – ES vienbalsīgi iedarbināja **Pagaidu aizsardzības direktīvu**. Tā nodrošināja, ka jau no paša sākuma ukraiņiem, kuri bēg no kara, tika piešķirtas tiesības Eiropas Savienībā, tostarp uzturēšanās atļaujas, mājokļi, piekļuve darba tirgum, medicīniskajai aprūpei, bet bērniem jo īpaši – piekļuve skolām un izglītībai.

ES dalībvalstis ir atvērušas savas mājas un sirdis miljoniem ukraiņu, piedāvājot pagaidu aizsardzību aptuveni 4 miljoniem cilvēku, no kuriem gandrīz puse ir sievietes. **ES ir kļuvusi par drošu patvērumu gandrīz vienai piektdaļai Ukrainas bērnu.** Šī plašā sabiedrības reakcija uz lielāko cilvēku pārvietošanu Eiropā kopš Otrā pasaules kara ir atbalsojusies visā mūsu sabiedrības struktūrā.

.....

Ukrainas pilsoņi, kuri bēg no kara, izglāba Īrijas lauku pamatskolu, kurai draudēja slēgšana. Lismoilas valsts skola Roskomonā ir uzņēmusi 14 ukraiņu bērnus – tā ir vairāk nekā puse no skolas skolēnu skaita.

.....

Pašlaik tiek lēsts, ka vairāk nekā 5 miljoni cilvēku ir pārvietoti Ukrainas iekšienē. Kara radītās briesmas un Krievijas apzinātie uzbrukumi civiliedzīvotājiem nozīmē, ka 2023. gadā aptuveni 17,6 miljoniem cilvēku būs nepieciešama humānā palīdzība.

Kopš iebrukuma sākuma Komisija humānās palīdzības programmām ir piešķīrusi 733 miljonus eiro. Humānajai palīdzībai Ukrainā ir mobilizēti 685 miljoni eiro, un Ukrainas iedzīvotājiem, kuri bēg no kara, un uzņēmējkopienām kaimiņvalstī Moldovā ir piešķirti 48 miljoni eiro. Laikposmā no 2023. gada janvāra līdz jūnijam **7,9 miljoni ukraiņu,** tostarp smagi skartajās teritorijās, ir **saņēmuši humāno palīdzību no ES** un citiem dāsniem palīdzības sniedzējiem.

Kopš 2023. gada janvāra:

- vairāk nekā 4 miljoniem cilvēku ir sniegta pārtikas palīdzība;
- veselības aprūpes pasākumi vai preces ir palīdzējušas 5,6 miljoniem cilvēku;
- palīdzība skaidrā naudā ir sasniegusi 2,9 miljonus cilvēku;

Pagaidu aizsardzība aptuveni **4 miljoniem cilvēku,**

no kuriem gandrīz **50 % ir sievietes**

Komisija ir piešķīrusi **733 miljonus eiro** humānās palīdzības programmām

- kritiskās aizsardzības pakalpojumi ir sniegti 1,1 miljoniem cilvēku; kā arī
- gandrīz 3,3 miljoni cilvēku ir atguvuši piekļuvi tīram ūdenim un higiēnas un sanitārijas pamatpakalpojumiem.

Turklāt 2022. gadā **CARE** iniciatīvas (kohēzijas rīcība bēgļiem Eiropā un elastīga palīdzība teritorijām) ieviesa plašu elastību kohēzijas politikā, ļaujot pārplānot līdz 17 miljardiem eiro no 2014.–2020. gadā nepiešķirtajiem kohēzijas fonda līdzekļiem, paredzot zināmu mērķtiecīgu elastību 2021.–2027. gadam, lai atbalstītu cilvēkus, kas bēg no Krievijas iebrukuma.

Lielākā daļa Ukrainas pilsoņu, kam ES nodrošināta pagaidu aizsardzība, ir labi integrēti. Tas

jo īpaši attiecas uz Igauniju, kur gandrīz puse darbaspējīgā vecumā esošu ukraiņu jau ir aktīvi nodarbināti.

Aktivizējot **ES civilās aizsardzības mehānismu**, ES ir efektīvi novirzījusi palīdzību Ukrainai no visām 27 dalībvalstīm, kā arī Islandes, Ziemeļmaķedonijas, Norvēģijas, Serbijas un Turcijas. Ukrainai ir piegādāti vairāk nekā 94 000 tonnu palīdzības natūrā, kas tiek lēsta vairāk nekā 760 miljonu eiro apmērā. Tas ietver mūsu pašu *rescEU* ārkārtas krājumu mobilizāciju, nodrošinot pajumti, enerģiju, medicīnisko palīdzību un specializētu aprīkojumu 121 miliona eiro apmērā, lai mazinātu sabiedrības veselības apdraudējumus, piemēram, ķīmiskos, bioloģiskos, radioloģiskos un kodoldraudus. **Tā ir patiesa ES solidaritātes izpausme.**

Tā kā Krievija turpina apdraudēt civilās kodoliekārtas, ES ir sniegusi Ukrainai vairāk nekā 54,8 miljonu eiro materiālas **ar kodoldrošību saistītas palīdzības** veidā no *rescEU* stratēģiskās rezerves. Izmantojot līdzekļus no Eiropas Starptautiskās kodoldrošības sadarbības instrumenta, ir sākota laboratoriju un iekārtu atjaunošana, kuras Černobiļas slēgtajā zonā sabojājuši Krievijas okupanti, un ir ieviesta moderna automatizēta radiācijas uzraudzības sistēma.

Turklāt ES vada **medicīnisko evakuāciju Ukrainas pacientiem**, kuriem steidzami nepieciešama medicīniskā aprūpe. Izmantojot **ES civilās aizsardzības mehānismu**, ir sekmīgi īstenotas vairāk nekā 2500 šādas ukraiņu pacientu medicīniskās evakuācijas operācijas. Lai vēl vairāk palīdzētu šiem pacientiem, ES 2022. gada septembrī atvēra *medevac* centru Žešovā, Polijā. Iknedēļas medicīniskās evakuācijas lidojumus veic, izmantojot specializētu medicīnisko lidmašīnu, ko nodrošina Norvēģija un

finansē ES. Turklāt “ES – veselībai” finansēšanas programma ir atbalstījusi projektus, kas vērsti uz **garīgo veselību un psiholoģisko atbalstu** cilvēkiem Ukrainā, kā arī cilvēkiem, kas ierodas ES no Ukrainas.

Reaģējot uz Krievijas nekaunīgajiem uzbrukumiem Ukrainas enerģētikas infrastruktūrai, ātri tika veikti ārkārtas pasākumi. ES kopā ar humānās palīdzības partneriem Ukrainai ir piegādājusi aptuveni **5760 elektroģeneratorus**. Šiem ģeneratoriem ir atšķirīgs lielums un jauda: no vienībām, kas spēj apgādāt atsevišķas māsaimniecības, līdz lielākiem modeļiem, kas ir pietiekami slimnīcu uzturēšanai. Sadarbībā ar uzņēmumu *Enel* Komisija Ukrainai ir ziedojusi arī **5700 saules enerģijas paneļus**. Tos ražo Katānijā, Itālijā, ar Inovāciju fonda atbalstu. Tie nodrošinās elektroenerģiju skolām, slimnīcām un ugunsdzēsības dienestiem.

Kara sākumā ES veica izšķirošus pasākumus nolūkā **stabilizēt Ukrainas un Moldovas elektroenerģijas sistēmas**, sinhronizējot abu valstu elektrotīklus ar kontinentālās Eiropas tīklu. Kopš jaunās Polijas un Ukrainas elektrolīnijas darbības sākuma 2022. gada 7. maijā Ukraina un Moldova ir spējušas importēt līdz 1050 megavatiem no kontinentālās Eiropas.

Kara šausmu laikā ir ārkārtīgi svarīgi, lai ukraiņi varētu saglabāt saikni ar tuviniekiem. Tāpēc Komisija vērsās pie ES un Ukrainas telekomunikāciju operatoriem, mudinot tos atļaut ukraiņiem Eiropas Savienībā trīs mēnešus izmantot mobilos tālruņus par minimālām viesabonēšanas maksām

5700

saules enerģijas paneļi, ko
Eiropas Komisija ziedojusi Ukrainai

vai bez tām. Šis nolīgums, ko parakstīja 38 šādi uzņēmumi, ir sekmīgi **atvieglojis pārrobežu viesabonēšanu**. Papildus tam, ka viesabonēšana ir pieejama par pieņemamu cenu, ES ir izplatījusi 2,5 miljonus SIM karšu Ukrainas iedzīvotājiem, kuri meklē patvērumu, un ir izveidojusi Wi-Fi tīklājus robežpunktos un patversmēs. 2023. gada 24. aprīlī ES iekļāva noteikumus par viesabonēšanu ES un Ukrainas asociācijas nolīgumā.

Pilnībā izmantot Eiropas Savienības ekonomisko un finansiālo ietekmi

Kopš iebrukuma sākuma ES un tās dalībvalstis ir apliecinājušas nepieredzētu solidaritāti ar Ukrainu, **mobilizējot 59 miljardus eiro finanšu, humānās, ārkārtas budžeta un militārās palīdzības veidā**. Ukrainas vispārējās ekonomiskās, sociālās un finansiālās noturības stiprināšanai kopumā ir paredzēti 38,8 miljardi eiro — 31 miljards eiro no ES budžeta un 7,8 miljardi eiro no dalībvalstīm. Lai palīdzētu Ukrainas bruņotajiem spēkiem aizsargāt savu tautu, ES ir sniegusi militāro palīdzību aptuveni 20 miljardu eiro apmērā, un 5,6 miljardi eiro no šīs palīdzības ir mobilizēti Eiropas Miera mehānisma ietvaros. Turklāt ES un tās dalībvalstis ir mobilizējušas vismaz 17 miljardus eiro, lai atbalstītu cilvēkus, kas bēg no Ukrainas. **Tādējādi kopējais atbalsts Ukrainai un tās iedzīvotājiem sasniedz 76 miljardus eiro.**

2022. gadā ES piešķīra **Ukrainai makrofinansiālo palīdzību 7,2 miljardu eiro apmērā**, lai nodrošinātu valsts valdības nepārtrauktu darbību un sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu. 500 miljoni eiro no šīs budžeta atbalsta operācijas tika piešķirti globālās līdzekļu vākšanas iniciatīvas “Stand up for Ukraine” ietvaros un augsta līmeņa starptautiskā līdzekļu devēju konferencē Ukrainai 2022. gada maijā, kuras mērķis ir

risināt steidzamas vajadzības valstī saistībā ar mājokļiem, izglītību un lauksaimniecību.

2023. gadā ES sniedz Ukrainai vēl nepieredzētu atbalsta paketi līdz **18 miljardu eiro apmērā**, kas izpaužas kā ļoti izdevīgi aizdevumi, **no kuriem 12 miljardi eiro jau ir izmaksāti**. Pateicoties tam, Ukraina var turpināt maksāt algas un pensijas un saglabāt būtiskus sabiedrisko pakalpojumu, piemēram, slimnīcas, skolas un mājokļus pārvietotiem cilvēkiem. Tas arī palīdzēs nodrošināt makroekonomisko stabilitāti un atjaunot izpostīto kritisko infrastruktūru.

ES Ukrainai nodrošina atbalsta paketi līdz **18 miljardu eiro apmērā**

Eiropas Komisija 2023. gada jūnijā daudzgadu finanšu shēmas (DFS) vidusposma pārskatīšanas ietvaros ierosināja **Eiropas Savienības budžetā izveidot jaunu Ukrainas mehānismu**. Tas nodrošinās saskaņotu, paredzamu un elastīgu finansiālo atbalstu Ukrainai laikposmā no 2024. līdz 2027. gadam. Ukrainas mehānisms paredz līdz 50 miljardiem eiro gan dotācijās no ES budžeta, gan kapitāla tirgos piesaistītos aizdevumus. Turklāt Ukrainas valdība ciešā sadarbībā ar Komisiju sagatavos investīciju un reformu plānu.

49 miljoni tonnu Ukrainas lauksaimniecības produktu

© Adobe Stock

99 miljardi eiro
šo produktu aplēstā vērtība

ES un Ukrainas solidaritātes joslas ir kļuvušas par Ukrainas ekonomikas dzīvotspējas garantu, veicinot 49 miljonu tonnu Ukrainas lauksaimniecības produktu eksportu. Šie būtiskie koridori nodrošina ne tikai lauksaimniecības preču eksportu, bet arī nepieciešamo preču importu. Tiek lēsts, ka kopējā tirdzniecības vērtība šajā koridorā ir aptuveni 99 miljardi eiro. Lai palielinātu šo solidaritātes joslu kapacitāti un efektivitāti, tiek mobilizēta ievērojama summa 1 miljarda eiro apmērā, kas iegūta no Komisijas, Eiropas Investīciju bankas, Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas un Pasaules Bankas grupas iemaksām.

2023. gada februārī starp Komisiju un Ukrainu tika noslēgts nozīmīgs pakts, ar kuru **Ukraina tika iesaistīta vienotā tirgus programmā** un kura mērķis bija atvieglot piekļuvi tirgum, veicināt labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi un stimulēt ilgtspējīgu ilgtermiņa izaugsmi. ES autonomie tirdzniecības pasākumi, kas nodrošina pilnīgu tarifu liberalizāciju visu Ukrainas preču importam ES, darbojas kopā ar solidaritātes joslām, lai nodrošinātu galveno lauksaimniecības preču vienmērīgu plūsmu no Ukrainas uz ES un caur to. 2023. gada 5. jūnijā pasākumi tika atjaunoti vēl uz vienu gadu.

Ukrainas iesaistīšana pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa” un *Euratom* pētniecības un apmācības programmā ir svarīga iniciatīva, kuras mērķis ir saglabāt un **veicināt tās pētniecības un inovācijas ekosistēmu**. Turklāt 2023. gada jūnija sākumā ES un Ukraina parakstīja nolīgumu, kas ļaus Ukrainas projektu

virzītājiem pieteikties ES finansējumam kopīgu interešu projektiem transporta, enerģētikas un digitālajā jomā, vēl vairāk uzlabojot valsts savienojamību ar tās ES kaimiņvalstīm. Tas atbalstīs Ukrainas integrāciju ES vienotajā tirgū un veicinās izaugsmi, nodarbinātību un konkurētspēju.

Palīdzēt Ukrainai aizstāvēties

Ukrainas drosmīgie kareivji aizsargā savu zemi, tautu un demokrātiskās vērtības, taču, lai to paveiktu, viņiem ir vajadzīgs kas vairāk kā tikai drosme vien. Viņiem ir vajadzīgi resursi, lai aizstāvētu savu tautu. Šeit iesaistās ES, piešķirot savu spēku un resursus trīs stratēģiskos virzienos: aprikojums, apmācība un rūpnieciskā ražošana.

ES nelokāmais atbalsts būtiski ietekmē situāciju kaujas laukā. **Eiropas Miera mehānisms**, kura finansējums ir 5,6 miljardi eiro, ir devis iespēju piegādāt tankus, helikopterus, pretgaisa aizsardzības sistēmas, raķetes un munīciju. Šis ieguldījums, ko papildina dalībvalstu divpusējā militārā palīdzība, nozīmē, ka Ukrainai kopumā ir sniegts **militārais atbalsts 20 miljardu eiro apmērā**. ES ir apņēmusies turpināt atbalstīt Ukrainu tik ilgi, cik tas būs vajadzīgs, un turpinās diskusijas par būtisku ilgtermiņa pieeju militārajam atbalstam, izmantojot Eiropas Miera mehānismu.

Mūsu centieni nebeidzas ar aprīkojuma nodrošināšanu. **ES militārās palīdzības misijas**, kuras budžets ir 168 miljoni eiro un kuru pārvalda Padome, mērķis ir uzlabot Ukrainas bruņoto spēku militārās spējas, un tā jau ir apmācījusi 25 000 Ukrainas karavīru. Mēs stabili virzāmies uz mērķi līdz gada beigām pilnībā **apmācīt 30 000 Ukrainas karavīru**.

Eiropas Savienības Padome 2023. gada 20. martā vienojās par nozīmīgu priekšlikumu: tik ļoti nepieciešamās munīcijas piegādi Ukrainai. Šīs iniciatīvas mērķis ir paātrināt piegādi un kopīgu iepirkumu, lai 12 mēnešu laikā Ukrainai varētu piegādāt 1 miljonu artilērijas munīcijas. Tās pamatā ir šāda trīsvirzienu stratēģija:

- pirmkārt, palīdzēt dalībvalstīm nekavējoties pārvest 155 mm artilērijas munīciju no valstu krājumiem;
- otrkārt, konsolidēt Eiropas pieprasījumu, uzsākot kopīgus 155 mm munīcijas iepirkumus starp dalībvalstīm, kuros būtiska nozīme ir Eiropas Aizsardzības aģentūrai;
- visbeidzot, palielināt ES munīcijas ražošanas jaudu, lai apmierinātu Ukrainas pieaugošo pieprasījumu.

Komisija 2023. gada 3. maijā ierosināja **Munīcijas ražošanas atbalsta aktu (MRAA)** — iniciatīvu 500 miljonu eiro apmērā. Tā ietver īpašus, mērķtiecīgus pasākumus, lai veicinātu ražošanu un nodrošinātu drošu munīcijas piegādi Eiropas Savienībā. MRAA regula tika pieņemta 20. jūlijā un stājās spēkā vēlāk tajā pašā mēnesī. Komisija pieliek visas pūles ātri īstenot MRAA, lai dalībvalstis vajadzības gadījumā varētu veikt piegādes Ukrainai un sniegt tai turpmāku palīdzību.

Fiziskie kaujas lauki nav vienīgās vietas, kur Ukraina saskaras ar agresiju: Krievija pret Ukrainu un ES vērs arī hibrīdkaru. Reaģējot uz to, ES ir nostiprinājusi **Ukrainas kiberneturību**, ieguldot 10 miljonus eiro aprīkojumā, programmatūrā un citos saistītos atbalsta veidos. Papildu 15 miljoni eiro no 330 miljonu eiro vērtas paketes ir paredzēti noturīgas digitālās pārveides veicināšanai un palīdz Ukrainai vērsties pret Krievijas hibrīduzbrukumiem.

2023. gada februārī Lietuvā notika iedzīvotāju organizēta kolektīvās finansēšanas kampaņa **Radarom!**, kurā tika piesaistīti līdzekļi 16 gaisa aizsardzības radariem, lai aizsargātu Ukrainas debesis pret Krievijas raķetēm, šādi ievērojami pārsniedzot sākotnējo mērķi — 5 radarus.

Krievijas saukšana pie atbildības

Krievijas brutālā iebrukuma Ukrainā dēļ traģiski ir zaudētas neskaitāmas dzīvības un neskaitāmi cilvēki ir piedzīvojuši neizsakāmas grūtības. Buča, reiz mierīga Kijivas piepilsēta, tagad ir skarbs atgādinājums par nevainīgu civiliedzīvotāju šausminošo spīdzināšanu, izvarošanu un nogalināšanu, kas notika 2022. gada martā un kas joprojām turpinās visā okupētajā Ukrainas teritorijā. **ES godina visu upuru piemiņu un pastiprina savu nelokāmo apņēmību panākt taisnīgumu un to, ka šie noziegumi nepaliek nesodīti.**

Pašlaik Ukrainas Ģenerālprokuratūra izmeklē vairāk nekā 100 000 iespējamu kara noziegumu un noziegumu pret cilvēci gadījumus, kas tiek uzskatīti par vissmagākajiem starptautisko tiesību pārkāpumiem. Ņemot vērā arvien pieaugošo pierādījumu apjomu, ES apņemšanās atbalstīt šo noziegumu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par tiem ar katru dienu kļūst arvien spēcīgāka.

Brīvprātīgais Konstantin Gudauskas, kura tēvs ir lietuvietis un māte – kazahiete, izmantoja Kazahstānas pasi, lai ceļotu caur Krievijas okupētajām teritorijām Ukrainā, un palīdzēja izglābt vairāk nekā 200 cilvēku Kijivas reģionā, jo īpaši Bučā. Ukraini viņu sauc par **“Bučas eņģeli”**.

Bērni ir starp visneaizsargātākajiem Krievijas pastrādāto nežēlīgo noziegumu upuriem. Tiek lēsts, ka Krievijas nepamatotā agresija ir ietekmējusi 5,7 miljonus skolas vecuma bērnu Ukrainā un vairāk nekā 2800 skolas un telpas ir bojātas vai iznīcinātas. Saskaņā ar Ukrainas sniegto informāciju gandrīz **20 000 Ukrainas bērnu ir nelikumīgi un piespiedu kārtā pārvesti uz Krieviju.**

Kopš Krievijas nelikumīgā kara pret Ukrainu sākuma ES ir noteikusi sankcijas gandrīz **40 personām**, kuras ir atbildīgas par Ukrainas bērnu nelikumīgu deportāciju un pārsūtīšanu uz Krieviju un pāraudzināšanas programmu īstenošanu, un mēs turpinām identificēt iespējamus vainīgos. Starptautiskā Krimināltiesā 2023. gada 17. martā izdeva Krievijas prezidenta Vladimira Putina un Krievijas prezidenta biroja bērnu tiesību komisāres Marijas Ļvovas-Belovas apcietināšanas orderus. Šie pasākumi nepārprotami uzsver, ka neviens cilvēks nav augstāks par likumu un ka ikvienu var saukt pie atbildības, ja viņš izdara smagus starptautiskus noziegumus.

ES ir piekritusi atvēlēt 7,5 miljonus eiro, lai palīdzētu Starptautiskajai Krimināltiesai izmeklēt Krievijas pastrādātos kara noziegumus.

Turklāt ES:

- nodrošināja Ukrainas Ģenerālprokuratūrai vairāk nekā 6 miljonus eiro IT pilnveidei un būtiskam aprīkojumam;
- deva iespēju Eiropas Savienības Aģentūrai tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (*Eurojust*) droši saglabāt, glabāt un analizēt pierādījumus jaunā Galvenā starptautisko noziegumu pierādījumu datubāzē;
- stiprināja gan *Eurojust*, gan Eiropas Savienības Aģentūras tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropols) kā valstu

izmeklēšanas koordinātoru lomu ES dalībvalstīs, kā arī

- sadarbojās ar globālajiem partneriem, lai nodrošinātu pārskatatbildību un starptautisku reakciju.

Mēs atbalstām Starptautiskās Krimināltiesas centienus un vienlaikus arī turpinājām diskusijas ar mūsu dalībvalstīm un starptautiskajiem partneriem par tāda īpaša tribunāla izveidi, kura uzdevums būtu tiesāt Krievijas līderus, kuri ir atbildīgi par agresijas noziegumu pret Ukrainu. Sperot pirmo praktisko soli, 2023. gada 2. februārī Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena paziņoja, ka tiks izveidots **Starptautisks centrs saukšanai pie atbildības par agresijas noziegumu pret Ukrainu**, kas atbalstīs esošo *Eurojust* kopējo izmeklēšanas grupu un atradīsies Hāgā.

Šis centrs, kas sāka darboties 2023. gada jūlijā, palīdz koordinēt valstu izmeklēšanas par agresijas noziegumu un pierādījumu vākšanu. Tas būs būtiski, lai palielinātu spējas apkopot agresijas noziegumu lietas un saglabāt attiecīgos pierādījumus kriminālvajāšanai un nākotnes tiesas prāvām. Šis centrs nodrošinās struktūru, ar kuras palīdzību īstenot kopīgu izmeklēšanas un kriminālvajāšanas stratēģiju, un veicinās apmaiņu ar pierādījumiem, kas savākti kopš Krievijas agresijas sākuma, un šādu pierādījumu analīzi. Tas arī nodrošinās ciešu koordināciju ar Starptautiskās Krimināltiesas izmeklēšanu. ES kopā ar starptautiskiem partneriem piedalās diskusijās par īpaša tribunāla izveidi pamatgrupas ietvaros.

7,5 miljoni eiro

ES piešķirusi, lai palīdzētu
Starptautiskās Krimināltiesas veiktajās izmeklēšanās

Krievijai būs jāuzņemas juridiskās sekas, ko rada tās starptautiski nelikumīgās darbības, tostarp jāmaksā reparācijas. Komisija arī atbalsta diskusijas ar mērķi izveidot **kompensācijas mehānismu par kaitējumu**, ko radījusi Krievijas agresija pret Ukrainu. Attiecībā uz reparācijām pirmais solis ir Eiropas Padomes Ministru komitejas 2023. gada 12. maijā pieņemtā Rezolūcija, ar ko izveido **starptautisku kaitējuma reģistru** Hāgā, izmantojot Paplašināto daļējo nolīgumu, kas ir pieejams trešām valstīm. ES kļuva par šā nolīguma asociēto dibinātāju 2023. gada 11. maijā. Reģistrs kalpos kā pierādījumu un informācijas reģistrs attiecībā uz prasībām par tādu kaitējumu, zaudējumiem vai iznīcināšanu visām ieinteresētajām personām un juridiskajām personām, kā arī Ukrainas valstij, ko radījušas Krievijas starptautiski nelikumīgās darbības Ukrainā.

“Nedodiet savu balsi Kremļa propagandai” ir godalgota kampaņa, ko sagatavojusi Komisijas Bratislavas pārstāvniecība un kurā *Darina Chmúrová*, kas bērnībā ierunājusi krievu tautas pasaku, brīdina savus līdzpilsoņus neticēt Krievijas valsts sponsorētajām mūsdienų “pasakām”.

Sankcijas un Krievijas kara mašinērijas vājināšana

Saskaroties ar Krievijas pastāvīgo nelikumīgo un neattaisnojamo militāro agresiju pret Ukrainu, ES nelokāmi atbalsta Ukrainas suverenitāti, neatkarību un teritoriālo integritāti tās starptautiski atzītajās robežās.

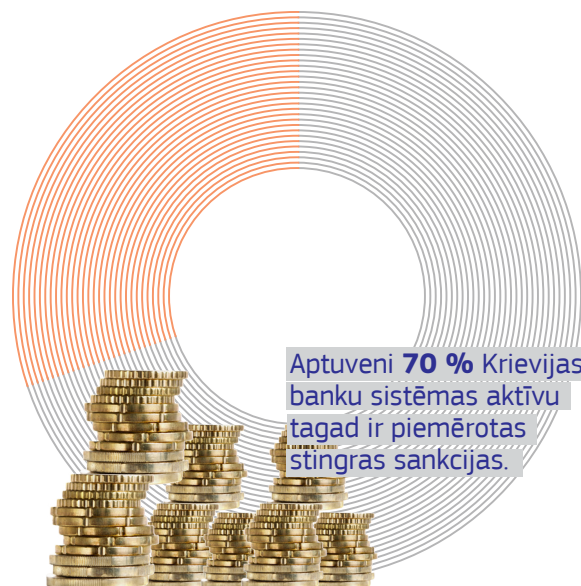
Līdz šim ES ir ieviesusi **11 spēcīgas sankciju paketes pret Krieviju**. Šīs sankcijas skar Krieviju tās ekonomikas pamatā, liedzot tai svarīgākās tehnoloģijas un tirgus. Šīs sankcijas, kuru mērķis ir **būtiski ierobežot Kremļa spēju finansēt un īstenot karu**, rada skaidras ekonomiskās un politiskās izmaksas Krievijas valdošās elites locekļiem, kuri ir atbildīgi par iebrukumu. Šo pasākumu pamatā ir spēkā esošās sankcijas, kas Krievijai noteiktas kopš 2014. gada pēc Krimas pussalas nelikumīgās aneksijas un situācijas destabilizēšanas Austrumukrainā.

Sankciju sarakstā iekļautajām personām ir aizliegts ieceļot ES teritorijā vai šķērsot to tranzītā, un visi viņu ES bankas konti ir iesaldēti. Papildus Krievijas Centrālajai bankai piederošo aktīvu bloķēšanai vairāk nekā 200 miljardu eiro apmērā ES **ir iesaldēti Krievijas privātpersonām piederoši aktīvi 24 miljardu eiro apmērā**.

Tūlīt pēc iebrukuma ES vienojās izslēgt galvenās Krievijas bankas no *SWIFT* sistēmas, kas ir pasaules vadošā finanšu ziņojumapmaiņas sistēma. Šī rīcība neļāva minētajām bankām ātri un efektīvi veikt savus finanšu darījumus visā pasaulē. Aptuveni **70 % Krievijas banku sistēmas aktīvu tagad ir piemērotas stingras sankcijas**.

Neraugoties uz Krievijas ievērojamajiem ieņēmumiem no naftas un gāzes, kas kalpoja kā rezerve pirmajā iebrukuma gadā, sankcijas ir **smagi skārušas Krievijas ekonomiku**, un ieņēmumi no naftas pārdošanas ir samazinājušies, pateicoties ES, G7 un Austrālijas ieviestajiem cenu griestiem. Krievijas iekšzemes kopprodukts (IKP) 2022. gadā samazinājās par

ES vienojās izslēgt galvenās Krievijas bankas no *SWIFT* sistēmas

© Adobe Stock

vairāk nekā 2 %, un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija paredz turpmāku samazinājumu 2,5 % apmērā līdz 2023. gada beigām. Lielais budžeta pārpalikums 2022. gada pirmajā pusē (galvenokārt augsto naftas un gāzes cenu dēļ) turpmākajos mēnešos tika dzēsts, un gada beigās federālajā budžetā bija 2,3 % deficīts.

Ņemot vērā joprojām notiekošo ekonomiskās aktivitātes kritumu un enerģijas cenu samazināšanos, nav paredzams, ka fiskālā situācija īstermiņā uzlabosies. Sankciju ietekme laika gaitā turpinās palielināties, ņemot vērā to ilgtermiņa ietekmi uz Krievijas budžetu, finanšu tirgiem, ārvalstu investīcijām un rūpniecisko un tehnoloģisko bāzi.

Tāpat kā attiecībā uz visām ES sankcijām, sankcijas, kas ieviestas, reaģējot uz Krievijas nelikumīgo iebrukumu Ukrainā, ietver īpašus noteikumus humanitāriem un medicīniskiem mērķiem. Turklāt ES ir veikusi pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās sankcijas neietekmē tirdzniecību kritiski svarīgās nozarēs ar trešām valstīm visā pasaulē, piemēram, **pārtikas nodrošinājumu un energoapgādes drošību**.

Papildus tās īstenotajai ekonomiskajai darbībai ES ir noteikusi mērķtiecīgas sankcijas pret personām, kuras ir atbildīgas par tādu pasākumu atbalstīšanu, finansēšanu vai īstenošanu, kas apdraud Ukrainas teritoriālo integritāti, suverenitāti un neatkarību.

Kopumā, ieskaitot iepriekšējās individuālās sankcijas, kas noteiktas pēc Krimas pussalas nelikumīgās aneksijas 2014. gadā, ES ir piemērojusi sankcijas aptuveni **1800 personām un vienībām**.

Lai gan lielākā daļa ES sankciju ir vērstas pret Krieviju, dažas ir pieņemtas arī pret **Baltkrieviju**, reaģējot uz tās iesaistīšanos iebrukumā Ukrainā, kā arī ar mērķi novērst pret Krieviju vērsto sankciju apiešanu. Sankcijas ir piemērotas arī **Irānai** saistībā ar uzbrukumus Ukrainai izmantoto dronu ražošanu un piegādi.

ES ir arī ieviesusi stingru **pretapiešanas klauzulu**, kas aizliedz ES pilsoņiem vai uzņēmumiem apzināti un tīši apiet sankcijas. Turklāt ES ir nolēmusi ierobežojošo pasākumu pārskatījumus iekļaut Līgumā par Eiropas Savienības darbību ietvertajā ES noziegumu jomu sarakstā, tādējādi **ievērojami uzlabojot sankciju izpildi**. Komisijas priekšlikums direktīvai, kurā ietverti minimālie noteikumi par noziedzīgu nodarījumu definēšanu un sodiem par ES ierobežojošo pasākumu pārkāpumiem, vēl vairāk pastiprinās šos centienus.

Turklāt **ES īpašā sūtņa ES sankciju īstenošanas jautājumos** iecelšana palīdz uzlabot koordināciju ar partnervalstīm un nodrošināt, ka eksports, ko ES ir aizliegusi, nerasniedz Krieviju caur trešām valstīm.

Atjaunošana un reformas Ukrainas ceļā uz Eiropu

Karš pret Ukrainu ir izšķirošs brīdis Eiropas projektam. Putina agresija vispirms ir vērstā pret Ukrainu. Tas ir nepieņemams uzbrukums Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem un starptautiskajām tiesībām, un tas ir vērstis arī pret mūsu vērtībām un mūsu Savienību. **Pirmo reizi mūsu vēsturē pret kādu kaimiņvalsti tiek vērstis uzbrukums, jo tā vēlas būt daļa no Eiropas saimes**. Krievija cīnās pret Ukrainas suverēno lēmumu un tās iedzīvotāju skaidri pausto gribu tuvināties Eiropas Savienībai. Mūsu reakcija ir bijusi skaidra un spēcīga, un tai ir jābūt ilgstošai. Mēs turpināsim nodrošināt līdzekļus, lai Ukraina varētu sevi aizstāvēt, un palīdzēsīm Ukrainai padzīt Krievijas iebrucējus no savas teritorijas un atgūt pilnīgu suverenitāti.

Atbalsts Ukrainas reformām, atveseļošanai un atjaunošanai jau ir sācies. Ukrainas nākotne ir Eiropas Savienībā: tas ticis apstiprināts tādos nozīmīgos pasākumos kā **komisāru**

kolēģijas un Ukrainas valdības pirmajā sanāksmē, kas notika 2023. gada 2. un 3. februārī. Kopš 2022. gada jūnija Ukraina ir atzīta par ES kandidātvalsti ar nosacījumu, ka tiks veiktas būtiskas reformas, lai pielāgotos ES standartiem un normām. Neraugoties uz to, ka Ukraina cīnās karā par savu eksistenci, tā ir panākusi strauju progresu nepieciešamajos reformu posmos, kas izklāstīti Komisijas atzinumā par tās pieteikumu dalībai ES.

Starptautiskie centieni palīdzēt Ukrainai ir bijuši daudzveidīgi. 2022. gada oktobrī Komisija un Vācija kā toreizējā G7 priekšsēdētāja Berlīnē kopīgi vadīja Starptautisko ekspertu konferenci par Ukrainas atveseļošanu. Turklāt 2023. gada 26. janvārī tika izveidota vairāku aģentūru **līdzekļu devēju koordinācijas platforma**, lai sinhronizētu globālo atbalstu. Šī ir pirmā šāda veida platforma starptautiskās palīdzības vēsturē. Līdz šim galvenajiem starptautiskajiem līdzekļu devējiem nekad nav bijis vienota kontaktpunkta, kas garantētu, ka atbalsts Ukrainai tiek sniegts tieši tur, kur tas vajadzīgs visvairāk. Lai atbalstītu Ukrainas atveseļošanu, atjaunošanu un modernizāciju, ir vajadzīgi apjomīgi starptautiski centieni.

2023. gada martā Komisija sadarbībā ar Ukrainas organizācijām sāka **Jaunā Eiropas "Bauhaus"** spēju veidošanas programmu Ukrainas atjaunošanai.

levērojama šo centienų daļa ir ierosinātais **Ukrainas mehānisms, kura vērtība ES budžetā ir līdz 50 miljardiem eiro** un kuru plānots īstenot 2024.–2027. gadā. Ņemot vērā ar atjaunošanu un reformām saistīto problēmu sarežģītību, Ukrainai ir vajadzīgs pastāvīgs ES atbalsts. Mehānisma mērķis ir risināt gan tūlītējas atveseļošanas vajadzības, gan vidēja termiņa modernizācijas centienus. Investīcijas ir rūpīgi apvienotas ar pārveidojošām reformām, lai virzītu Ukrainu ceļā uz Eiropu.

Īpaša uzmanība ir pievērsta Ukrainas bērniem, kas ir valsts nākotne. Krievijas agresija ir ietekmējusi 5,7 miljonus skolas vecuma bērnu, un vairāk nekā 2800 izglītības iestādes ir bojātas vai iznīcinātas. Komisija ir atvēlējusi 100 miljonus eiro Ukrainas skolu **rehabilitācijai un vēl 14 miljonus eiro skolu autobusu ziedošanai**, papildu atbalstu sniedz arī kampaņa “Skolas autobusi Ukrainai” 11 ES dalībvalstīs, kuras laikā ziedoti 300 autobusi un nodrošināts drošs transports Ukrainas bērniem.

Lai atbalstītu lielā skaita mīnu un nesprāgušās munīcijas likvidēšanu Ukrainas teritorijā, Komisija ar starptautisku nevalstisku organizāciju starpniecību piešķir **3,5 miljonus eiro humānajai palīdzībai atmīnēšanas pasākumiem**. Turklāt ar **ārpolitikas instrumentu** tika atbalstīti humanitārie pretmīnu pasākumi 18 miljonu eiro apmērā, un ar **Eiropas Miera mehānisma** palīdzības pasākumu 4 miljonu eiro apmērā atbalsta Ukrainas bruņoto spēku atmīnēšanas spējas.

Turklāt sagatavošanas beigu posmā ir ātrās reaģēšanas darbības, kuru kopējais budžets ir līdz 25 miljoniem eiro un kuras ietver papildu atmīnēšanas iekārtu nodrošināšanu, lai uzlabotu pretmīnu pasākumu pārvaldības efektivitāti.

Atmīnēšanas speciālisti no Horvātijas jau tagad dalās savās prasmēs ar ekspertiem no Ukrainas. Horvātija, kura joprojām glabā 1990. gadu kara rētas, ir vienīgā ES dalībvalsts, kas joprojām veic savas zemes atmīnēšanu, un līdz 2027. gadam tai ir piešķirts ES atbalsts 120 miljonu eiro apmērā. Horvātijas sāpīgā kara pieredze ir devusi tai nenovērtējamas prasmes, lai palīdzētu Ukrainai atgūties un atjaunoties.

ES arī veic pasākumus, lai **nodrošinātu, ka Krievija un tās oligarhi kompensē Ukrainai postījumus**. 2022. gada novembrī tika piedāvāta iespēja izmantot iesaldētos Krievijas aktīvus vairāk nekā 24 miljardu eiro apmērā, kā arī ieņēmumus no vairāk nekā 200 miljardiem eiro bloķēto Krievijas Centrālās bankas aktīvu Eiropas Savienībā Ukrainas atveseļošanai. Komisija un Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos strādā pie priekšlikuma, kas kompensētu Ukrainai zaudējumus. Šajā sakarā visos izvēlētajos pasākumos būs jāievēro starptautisko un Eiropas tiesību principi, kā arī ES vērtības, jo īpaši proporcionalitātes princips, un jāņem vērā arī iespējamo finansiālo seku mazināšana, kā arī jebkādi pretpasākumi no Krievijas puses.

Mūsu sadarbība ar Ukrainu ir vērsta uz to, lai panāktu taisnīgu mieru. Mūsu nostāja nedz apbalvo agresoru, nedz apdraud Ukrainas tautas tiesības kontrolēt savu likteni. Galvenais pamatprincips joprojām ir **“nepieņemt nevienu lēmumu par Ukrainu bez Ukrainas līdzdalības”**.

Jauna posma atklāšana mūsu kontinenta apvienošanā

Tagad mēs, eiropieši, saprotam, ka ārpus mūsu Savienības ir spēki, kas mēģina šķelt mūsu kontinentu. Viņi vēlas radīt plaisu starp Eiropas tautām. Viņi vēlas izbeigt sapni par vienotu Eiropas saimi un tā vietā sadalīt Eiropu ietekmes sfērās. Tagad Eiropas Savienība to apzinās jaunā līmenī. **Mums jāuzņemas atbildība par mūsu Savienības topošo dalībvalstu tuvināšanu mums.**

Putina agresijas kara radītie šoka viļņi ir nekavējoties sasnieguši mūsu sešus **Rietumbalkānu** partnerus, bet tas mūs ir tikai tuvinājis. Mēs arī Rietumbalkānos veicam tos pašus solidaritātes pasākumus, ko esam veikuši mūsu Savienībā. Mēs esam atbalstījuši neaizsargātas mājāsaimniecības pret augstām enerģijas izmaksām, un mēs veidojam jaunu infrastruktūru, lai samazinātu reģiona atkarību no Krievijas fosilās degvielas, izmantojot 1 miljardu eiro no enerģētikas atbalsta paketes. Šī praktiskā sadarbība ir noritējusi vienlaikus ar reģiona progresu ceļā uz ES.

2022. gada decembrī mēs piedzīvojām vēsturisku ES un Rietumbalkānu samitu Tīrānā – šī sanāksme pirmo reizi notika reģionā. 2023. gada jūnijā priekšsēdētāja fon der Leiena nāca klajā ar **jaunu izaugsmes plānu Rietumbalkāniem**, kura pamatā ir četri pīlāri: tuvināt Rietumbalkānus ES vienotajam tirgum, padziļināt reģionālo ekonomisko integrāciju, paātrināt fundamentālas reformas un palielināt pirmspievienšanās fondus. Mēs ne tikai aicinām savus partnerus spert jaunus soļus mums pretī; mēs arī speram lielu soli to virzienā. Mēs esam gatavi ierosināt lielāku finansējumu, lai atbalstītu ātrāku sociālekonomisko konvergenci ar ES Rietumbalkānu iedzīvotāju labā.

Jūnijā Eiropas politiskās kopienas otrajā sanāksmē priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena paziņoja par jaunu atbalsta paketi 300 miljonu eiro apmērā, lai palīdzētu **Moldovai** risināt problēmas, ko rada karš pie tās robežām, un paātrināt tās integrāciju ES.

Eiropas aizsardzības stiprināšana

Reaģējot uz Krievijas agresiju pret Ukrainu, ES un NATO ir apvienojušās apņēmīgai pretestībai. NATO ir pasaulē spēcīgākā aizsardzības alianse un kalpo par Eiropas drošības arhitektūras stūrakmeni. Ņemot vērā pastāvīgos un acīm redzamos Krievijas radītos draudus, **ES un NATO stratēģiskā partnerība ir sasniegusi jaunu sadarbības līmeni** pēc tam, kad 2023. gada janvārī tika parakstīta kopīgā deklarācija par ES un NATO sadarbību. Sadarbība ir paplašināta, aptverot jaunas jomas, piemēram, jaunas un revolucionāras tehnoloģijas, klimatu un aizsardzību, kā arī kosmosu.

ES un NATO ir arī izveidojušas ES un NATO darba grupu kritiskās infrastruktūras noturības jautājumos, lai stiprinātu mūsu kopējo drošību. Divas ES dalībvalstis nesen nolēma pievienoties aliansei. Somija un Zviedrija 2022. gada 5. jūlijā pēc pievienošanās diskusiju pabeigšanas parakstīja NATO pievienošanās protokolus. **Somija kā 31. dalībvalsts oficiāli pievienojās NATO** 2023. gada 4. aprīlī. Tādējādi 22 no 27 dalībvalstīm tagad ir NATO dalībvalstis.

Līdztekus tam, ka NATO pievienojās vairāk ES dalībvalstu, pastiprinājusies ir arī ES sadarbība aizsardzības jomā. Referendumā, kas notika 2022. gada 1. jūnijā, Dānijas vēlētāji atbalstīja Dānijas pievienošanu

ES kopējai drošības un aizsardzības politikai, **izbeidzot Dānijas 30 gadus ilgo nepiedalīšanos ES aizsardzības sadarbībā**. Tā rezultātā Dānija 2022. gada 1. jūlijā pievienojās ES sadarbībai drošības un aizsardzības jomā un sāka sniegt ieguldījumu ES misijās un operācijās šajā jomā. 2023. gada maijā Dānija kļuva par 26. dalībvalsti *PESCO* (pastāvīgā strukturētā sadarbība), kas ir ES aizsardzības sadarbības kods.

Kopš 2021. gada Komisija ir sekmīgi sākusi un īstenojusi **Eiropas Aizsardzības fondu**. Līdz šim projektos ir veiktas investīcijas vairāk nekā 3 miljardu eiro apmērā. 2023. gadā fonds iepludinās vēl 1,2 miljardus eiro projektiem svarīgās aizsardzības jomās, piemēram, kosmosa situācijas apzināšanā, hiperskaņas raķešu apkarošanā un Eiropas Patrulēšanas korvetes prototipa izstrādē.

Kara atgriešanās Eiropā ir būtiski mainījusi tirgus kontekstu, kurā darbojas ES aizsardzības rūpniecība. Pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, abi likumdevēji – Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Padome – 2023. gada jūnijā panāca politisku vienošanos **par Eiropas aizsardzības rūpniecības pastiprināšanu ar kopīgu iepirkuma aktu**, kura budžets ir 300 miljoni eiro. Šī regula stimulēs ES dalībvalstis kopīgi iepirkt ieročus, tādējādi nodrošinot sadarbību, apjomradītus ietaupījumus un spēcīgu Eiropas aizsardzības rūpniecību. Tā papildina **Munīcijas ražošanas atbalsta aktu** (MRAA), kas paredzēts, lai atbalstītu ražošanas jaudas palielināšanu sauszemes un artilērijas munīcijas, kā arī raķešu ražošanai.

Rail Baltica projekts ir ne tikai simboliska Baltijas valstu atgriešanās Eiropā, bet tam ir arī būtiska ekonomiska un ģeostratēģiska nozīme. Atjaunojot Baltijas valstu savienojumu ar Eiropas dzelzceļa tīklu, sociālekonomiskie ieguvumi tiek lēsti 16,2 miljardu eiro apmērā. Tas arī uzlabo reģionālo drošību, ļaujot ātri un efektīvi transportēt karaspēku un aprīkojumu caur reģionu.

Investīcijas Eiropas labklājībā

Pagājušajā gadā ES ir parādījusi, cik lieliem draudiem mēs spējam stāties pretī, kad rīkojamies kopā un ar vērienu. Komisija ar *REPowerEU* sekmīgi vērsās pret Krievijas enerģijas karu pret ES ekonomiku, garantējot mūsu enerģētisko drošību ar diversificētām piegādēm no uzticamiem partneriem, labi aizpildītām gāzes rezervēm, enerģijas ietaupījumiem un atjaunīgo energoresursu izmantošanas palielināšanu un paātrināšanu. Ar neto nulles emisiju industrijas aktu un kritiski svarīgo izejvielu aktu **zaļā kursa industriālā plāna** īstenošanai mēs nostiprinājām ES vadošo pozīciju virzībā uz neto nulles emisiju līmeni. Mēs par prioritāti uzskatām prasmes un darbvietas, atjauninām mūsu sociālo tirgus ekonomiku un veidojam uz cilvēku vērstu digitālo pārveidi Eiropā. Šajā sakarā mēs izsludinājām **Eiropas Prasmju gadu**, lai dotu jaunu impulsu mūžizglītībai, atbalstot cilvēkus un uzņēmumus, lai palīdzētu viņiem pilnībā veicināt zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Mēs esam ieviesuši pasākumus inovācijas un konkurētspējas veicināšanai, izmantojot **NextGenerationEU** 800 miljardu eiro finansējumu investīcijām un reformām. Komisija ir arī pieņēmusi programmas **“Apvārsnis Eiropa”**, kas ir pasaulē lielākā pētniecības un inovācijas finansēšanas programma, 2023.–2024. gada darba programma, kuras budžets ir aptuveni 13,5 miljardi eiro, ļaus pētniekiem un novatoriem rast risinājumus būtiskajām vides, enerģētikas, digitālajām un ģeopolitiskajām problēmām, ar kurām šodien saskaras mūsu ekonomika un sabiedrība. **ES kohēzijas politikas fondi**, kuru apjoms 2021.–2027. gadam sasniedz 392 miljardus eiro, turpina palīdzēt stiprināt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju Eiropas Savienībā, tostarp novēršot nelīdzsvarotību starp valstīm un starp reģioniem. Visā pasaulē mēs aizstāvam Eiropas vērtības un intereses, izmantojot investīcijas **Global Gateway**, par prioritāti izvirzot stratēģiskas partnerības ar uzticamām demokrātijām.

ES budžetam ir būtiska nozīme Savienības prioritāšu īstenošanā. Kopš pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas (DFS) pieņemšanas ir parādījušās vairākas jaunas prioritātes, savukārt DFS elastības iespējas tiek izsmeltas. Tāpēc Komisija ir ierosinājusi mērķtiecīgi pārskatīt DFS, lai ES budžets varētu sasniegt rezultātus līdz septiņu gadu perioda beigām.

Pārskatīšanas galvenie elementi ir atbalsts Ukrainai, migrācijas pārvaldība, partnerību stiprināšana ar galvenajām trešām valstīm un ārkārtas situāciju risināšana, Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platforma (*STEP*), kuras mērķis ir veicināt ES ilgtermiņa konkurētspēju kritisko tehnoloģiju jomā, kā arī efektīvi līdzekļi, lai ņemtu vērā *NextGenerationEU* aizņēmumu izmaksu pieaugumu un izpildītu savas juridiskās saistības. Turklāt Komisija ir ierosinājusi jaunus pašu resursus, lai aizsargātu ES budžeta izdevumus.

REPowerEU

Cenas ziņā pieejama, droša un ilgtspējīga enerģija Eiropai

ENERĢIJAS TAUPĪŠANA

Koordinējot gāzes pieprasījuma samazināšanu

17,7 %

Pieprasījuma kritums no 2022. gada augusta līdz 2023. gada martam

52,8 mljrd. m³(*)

ietaupītās gāzes

90 %

gāzes krātuvju jaudas bija pilnībā sasniegta līdz 2023. gada augustam

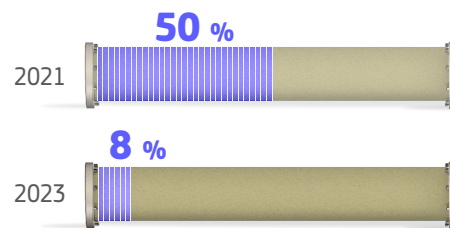
ES ENERĢIJAS PLATFORMA

Līdz 2023. gada jūlijam pirmie divi ES konkursi kopīgam gāzes iepirkumam piesaistīja **40** starptautiskus piegādātājus, kas spēja piegādāt kopējo gāzes apjomu vairāk nekā **33,9 mljrd. m³** apmērā. Tas pārsniedz ES kopējo pieprasījumu (**27,5 mljrd. m³**) par vairāk nekā 23 %.

PIEGĀŽU DAŽĀDOŠANA

Kopīgi iepērkot gāzi un jaunu uzticamu piegādātāju dēļ

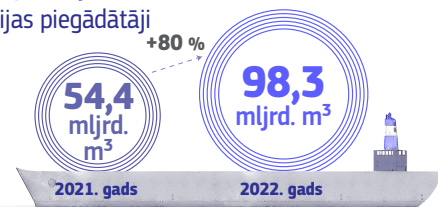
KRIEVIJAS CAURUĻVADU GĀZES IMPORTA PROCENTUĀLĀ DAĻA NO KOPĒJĀ ES GĀZES PATĒRIŅĀ

Pašreizējais galvenais piegādātājs ES: **Norvēģija**

LNG

LNG imports no piegādātājiem, kas nav Krievijas piegādātāji

Pašreizējais galvenais LNG piegādātājs ES: **ASV**

INVESTĪCIJAS ATJAUNĪGAJOS ENERĢORESURSOS

Pārejas paātrināšana uz ilgtspējīgāku un lētāku enerģiju

ATJAUNĪGO ENERĢORESURSU IZVĒRŠANA (2022. GADS)

Saules enerģija

pievienots **41GW**

Vēja enerģija

pievienoti **15GW**

SARAŽOTĀ ELEKTROENERĢIJA (2022. GADS)

39 %

no elektroenerģijas, kas saražota no **atjaunīgajiem enerģoresursiem**

(*) mljrd. m³ = miljardi kubikmetru

REPowerEU un mūsu enerģētiskās neatkarības atgūšana

Izmantojot energoapgādi kā ieroci, Krievija īsteno karu ne tikai pret Ukrainu, bet arī pret Eiropas ekonomiku. Ar plānu REPowerEU mēs vēlamies, cik drīz vien iespējams, darīt galu savai atkarībai no Krievijas fosilās degvielas.

Pirmajos astoņos kara mēnešos mēs aizstājām vairāk nekā 70 miljardus kubikmetru gāzes, kura pa cauruļvadiem pie mums kādreiz plūda no Krievijas.

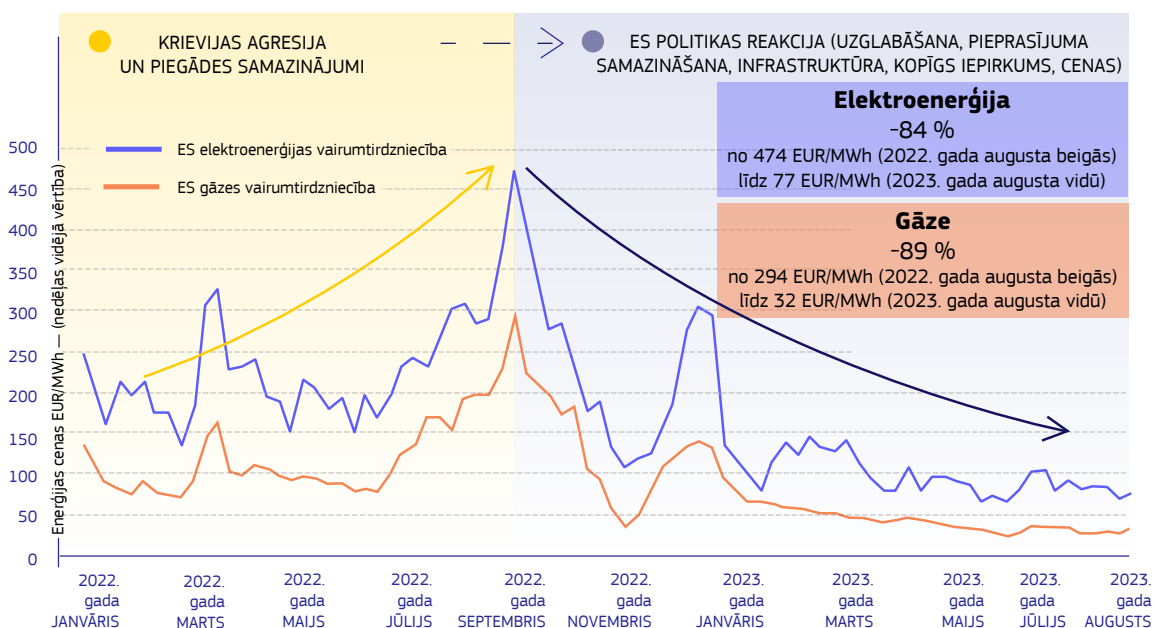
2023. gadā mazāk nekā 10 % no mūsu kopējā gāzes importa nāk no Krievijas cauruļvadiem. Mēs piepildījām Eiropas gāzes rezerves rekordlīmenī, sasniedzot vairāk nekā 95 % un līdz 2022. gada 1. novembrim pārsniedzot 80 % mērķi. Mēs beidzām apkures sezonu ar gāzes rezervēm, kas sasniedz 55 % no krātuvju jaudas, un līdz 2023. gada augustam mūsu gāzes rezerves bija 90 % no krātuvju jaudas. Starp 2022. gada augustu un 2023. gada martu mēs ietaupījām enerģiju

un samazinājām gāzes patēriņu par 18 %, pārsniedzot brīvprātīgo 15 % samazinājuma mērķi. Pateicoties mūsu sankciju režīmam, mēs pārtraucām Krievijas ogļu importu un samazinājām Krievijas naftas importu.

Solidaritātes principam ir bijusi galvenā nozīme mūsu reakcijā uz enerģētikas krīzi, un tas joprojām ir izšķirošs faktors. Mēs esam izveidojuši standarta solidaritātes kārtību gāzes piegādei starp dalībvalstīm un esam ieviesuši tiesisko regulējumu, kas ļauj tām pārorientēt enerģijas ražošanas uzņēmumu negaidīto virspeļņu, lai aizsargātu patērētājus no augstām enerģijas cenām.

Tādā pašā solidaritātes un sadarbības garā Komisija ir izveidojusi arī **ES Enerģētikas platformu** nolūkā organizēt pirmo kopīgo gāzes iepirkumu dalībvalstīm kopā ar Gruziju, Moldovu, Ukrainu un Rietumbalkāniem. Šis kopīgais iepirkums mums pirmo reizi ļāva izmantot mūsu kolektīvo politisko un tirgus ietekmi, lai palielinātu mūsu ietekmi sarunās un nodrošinātu drošu gāzes un sašķidrinātās dabasgāzes piegādi, apvienojot pieprasījumu un piesaistot piegādātājus.

Gāzes un elektroenerģijas cenu attīstība

Avots: © Eiropas Komisija (pamatojoties uz S&P Global Commodity Insights)

Piezīme: Gāzes cenas ir norādītas kā nedēļas vidējā vērtība no TTF cenas nākamajā dienā, elektroenerģijas cenas ir nedēļas vidējās svērtās vērtības no lielākajiem ES tirgiem.

Pieprasījuma agregēšana un kopīgo iepirkumu mehānismi neļauj ES uzņēmumiem pārsolīt vienam otru pasaules tirgū. Tas arī veicina gāzes rezervju atkārtotu uzpildīšanu vismaz 15 % apmērā no dalībvalstu uzglabāšanas jaudas atkarībā no pieprasījuma agregēšanas (aptuveni 13,5 miljardi kubikmetru gāzes). Divās pirmajās iepirkuma kārtās 2023. gadā kopējais gāzes apjoms bija 22,9 miljardi kubikmetru gāzes, kas atbilda patērētāju prasībām. Pamatojoties uz šiem panākumiem, 2023. gadā tiks organizēti vēl divi konkursi.

*WindFloat Atlantic, kas atrodas pie Viana do Castelo krastiem Portugālē, ir **pirmais peldošais vējparka kontinentālajā Eiropā.***

Ar uzstādīto jaudu 25 MW un elektroenerģijas ražošanu 78 GWh apmērā tas apgādā vairāk nekā 25 000 mājsaimniecību ar tīru enerģiju.

Sadarbība ar uzticamiem starptautiskiem partneriem ir ļāvusi mums aizstāt lielu daļu gāzes, ko līdz šim importējām no Krievijas.

Norvēģija tagad ir mūsu galvenā gāzes piegādātāja, un **ASV** ir kļuvusi par mūsu lielāko sašķidrinātās dabasgāzes piegādātāju pēc tam, kad pagājušajā gadā tika izveidota mūsu Kopīgā energoapgādes drošības darba grupa. Mēs esam noslēguši saprašanās memorandus ar nelokāmiem enerģētikas partneriem, tostarp Ēģipti, Izraēlu un Azerbaidžānu, lai stiprinātu mūsu enerģētisko drošību un virzītos uz sadarbību tīras enerģijas jomā.

Vienlaikus esam uzlabojuši savu enerģētikas infrastruktūru, stiprinot starpsavienojumus un importa iekārtas un optimizējot to izmantošanu. Šogad sāka darboties četri galvenie gāzes **starpsavienojumi**: Baltijas cauruļvads, Polijas–Lietuvas starpsavienojums, starpsavienojums starp Bulgāriju un Grieķiju un starpsavienojums starp Poliju un Slovākiju.

Krasi samazinot atkarību no Krievijas enerģijas importa, mēs esam divkārtīgi apņēmušies atstāt labāku Eiropu nākamajai paaudzei. Fosilās degvielas krīzes laikā atjaunīgo energoresursu enerģija ir ievērojami progresējusi. 2022. gadā mēs **divkārtīgām atjaunīgo energoresursu papildu izvēršanu visā ES**. Tika uzstādīta rekordliela jauna saules enerģijas jauda (41 gigavats), un vēja enerģijas jauda palielinājās par 15 gigavatiem, aizstājot aptuveni 12 miljardus kubikmetru Krievijas gāzes. Pirmo reizi vēsturē **2022. gadā no vēja un saules enerģijas tika saražots vairāk elektroenerģijas nekā no gāzes**. Tādējādi mums ir izdevies ne tikai apturēt CO₂ emisiju pieaugumu, bet arī tās samazināt par 2,5 %. Pat krīzes laikā ES ir noturējusi uzņemto kursu uz saviem klimata mērķrādītājiem. Gandrīz deviņi no desmit eiropiešiem atbalsta ES dekarbonizācijas centienus.

Šā gada sākumā Segedā (Ungārijā) tika atklāta **ES lielākā ģeotermālā siltumapgādes sistēma**, kas par pieņemamu cenu nodrošina enerģiju vairāk nekā 28 000 mājsaimniecību un vairāk nekā 400 sabiedriskajām ēkām. Projekts, ko līdzfinansē ES, ne tikai nodrošina tīru un cenas ziņā pieejamu enerģiju, bet arī palīdz Ungārijai rast alternatīvas Krievijas gāzei. Vairāk nekā 25 % ES iedzīvotāju dzīvo teritorijās, kurās ir pietiekami daudz ģeotermisko resursu, lai kopētu “Segedas modeli”.

Mūsu ES saules enerģijas stratēģija ir paredzēta, lai vēl vairāk paātrinātu fotoelementu enerģijas izmantošanu. Šī stratēģija, kas ir REPowerEU iniciatīvas būtisks elements, ir izstrādāta, lai līdz 2025. gadam ieviestu ekspluatācijā vairāk nekā 320 gigavatus jaunu saules fotoelementu iekārtu, kas vairāk nekā divas reizes pārsniedz pašreizējo līmeni, un līdz 2030. gadam — gandrīz 600 gigavatus. Mēs esam arī **strukturāli paātrinājuši atļauju piešķiršanas procesu attiecībā uz atjaunīgajiem energoresursiem**. Daudzi enerģētikas projekti visā ES ir īstenoti tik ātri, ka atļauju izsniegšanas temps tam netiek līdzīgs. Līdz ar to mēs esam ierosinājuši pasākumus, lai ievērojami paātrinātu procesu.

Trīs **ogļu ieguves reģioni Čehijā tiek pārveidoti par “ūdeņraža ielejām”**. Morāvijas–Silēzijas, Ūstu un Karlovi Varu apgabali ar Taisnīgas pārkārtošanās fonda palīdzību veido pilnīgas vērtību ķēdes, lai ražotu, uzglabātu un izmantotu atjaunīgo ūdeņradi, jo īpaši transporta nozarē.

Raugoties tālākā nākotnē, ūdeņradis kļūst par svarīgu instrumentu mūsu ekonomikas un rūpniecības dekarbonizācijai. ES ir vadošā loma **pasaules ūdeņraža ekonomikas** attīstībā. Likumdevēji joprojām strādā pie ūdeņraža un gāzes dekarbonizācijas paketes, ar ko izveido satvaru jaunajai ūdeņraža ekonomikai, taču ES tagad ir noteikumi, kas definē atjaunīgo ūdeņradi. Turklāt Komisija, ūdeņraža nozare, zinātnieku aprindas un ES reģioni 2023. gada 1. martā parakstīja kopīgu deklarāciju ar apņemšanos pastiprināt un paātrināt kopīgo rīcību ūdeņraža ieleju pētniecībā, izstrādē, demonstrēšanā un ieviešanā.

REPowerEU ir tikai sākums. Mēs **paātrinām pārkārtošanos uz tīru enerģiju, īstenojot *NextGenerationEU***, un dalībvalstīm ir pieejami gandrīz 270 miljardi eiro plānoto investīciju un reformu īstenošanai. Tas ietver atjaunīgo energoresursu plašāku izmantošanu, videi nekaitīgāku transportlīdzekļu un sabiedriskā transporta ieviešanu un mūsu ēku un sabiedrisko vietu energoefektivitātes uzlabošanu. Turklāt Komisija ir radījusi jaunus ārkārtas pasākumus (Atbalsts enerģijai par pieņemamu cenu (*SAFE*) saskaņā ar kohēzijas politiku un *REPowerEU* ietvaros), lai **palīdzētu neaizsargātiem iedzīvotājiem un maziem un vidējiem uzņēmumiem segt lielus enerģijas rēķinus**, pārprofilējot nepiešķirtos līdzekļus līdz pat 40 miljardu eiro apmērā.

Investīciju programma ilgtspējīgai enerģijai (*ISDE*), ko finansē no Nīderlandes Atveseļošanas un noturības plāna, paredz subsīdijas līdz 30 % apmērā maza mēroga siltumsūkņu, saules enerģijas katlu, izolācijas pasākumu un siltumtīklu pieslēgumu uzstādīšanai. Šī shēma ir izrādījusies ļoti populāra iedzīvotāju un mazo uzņēmumu vidū ieguvumu vides jomā un mazāku enerģijas rēķinu dēļ.

Eiropas zaļā kursa paātrināšana

Fon der Leienas vadītā Komisija 2019. gadā nāca klajā ar Eiropas zaļo kursu, un kopš tā laika tā joprojām ir nelokāma cīņā pret klimata pārmaiņām, resursu efektivitātes uzlabošanā, bioloģiskās daudzveidības zuduma novēršanā un piesārņojuma samazināšanā, vienlaikus nevienu neatstājot novārtā. Tagad ir pagājuši vairāk nekā trīs gadi, un, neraugoties uz divām iepriekš nepieredzētām globālām krīzēm, **lielākā daļa no iniciatīvām ir ierosinātas, un likumdevēji ir pieņēmuši tiesību aktus vai panāk progresu** attiecībā uz nolīgumiem lielākajā daļā šo jomu, un jau tagad tiek veidotas nozīmīgas iniciatīvas. Komisija ar tehniskā atbalsta instrumenta starpniecību ir arī nodrošinājusi dalībvalstīm speciālās zināšanas, lai tās varētu izstrādāt un īstenot reformas, kas palīdz paātrināt zaļo pārkārtošanos. Pēdējo trīs gadu laikā visās dalībvalstīs ir sniegts atbalsts aptuveni 150 zaļās pārkārtošanās reformām.

Klimats un enerģētika

Jau no paša sākuma Eiropas zaļajā kursā ir uzsvērts, ka pārejai jābūt taisnīgai un iekļaujošai, pirmajā vietā izvirzot cilvēkus un **pārveidojot ES par taisnīgu un pārticīgu sabiedrību**. Īpaša uzmanība tiek pievērsta tiem reģioniem, kurus klimatiskā un enerģētikas pārkārtošana skar visvairāk. Ir sākusies arī kohēzijas politikas teritoriālā un īpašā dekarbonizācijas instrumenta — Taisnīgas pārkārtošanās fonda reģioniem, kas pakāpeniski pārtrauc fosilās degvielas izmantošanu — īstenošana. Tā dotācijas 19 miljardu eiro apmērā atbalstīs investīcijas no fosilās degvielas atkarīgos un oglekļietilpīgos reģionos visās dalībvalstīs. Kopā ar pārējiem diviem Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma instrumentiem investīcijas vairāk nekā 55 miljardu eiro vērtībā palīdzēs šiem reģioniem pārorientēt

un dažādot savu ekonomiku un palīdzēs darba ņēmējiem iegūt prasmes, kas viņiem ļaus piekļūt jaunajām darbvietām, kuras tiks radītas.

.....

Pirmais Taisnīgas pārkārtošanās fonda projekts tika sākts Narvā, Igaunijā, 2023. gada jūnijā. Saskaņā ar projektu izveidots jauns retzemju magnētu rafinēšanas komplekss elektrotransportlīdzekļiem, kas ir pirmais šāds komplekss ārpus Āzijas. Tas ir savienots arī ar jaunu raktuvi Grenlandē, padarot to par pirmo “no raktuves līdz rafinēšanas kompleksam” piegādes ķēdi Eiropā.

.....

Savu pilnvaru sākumposmā Komisija ar **Eiropas Klimata aktu** lika pamatus tam, lai ES līdz 2050. gadam kļūtu par pirmo klimatneitrālo kontinentu, panākot to sociāli taisnīgā un ekonomiski konkurētspējīgā veidā. Mēs iepazīstinājām ar paketi **“Gatavi mērķrādītājam 55 %”**, kas ir vērienīga un plaša tiesību aktu priekšlikumu pakete, kuras mērķis ir saskaņot ES klimata, enerģētikas, zemes izmantošanas, transporta un nodokļu politiku ar mērķi līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu neto emisijas vismaz par 55 %.

“Gatavi mērķrādītājam 55 %” ietver pārskatītu **ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu**, kas ir ES klimata politikas stūrakmens. Ieņēmumus no emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas, izņemot tos, kurus ierosināts padarīt par jauniem ES budžeta pašu resursiem, atkārtoti iegulda enerģētikas pārkārtošanā. Lai panāktu taisnīgu pārkārtošanos, **Sociālais klimata fonds** sniegs finansiālu atbalstu arī mazaizsargātiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Fonds, kura budžets ir līdz 86,7 miljardiem eiro (ieskaitot ES ieguldījumu 65 miljardu eiro apmērā), no 2026. līdz 2032. gadam atbalstīs mazaizsargātas mājsaimniecības, mazos uzņēmumus un transporta lietotājus ES dalībvalstīs. Šī visaptverošā saskaņoto tiesību aktu pakete ietver arī pārskatītu Kopīgo centienu regulu un Regulu par zemes izmantošanu, zemes izmantošanas maiņu un mežsaimniecību, kā arī pārskatītus tiesību aktus ar paaugstinātiem mērķrādītājiem atjaunīgo energoresursu enerģijas un energoefektivitātes jomā. Tā ietver arī mērķrādītājus bezemisiju transportlīdzekļu, kā arī nepieciešamās uzlādes infrastruktūras ieviešanai, un jaunus noteikumus par ilgtspējīgu degvielu izmantošanu kuģiem un lidmašīnām. ES emisiju samazināšanas satvars tagad ir saskaņots ar 2030. gada mērķrādītāju, kas noteikts **Eiropas Klimata aktā**.

.....

Tērauda ražošanas dekarbonizācijai ir būtiska nozīme zaļās pārkārtošanās procesā. Austrijas lielākais CO₂ emisiju emitētājs tērauda ražotājs *Voestalpine* 2023. gada aprīlī ar ES atbalstu nolēma ieguldīt 1,5 miljardus eiro, lai pārietu no lielu piesārņojumu izraisošas domnas uz elektriskā loka krāsni. Pilnas ražošanas uzsākšana 2027. gadā palīdzēs ietaupīt līdz 4 miljoniem tonnu CO₂ emisiju gadā, kas veido 5 % no Austrijas gada emisijām.

.....

Vienlaikus ES **oglekļa ievedkorekcijas mehānisms** nodrošinās taisnīgu cenu noteikšanu oglekļa emisijām, kas saistītas ar ES importētu oglekļietilpīgu preču ražošanu, šādi stimulējot tīrāku rūpniecisko ražošanu trešās valstīs. Mehānisms sākotnēji attieksies uz konkrētiem produktiem dažās no oglekļietilpīgākajām nozarēm: uz dzelzi un tēraudu, cementu, mēslošanas līdzekļiem, alumīniju, elektrību un ūdeņradi. Tas stāsies spēkā, sākot ar pārejas posmu, 2023. gada 1. oktobrī, un pastāvīgo sistēmu piemēros no 2026. gada.

Galvenie atskaites punkti ES transporta nozares dekarbonizācijā ir pārskatītie **CO₂ standarti vieglajiem automobiļiem un furgoniem, Alternatīvo degvielu infrastruktūras regula**, kā arī **regulas “FuelEU Maritime” un “RefuelEU Aviation”**. Pilnībā sadarbspējīga un lietotājdraudzīga uzlādes punktu un uzpildes staciju tīkla izveide visā ES apvienojumā ar saistošiem mērķrādītājiem attiecībā uz ilgtspējīgām degvielām aviācijas un jūrniecības nozarēs samazinās siltumnīcefekta gāzu neto emisijas un stimulēs bezemisiju transportlīdzekļu, kuģu un gaisa kuģu ieviešanu. Tagad ir ļoti svarīgi arī ātri panākt vienošanos par CO₂ standartiem lielas noslodzes transportlīdzekļiem.

Nākamajā dienā pēc runas par stāvokli Savienībā priekšsēdētāja fon der Leiena apmeklēs Kopenhāģenu, lai kļūtu par krustmāti **pasaules pirmajam konteinerkuģim, kuru darbina tikai zaļais metanols**. Šis pasākums apliecina Eiropas zaļā kursa spēju dot stimulu nozaru dekarbonizācijai un jauninājumu ieviešanai. Līdz 2030. gadam vienai ceturtdaļai no *Maersk* flotes vajadzētu tikt darbinātai ar zaļo degvielu, kas ir nozīmīgi, ņemot vērā to, ka 90 % no pasaules tirdzniecības apjoma tiek pārvadāti pa jūru.

Enerģētikas pārkārtošanas paātrināšanai ir būtiska nozīme mūsu enerģētikas politikā, lai sasniegtu “Gatavi mērķrādītājam 55 %” noteiktos mērķus. Vienošanās par **Atjaunīgo energoresursu direktīvas pārskatīšanu** nosaka ES mēroga atjaunīgo energoresursu enerģijas mērķrādītāju 42,5 % apmērā un izvirza ambīcijas sasniegt 45 %.

Tajā ir noteikti arī nozaru mērķi, lai nodrošinātu, ka visās ekonomikas jomās tiek īstenota pāreja uz tīru enerģiju, kad vien iespējams, pārejot uz atjaunīgiem energoresursiem. Tomēr visekonomiskākā enerģija ir enerģija, ko neizmantojam. Nesen ES panāca vienprātību par **Energoefektivitātes direktīvu**, nosakot mērķi līdz 2030. gadam panākt 11,7 % ietaupījumu. Šis mērķrādītājs palīdzēs pakāpeniski pārtraukt fosilās degvielas izmantošanu, vienlaikus samazinot patērētāju rēķinus par enerģiju.

Atzīstot, ka ēkas veido aptuveni 40 % no ES enerģijas patēriņa, pašlaik notiek sarunas par **Ēku energoefektivitātes direktīvu**. Komisijas priekšlikumā galvenā uzmanība pievērsta vismazāk efektīvo ēku veikspējas uzlabošanai.

Eiropas zaļais kurss ir kas vairāk par tiesību aktu. Šā gada **Venēcijas arhitektūras biennālē, kuras temats bija “Nākotnes laboratorija”**, ES vērsa uzmanību uz iniciatīvu “Jaunais Eiropas “Bauhaus”, kas Eiropas zaļo kursu sasaista ar mūsu dzīves telpām un pieredzi.

Kopumā, lai sasniegtu zaļā kursa un *REPowerEU* mērķus, līdz 2030. gadam būs vajadzīgas papildu investīcijas vairāk nekā 620 miljardu eiro apmērā gadā, kā arī investīcijas 92 miljardu eiro apmērā, lai sasniegtu neto nulles emisiju industrijas akta mērķus. Lielākajai daļai šo investīciju būs jānāk no privātā finansējuma. Tāpēc 2023. gada jūnijā Komisija nāca klajā ar jaunu pasākumu kopumu, kura mērķis ir pilnveidot un stiprināt ES ilgtspējīga finansējuma satvara pamatus. Komisija **ES taksonomiju** papildināja ar jaunām darbībām un ierosināja jaunus noteikumus **vides, sociālo un pārvaldības reitingu sniedzējiem**, kas palielinās pārredzamību tirgū ilgtspējīgām investīcijām. Paketes mērķis ir arī nodrošināt,

ka ilgtspējīga finansējuma satvars darbojas to uzņēmumu labā, kuri vēlas ieguldīt savā pārejā uz ilgtspēju. Komisija 2023. gada jūlijā pieņēma **Eiropas ilgtspējīgas ziņošanas standartus**, kuru mērķis ir nodrošināt augstus vides, sociālos un pārvaldības standartus un pārredzamību, vienlaikus saglabājot uzņēmumu ziņošanas pienākumu pārvaldāmību. Standarti ir pielāgoti ES rīcībpolitikām, taču tie arī balstīsies uz starptautiskajām standartizācijas iniciatīvām un sniegs tajās savu ieguldījumu.

Rūpniecība un inovācija

Lai turpinātu virzību uz neto nulles emisiju līmeni un stiprinātu ES rūpniecības konkurētspēju, Komisija 2023. gada 1. februārī nāca klajā ar **Zaļā kursa industriālo plānu**. Plāna mērķis ir radīt vidi, kas vairāk veicina ES ražošanas jaudas stiprināšanu attiecībā uz nulles emisiju līmeņa tehnoloģijām, kas vajadzīgas, lai sasniegtu ES vērienīgos mērķus klimata jomā.

Komisija 2023. gada 9. martā pieņēma **jaunu krīzes un pārkārtošanās pagaidu regulējumu**, lai veicinātu atbalsta pasākumus nozarēs, kas ir svarīgas pārejā uz neto nulles emisiju ekonomiku. Kopā ar grozījumu Vispārējā grupu atbrīvojuma regulā šis regulējums ļauj dalībvalstīm izmantot elastību, kas paredzēta valsts atbalsta noteikumos, lai atbalstītu ekonomiku saistībā ar Krievijas karu pret Ukrainu, paātrinot investīcijas un finansējumu tīro tehnoloģiju ražošanai ES. Komisija ir pieņēmusi vairāk nekā 320 lēmumus par atbalstu ekonomikai pašreizējā ģeopolitiskajā krīzē, apstiprinot palīdzību vairāk nekā 740 miljardu eiro apmērā.

Vēlāk martā tika iesniegti **trīs fundamentāli priekšlikumi** regulatīvajai videi, kas formulēti

Zaļā kursa industriālajā plānā: **Kritiski svarīgo izejvielu akts**, **Neto nulles emisiju industrijas akts** un **elektroenerģijas tirgus** struktūras reforma, kas nodrošinās, ka nozare un patērētāji gūst labumu no zaļās pārkārtošanās.

Priekšsēdētājas fon der Leienas marta vizītē Vašingtonā viņa un ASV prezidents Džo Baidens vienojās stiprināt **ES un ASV ekonomiskās saites**, lai kopīgi risinātu klimata krīzes problēmu, stimulētu tīro tehnoloģiju nozari un izveidotu drošas, noturīgas un daudzveidīgas tīro tehnoloģiju piegādes ķēdes. Abas puses vienojās, ka pastiprināta transatlantiskā sadarbība varētu radīt labi apmaksātas darbvietas un veicināt inovācijas ciklus, kas visā pasaulē samazina tīrās enerģijas tehnoloģiju

izmaksas, palīdzot virzīt uz priekšu globālu taisnīgu enerģētikas pārkārtošanu, kas nevienu kopienu neatstāj novārtā.

Kritiski svarīgo izejvielu akts

mums palīdzēs nodrošināt piekļuvi ilgtspējīgiem materiāliem, tostarp retzemju metāliem, kas ir būtiski svarīgu tehnoloģiju ražošanai. Kritiski

svarīgas izejvielas ir ļoti svarīgas plašam stratēģisko nozaru lokam, tostarp neto nulles emisiju tehnoloģiju, piemēram, akumulatoru, ražošanai, digitālajai rūpniecībai un kosmiskās aviācijas, veselības un aizsardzības nozarēm. Ņemot vērā to, ka paredzams, ka pieprasījums pēc kritiski svarīgām izejvielām strauji pieaugs un ka ES pašlaik ir ļoti atkarīga no dažām trešām valstīm, jo īpaši Ķīnas, ES ir jāmazina riski piegādes ķēdēm, lai uzlabotu ekonomikas noturību un stiprinātu atvērtu stratēģisko autonomiju. ES noteiks skaidras prioritātes, sekmēs efektīvu atļauju piešķiršanu projektiem, nodrošinās noturīgas piegādes ķēdes, mazinās riskus, sadarbosies ar partneriem un investēs pētniecībā, inovācijā un prasmēs. Turklāt ES ir pierādījusi savu nopietno apņemšanos attiecībā

uz akumulatoru nozari, uzlabojot to no situācijas 2017. gadā, kad akumulatori gandrīz netika ražoti, līdz plaukstošai rūpniecības nozarei, kas paziņojusi par 30 gigafabriku izveidi, un aptuveni 70 GWh uzstādīto jaudu 2022. gadā.

•••••

Šovasar Francija, pateicoties publiskajām investīcijām 850 miljonu eiro apmērā, *Billy-Berclau*, Augšfrancijas reģiona ziemeļu daļā atklāja tās pirmo **elektrisko automobiļu akumulatoru rūpnīcu**. Kā svarīgs projekts visas Eiropas interesēs akumulatoru ražošanas jomā šī rūpnīca stiprinās mūsu stratēģisko autonomiju, līdz 2030. gadam saražojot 2,5 miljonus akumulatoru gadā un radot vairāk nekā 2000 jaunu tiešo darbvietu.

•••••

Neto nulles emisiju industrijas akta mērķis ir palielināt neto nulles emisiju tehnoloģiju ražošanu ES, uzlabot neto nulles emisiju tehnoloģiju rūpnieciskās bāzes konkurētspēju un uzlabot ES enerģētisko noturību.

Mēs esam apņēmības pilni uzņemties vadošo lomu pārejā uz tīrajām tehnoloģijām un nodrošināt zaļu izaugsmi un darbvietas mūsu iedzīvotājiem. Aktā ir izklāstīti mērķi attiecībā uz neto nulles emisiju līmeņa rūpniecisko jaudu un nodrošināts tiesiskais regulējums, kas ir piemērots tā ātrai īstenošanai, nodrošinot vienkāršotu un paātrinātu atļauju piešķiršanu, vienlaikus veicinot dažādus instrumentus, piemēram, vienas pieturas aģentūras; stratēģiskus neto nulles emisiju projektus; valsts atbalsta nosacījumus, kas veicina dažādošanu un augstus vides standartus; neto nulles emisiju līmeņa akadēmijas prasmju apgūšanai un “regulatīvās smilškastēs” inovatīvām neto nulles emisiju tehnoloģijām.

Elektroenerģijas tirgus struktūra, kas gadiem ilgi ir labi apkalpojusi Eiropas patērētājus, vairs neatbilst paredzētajam mērķim. Fosilās degvielas krīze ir parādījusi gāzes pārmērīgo ietekmi uz elektroenerģijas cenām. Pēc ES valstu vai to valdību vadītāju lūguma Komisija ir pieņēmusi **elektroenerģijas tirgus modeļa** ilgtermiņa **reformu**, lai veicinātu atjaunīgos energoresursus, labāk aizsargātu patērētājus un uzlabotu rūpniecības konkurētspēju. Šīs reformas mērķis būs nodrošināt, ka patērētāju rēķinus mazāk skar īstermiņa tirgu svārstības, veicināt investīcijas atjaunīgajos energoresursos, uzlabot patērētāju tiesības un labāk aizsargāt tirgus pret iespējamām manipulācijām.

Komisija 2023. gada jūnijā saistībā ar daudzgadu finanšu shēmas pārskatīšanu ierosināja izveidot **platformu “Stratēģiskās tehnoloģijas Eiropai”**, lai veicinātu ES ilgtermiņa konkurētspēju attiecībā uz kritiskajām tehnoloģijām digitālo un dziļo, tīro un biotehnoloģiju jomā. Lai nodrošinātu ātru un efektīvu īstenošanu uz vietas, šī platforma

balstītos uz esošajiem instrumentiem, tostarp *InvestEU*, Inovāciju fondu, Eiropas Inovācijas padomi (EIP) un Eiropas Aizsardzības fondu, un papildinātu tos, vienlaikus ieviešot arī jaunas elastības iespējas un stimulus kohēzijas finansējumam mazāk attīstītos un pārejas reģionos, un uz Atveseļošanas un noturības mehānismu. Ar to arī ievieš suverenitātes zīmogu — ES kvalitātes zīmi suverenitātes projektiem.

Daba un vide

Meža ugunsgrēki, plūdi un vētras visā Eiropā pēdējo mēnešu laikā liecina par to, cik svarīgi ir atjaunot dabu visā Eiropas Savienībā un dot iespēju mūsu dabiskajai videi palīdzēt cīņā pret klimata pārmaiņām. Sarunas par **Dabas atjaunošanas akta** pabeigšanu notiek pēc tam, kad Padome un Parlaments 2023. gada jūnijā un jūlijā pieņēma savas attiecīgās nostājas. Tas ir svarīgs solis, lai novērstu un risinātu klimata pārmaiņu un biodaudzveidības zuduma smagāko ietekmi, piemēram, sausumu un plūdus, un ir saskaņā ar vēsturisko vienošanos, kas 2022. gada decembrī tika panākta par **Kuņminas un Monreālas globālo biodaudzveidības satvaru**.

Šos pasākumus papildina 2023. gada 5. jūlija pakete par dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, tostarp jo īpaši priekšlikums par **augsnis monitoringu, priekšlikumi par jaunām genomikas metodēm, augu un meža reproduktīvo materiālu un par pārtikas izšķērdēšanas samazināšanu**, kam ir milzīgs potenciāls veicināt ilgtspējīgas lauksaimniecības pārtikas sistēmas.

.....

Īstenojot vienu no Eiropas lielākajiem vides projektiem, **Trija atjauno 33 000 hektārus purvu**. Purvos ir bagātīga biodaudzveidība, un tie var dabiski uzglabāt divreiz vairāk oglekļa nekā meži.

.....

Ieviešot **nulles piesārņojuma rīcības plānu**, Komisija ir izstrādājusi vērienīgu redzējumu 2050. gadam: samazināt gaisa, ūdens un augsnis piesārņojumu līdz līmenim, kas vairs nekaitē veselībai un videi. Tam sekoja tādi svarīgi priekšlikumi kā Pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas regula, Gaisa kvalitātes direktīvu pārskatīšana, stingrāku emisiju robežvērtību ieviešana mehāniskajiem transportlīdzekļiem (Euro 7), Gruntsūdeņu direktīvas pārskatīšana un Komunālo notekūdeņu attīrīšanas direktīva, kā arī Rūpniecisko emisiju direktīvas pārskatīšana.

Fionns Ferreira, 22 gadus vecs Korkas (Īrija) iedzīvotājs, šogad ieguva Eiropas Patentu iestādes piešķirto godalgu jauniem izgudrotājiem par viņa **inovatīvo metodi ūdens attīrīšanai no mikroplastmasas**.

ES sekmīgi pabeidza diskusijas par kopējo lauksaimniecības politiku (KLP) 2023.–2027. gadam, un līdz 2022. gada decembrim Komisija bija apstiprinājusi visus 28 KLP stratēģiskos plānus. Nesen pieņemtie tiesību akti, kas stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī, palīdz sasniegt stratēģijas **“No lauka līdz galdam” un biodaudzveidības stratēģijas** mērķus, atbalstot ES lauksaimniekus, lai tie turpinātu ražot nekaitīgu un kvalitatīvu pārtiku, vienlaikus panākot progresu pārejā uz ilgtspējīgāku un noturīgāku lauksaimniecības nozari. Jaunā KLP ir pamatā arī ES **ilgtermiņa redzējumam par lauku apvidiem**, palīdzot saglabāt lauku kopienu dzīvotspēju un

daudzveidību. Kopumā 32 % no kopējā KLP finansējuma ir paredzēti tādu ieguvumu nodrošināšanai, kas saistīti ar klimatu, dabas resursiem, biodaudzveidību un dzīvnieku labturību, bet lielāks uzsvars tiek likts uz taisnīgumu mazām ģimenes saimniecībām, gados jauniem lauksaimniekiem un laukstrādniekiem.

João Coimbra ferma Portugāles centrālajā daļā, *Quinta da Cholda*, tika dibināta 20. gadsimta sākumā un pašlaik **izmanto precīzās lauksaimniecības un biodaudzveidības metodes, lai ar mazākiem resursiem ražotu vairāk**. 2022. gadā, ko raksturoja liels sausums, viņš spēja apūdeņot zemi atbilstoši precīzām augsnes vajadzībām, nesamazinot kultūraugu ražu. Attiecībā uz enerģiju saimniecība ir pašpietiekama.

Aprites ekonomika

Komisija ir pieņēmusi vairākus priekšlikumus, lai izpildītu aprites ekonomikas rīcības plāna saistības, tostarp priekšlikumus **regulai par iepakojumu un atkritumiem** un **regulai par ilgtspējīgu produktu ekodizainu**, nodrošinot, ka visi produkti, kas nonāk ES tirgū, ir ilgtspējīgi, atkalizmantojami, remontējami un reciklējami. Ievērojams skaits – 94 % ES iedzīvotāju – apgalvo, ka vides aizsardzība viņiem ir personiski svarīga, savukārt 68 % atzīst, ka viņu patēriņa ieradumi negatīvi ietekmē vidi gan Eiropā, gan visā pasaulē. Lai samazinātu negatīvo ietekmi, ko rada ES pieprasījums pēc tādām precēm kā soja, palmu eļļa, kafija, kakao, kokmateriāli un kaučuks, likumdevēji vienojās par jaunu **ES tiesību aktu par atmežošanu**, kas stājas spēkā 2023. gada jūnijā. Mēs esam uzsākuši ciešu dialogu ar partnervalstīm par tā īstenošanu, par ko liecina jūnijā izveidotā Eiropas Komisijas, Indonēzijas un Malaizijas apvienotā darba grupa, lai īstenotu ES Atmežošanas regulu.

Komisija 2023. gada martā ierosināja vienotus kritērijus, lai cīnītos pret zaļmaldināšanu ES tirgū. Tie **nodrošinās, ka produkti, kas tiek tirgoti kā “zaļi”, ir patiesi videi draudzīgi**, sniedzot patērētājiem kvalitatīvu informāciju un ļaujot viegli identificēt un atalgot uzņēmumus ar patiesi ilgtspējīgiem produktiem. Priekšlikumā galvenā uzmanība pievērsta skaidriem apgalvojumiem, piemēram, “T-krekls, kas izgatavots no reciklētas plastmasas pudelēm”, “CO₂ kompensēta piegāde”, “iekpojums, kas izgatavots no 30 % pārstrādātas plastmasas” vai “okeāniem draudzīgs saules aizsarglīdzeklis”.

Komisija pieņēma arī jaunu priekšlikumu par **preču remontu**. Komisijas mērķis ir vienkāršot un veicināt preču (piemēram, putekļsūcēju, planšetdatoru un viedtālruni)

remontu, stiprināt remonta nozari un mudināt ražotājus un pārdevējus izstrādāt ilgtspējīgākus uzņēmējdarbības modeļus.

Zaļā diplomātija

ANO Klimata pārmaiņu konferences 27. sesijā (COP27) Komisija demonstrēja ambīcijas un elastību, lai sasniegtu mērķi ierobežot globālo sasilšanu līdz 1,5 °C. Neatļaidīgi un vienoti Eiropas centieni palīdzēja sarežģītās sarunās panākt vienošanos saglabāt spēkā Parīzes nolīguma mērķrādītājus. ES kā vidutāja arī palīdzēja virzīt diskusijas par līdzsvarotiem jauniem finansēšanas mehānismiem, lai palīdzētu neaizsargātām kopienām tikt galā ar klimata pārmaiņu radītajiem zaudējumiem un kaitējumu.

2022. gada decembrī ANO Biodaudzveidības konferencē (COP 15), kas notika Monreālā, Kanādā, ES pievienojās 195 valstīm **vēsturiskajā Kuņminas–Monreālas globālajā biodaudzveidības satvarā**. Šis satvars ietver globālus mērķus un uzdevumus, kuru mērķis ir aizsargāt un atjaunot dabu pašreizējām un nākamajām paaudzēm, nodrošināt tās ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī stimulēt investīcijas zaļā globālajā ekonomikā. Kopā ar Parīzes klimata nolīgumu tas brūgē ceļu uz klimatneitrālu, dabai labvēlīgu un noturīgu pasauli, kas jāpanāk līdz 2050. gadam. ES vienotībai un vadībai bija būtiska nozīme četru gadu sarunās, lai panāktu šo starptautisko nolīgumu. Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena jau ir paziņojusi, ka *Global Gateway* ietvaros Komisija **divkāršo finansējumu globālajai biodaudzveidībai**, lai sasniegtu 7 miljardus eiro, kas ieguldīti biodaudzveidības aizsardzībā visā pasaulē.

Saskaņā ar šo vēsturisko vienošanos starptautiskā kopiena 2023. gada martā pabeidza arī sarunas par **nozīmīgo Līgumu par atklāto jūru**, lai aizsargātu okeānus,

risinātu vides degradācijas problēmu, cīnītos pret klimata pārmaiņām un novērstu biodaudzveidības zudumu okeānos. Līgums par biodaudzveidību ārpus valstu jurisdikcijas laus **noteikt aizsargājamas jūras teritorijas atklātā jūrā**. ES un dalībvalstīm, kas piedalās Komisijas priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas izveidotajā saistītajā Vērienīgu ieceru koalīcijā, bija svarīga loma vienošanās panākšanā.

Lai klimata, miera un drošības saikni labāk integrētu ES ārpolitikā, Komisija un Augstais pārstāvis 2023. gada jūnijā nāca klajā ar **ES plānu kļūt noturīgākai un drošākai, pastiprinoties klimata krīzei**.

Parīzes samitā jauna globālā finansēšanas pakta sagatavošanai, kas notika 2023. gada jūnijā, **priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena ierosināja izmantot globālu oglekļa cenu noteikšanu, lai radītu finansējumu klimata jomas finansēšanai**, kas jaunattīstības valstīm ir tik ļoti vajadzīgs. Oglekļa cenas noteikšana ir viens no efektīvākajiem instrumentiem, ko var izmantot, lai samazinātu emisijas, liekot piesārņotājiem maksāt par piesārņojumu vai virzīt dalībniekus uz inovāciju. Kopš 2005. gada, kad ES sāka ieviest oglekļa cenas noteikšanu, ieņēmumi no oglekļa cenas noteikšanas ir sasnieguši 142 miljardus eiro un CO₂ emisijas ir samazinājušās par 35 %. Tagad ES paplašina emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu, attiecinot to arī uz ēkām un autotransporta nozari.

Papildus ES emisiju kvotu tirdzniecības sistēmai jau ir spēkā vai tiek izstrādātas valstu vai pašvaldību sistēmas Kanādā, Ķīnā, Japānā, Jaunzēlandē, Dienvidkorejā, Šveicē un Amerikas Savienotajās Valstīs. ES sadarbojas ar šiem partneriem un palīdz citiem īstenot oglekļa cenas noteikšanu.

Komisija 2023. gada jūlijā publicēja pirmo *brīvprātīgo pārskatu par Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības*

programmas 2030. gadam īstenošanu. Kopš programmas 2030. gadam pieņemšanas 2015. gadā ES ir panākusi mērenu vai spēcīgu progresu attiecībā uz lielāko daļu ilgtspējīgas attīstības mērķu. ES plāno turpināt virzību uz mērķu sasniegšanu, paātrinot Eiropas zaļā kursa un Eiropas digitālās desmitgades īstenošanu.

Eiropas digitālās desmitgades īstenošana

Digitālā inovācija strauji maina mūsu ekonomiku. Šogad mēs esam bijuši liecinieki tam, ka ārkārtīgi ātri pieaug ģeneratīvā mākslīgā intelekta (MI) izmantošana, tostarp lielapjoma valodu modeļi un attēlu ģenerēšana. **MI revolūcija vairs nav nākotnes perspektīva, bet gan pašreizējā realitāte**. Uzticama mākslīgā intelekta potenciāls ir plašs, un tas ietver labāku veselības aprūpi un medicīnas attīstību, drošāku un videi draudzīgāku transportu, efektīvākas rūpniecības nozares, klimata pārmaiņu prognozēšanas modeļus un izmaksu ziņā efektīvākus un ilgtspējīgākus enerģētikas risinājumus.

Komisijas pieeja inovatīvas, bet uz cilvēku orientētas mākslīgā intelekta normatīvās vides nodrošināšanai bija tālredzīga. Jau 2021. gada aprīlī Komisija nāca klajā ar **Mākslīgā intelekta aktu**, kura mērķis ir nodrošināt, ka MI sistēmas, ko izmanto ES, ir drošas, pārredzamas, ētiskas, objektīvas un pakļautas cilvēka kontrolei. Lai nodrošinātu visaptverošu stratēģiju, kas ir labvēlīga inovācijai, Komisija ir ierosinājusi **uz risku balstītu pieeju**. Dialogi par MI aktu ir sekmīgi sākušies un, cerams, noslēgsies šogad. Vienlaikus ar **koordinēto plānu mākslīgā intelekta jomā** ES mērķis ir šīs desmitgades laikā pakāpeniski palielināt publiskās un privātās investīcijas mākslīgajā intelektā, lai tās desmit gadu laikā sasniegtu kopumā 20 miljardus eiro gadā.

Vīnē nupat atklātā uz mašīnmācīšanos balstītā precīzas attēlveidošanas laboratorija uzlabos plaušu vēža prognozēšanas modeļus, saskaņā ar kuriem **plaušu vēža personalizēta ārstēšana tiks izstrādāta ar mākslīgā intelekta palīdzību.**

2022. gada decembrī tika panākta ievērojama vienprātība par **Eiropas deklarāciju par digitālajām tiesībām un principiem digitālajai desmitgadei.** Šī deklarācija sniedz ievirzi cilvēkiem, uzņēmumiem un politikas veidotājiem ES digitālās pārkārtošanās laikā, izvirzot mūsu iedzīvotājus pārveides centrā un atbalstot inovāciju mūsu tirdzniecības nozarēs.

2022. gada decembrī tika pieņemta arī **Digitālās desmitgades politikas programma** — iniciatīva, kuras mērķis ir garantēt tādu digitālo pārveidi, kuras centrā ir ES iedzīvotāji un kuras pamatā ir Eiropas digitālās suverenitātes principi un mūsu kopīgās vērtības. Ar šo programmu tiek izveidots uzraudzības un sadarbības mehānisms, lai sasniegtu kopīgos Eiropas digitālās pārveides mērķus un mērķrādītājus, kas noteikti Digitālajā kompasā 2030. gadam. Izmantojot šo uz sadarbību vērsto pieeju, daudzvalstu projekti — apjomīgi centieni, ko viena dalībvalsts nevar īstenot viena pati — veicinās mūsu digitālo attīstību.

Nav noliedzams, ka bez pusvadītājiem jeb mikroshēmām nevar notikt nedz digitālā vai zaļā pārkārtošanās, nedz ES tehnoloģiskā līderība. Tādējādi 2023. gada martā starp Eiropas Parlamentu un dalībvalstīm tika panākta būtiska vienošanās par **Eiropas mikroshēmu aktu**, ko Komisija pirmo reizi ierosināja gadu iepriekš. Tiek lēsts, ka politikas virzīto investīciju kopējā summa šā akta atbalstam pārsniedz 43 miljardus eiro. Šīs investīcijas veicinās pirmās šāda veida ražošanas darbības Eiropas Savienībā, stimulēs Eiropas dizaina ekosistēmu un sniegs atbalstu izvēršanai un inovācijai visā pusvadītāju vērtības ķēdē.

Vienlaikus 2022. gada oktobrī un 2023. gada aprīlī saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem Komisija apstiprināja atbalstu Francijai un Itālijai nolūkā atbalstīt investīcijas vairāk nekā 8 miljardu eiro vērtībā pirmajās šāda veida pusvadītāju masveida ražošanas iekārtās ES.

Saksijas reģions Austrumvācijā ir sekmīgi īstenojis pāreju, lai kļūtu par vienu no **vadošajiem tehnoloģiju centriem Eiropā**, kurā īpaša uzmanība tiek pievērsta elektronikai. ES finansējumam bija būtiska nozīme, un tas ir palīdzējis piesaistīt papildu investīcijas. Nozīmīgākais projekts ir *Infineon* veikta investīcija 5 miljardu eiro apmērā jaunā mikroshēmu ražošanas rūpnīcā, kurai būtu jārada aptuveni 1000 jaunu augsti kvalificētu darbvietu. *Infineon* sagaida, ka saskaņā ar ES Mikroshēmu aktu tiks piešķirts publiskais finansējums 1 miljarda eiro apmērā.

Komisijas valsts atbalsta instrumentu kopumā ir arī citi instrumenti, ar kuriem atbalstīt mikroelektronikas nozari, piemēram, **svarīgi projekti visas Eiropas interesēs**. 2023. gada jūnijā Komisija apstiprināja šādu projektu, kura mērķis ir atbalstīt pētniecību, inovāciju un mikroelektronikas un komunikācijas tehnoloģiju pirmo rūpniecisko ieviešanu visā vērtību ķēdē. Paredzams, ka dalībvalstu piešķirtais publiskais finansējums 8,1 miljarda eiro apmērā piesaistīs papildu 13,7 miljardus eiro privātās investīcijās.

Datiem, kas ir Eiropas digitālās ekonomikas virzītājspēks, ir jābūt eiropiešu rokās. **Eiropas Datu stratēģijas** mērķis ir izvirzīt ES uz datiem balstītas sabiedrības priekšplānā. Vienota datu tirgus izveide nodrošinās to brīvu apriti ES un starp nozarēm, dodot labumu uzņēmumiem, pētniekiem un valsts pārvaldes iestādēm.

2023. gada jūnijā tika panākta vienošanās par **Datu aktu**, kas ir svarīgs tiesību akts, kura mērķis ir padarīt pieejamu lielāku datu apjomu un paredzēt noteikumus par datu izmantošanu un piekļuvi visās ES ekonomikas nozarēs. Paredzams, ka jaunās regulas līdz 2028. gadam ES dalībvalstu IKP papildinās par vēl 270 miljardiem eiro, risinot juridiskās, ekonomiskās un tehniskās problēmas, kuru dēļ pašlaik dati netiek pietiekami izmantoti. Ar šo aktu patērētāji un uzņēmumi, kas ražo datus, izmantojot produktus un pakalpojumus, gūs labumu no cenas ziņā pieejamākiem pēcpārdošanas pakalpojumiem, jaunām iespējām izmantot pakalpojumus, kuru pamatā ir piekļuve datiem, un labāku piekļuvi ierīces savāktajiem vai ģenerētajiem datiem.

Digitālo pakalpojumu tiesību aktā, kas ir spēkā kopš 2022. gada novembra, visām tiešsaistes platformām ir noteikts plašs jaunu pienākumu kopums, lai mazinātu kaitējumu un aizsargātu lietotāju tiesības digitālajā jomā. 2023. gada 25. aprīlī Komisija apzināja 17 ļoti lielas tiešsaistes platformas un divas ļoti lielas tiešsaistes meklētājprogrammas. Pēc šo pakalpojumu noteikšanas no 2023. gada

augusta beigām tiem ir jāatbilst visiem jaunajiem pienākumiem, kuru mērķis ir dot iespējas tiešsaistes lietotājiem, tostarp nepilngadīgajiem, un aizsargāt tos. Tas ietver prasību izraudzītajiem dienestiem novērtēt un mazināt savus sistēmiskos riskus un piedāvāt stabilus satura regulēšanas rīkus.

Lai īstenotu šo aktu, Komisija arī stiprina savu kompetenci ar iekšējām un ārējām daudzdisciplīnu zināšanām. 2023. gada 17. aprīlī tika izveidots **Eiropas Algoritmiskās pārredzamības centrs**, ko uztur Komisijas Kopīgais pētniecības centrs.

Digitālo tirgu akts, kas arī ir spēkā kopš 2022. gada novembra, ir izstrādāts, lai uzlabotu taisnīgumu un sāncensību digitālajos tirgos, nosakot skaidri definētus, objektīvus kritērijus vārtziņu identificēšanai.

Komisija 2023. gada 6. septembrī iecēla sešus vārtziņus, kuriem tagad būs seši mēneši laika, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību Digitālo tirgu akta pienākumiem attiecībā uz katru no to izraudzītajiem platformas pamatpakalpojumiem.

2023. gada jūlijā Komisija pieņēma jaunu stratēģiju par **tīmekli 4.0 un virtuālajām pasaulēm**, kuras mērķis ir virzīt nākamo tehnoloģisko pārkārtošanos un ES iedzīvotājiem, uzņēmumiem un publiskās pārvaldes iestādēm nodrošināt atvērtu, drošu, uzticamu, taisnīgu un iekļaujošu digitālo vidi.

Pašreizējā situācijā tikai aptuveni 60 % ES iedzīvotāju 14 dalībvalstīs ir iespēja izmantot savu valsts elektronisko identifikāciju pāri robežām. **Eiropas digitālā identitāte**, par kuru vienošanās tika panākta 2023. gada jūnijā, būs pieejama visiem ES pilsoņiem, iedzīvotājiem un uzņēmumiem, kas vēlas sevi identificēt vai pārbaudīt konkrētu personas informāciju. Attiecībā uz tiešsaistes un bezsaistes publiskajiem un privātajiem pakalpojumiem visā

ES tās pilsoņiem un iedzīvotājiem būs tiesības uz personīgo digitālo maku.

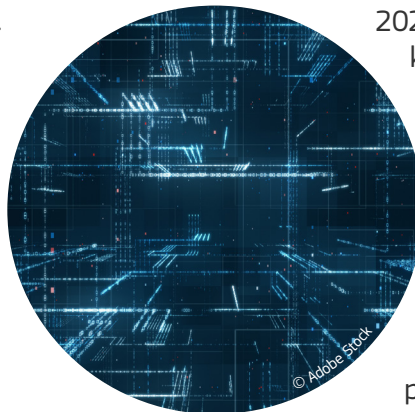
To papildina investīcijas infrastruktūrā un prasmēs, kuru mērķis ir **mazināt digitālo plaisu** un nodrošināt, ka mūsu sabiedrības un mūsu ekonomikas digitālajā pārveidē neviens nekur ES netiek atstāts novārtā. Aptuveni 26 % no Atvērto infrastruktūras un noturības mehānisma līdzekļiem ir paredzēti pasākumiem, kas veicina digitālo mērķu sasniegšanu. Līdztekus tam laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam tiks piešķirti vēl 36,6 miljardi eiro kohēzijas politikas ietvaros; šī summa papildina laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta un programmas "Digitālā Eiropa" ietvaros investētos 16 miljardus eiro.

2023. gada jūnijā Komisija nāca klajā ar priekšlikumu likt **pamatus potenciālam digitālajam eiro, lai papildinātu skaidru naudu.**

Palielinoties elektronisko un digitālo maksājumu apjomam ES, digitālais eiro varētu piedāvāt plaši atzītu, ekonomisku, drošu un noturīgu publisko līdzekļu veidu. Vienlaikus

Komisija nāca klajā ar tiesību akta priekšlikumu, kura mērķis ir nodrošināt, ka eiro skaidrā nauda joprojām ir plaši atzīta un pieejama maksāšanas metode visā eirozonā.

Līdztekus tam Komisija ir nākusi klajā ar diviem priekšlikumiem par maksājumu digitalizāciju un plašāku finanšu nozari, prioritāti piešķirot patērētāju interesēm, konkurencei, drošībai un uzticībai. Pirmā priekšlikuma mērķis ir pārskatīt Maksājumu pakalpojumu direktīvu, stiprinot krāpšanas novēršanu, patērētāju tiesības un atvērto banku sistēmas.

Otrais ir tiesību akta priekšlikums par regulējumu, kas reglamentē trešo personu piekļuvi klientu finanšu datiem dažādos finanšu pakalpojumos.

Šis iniciatīvas ir turpinājums 2022. gada oktobra priekšlikumam, kura mērķis ir padarīt zibmaksājumus eiro pieejamus visiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem ES un Eiropas Ekonomikas zonā. Mērķis ir nodrošināt cenas ziņā pieejamus un drošus **eiro pārvedumus jebkurā dienā 10 sekunžu laikā**, uzlabojot finanšu nozares ērtību un efektivitāti.

2023. gadā arī **Horvātija pievienojās eirozonai**. Divdesmit ES dalībvalstīm un 347 miljoniem ES iedzīvotāju tagad ir kopīga ES valūta.

Mūsu vienotā un sociālā tirgus stiprināšana

Šogad mēs svinējam ES ilgstošās konkurētspējas pamata – **vienotā tirgus – 30. gadadienu**. Tā kā šis tirgus ir pasaulē lielākais tirgus, ko veido 440 miljoni iedzīvotāju un 23 miljoni uzņēmumu un kas veido 15 % no pasaules IKP, kopš tā izveides pirms trīsdesmit gadiem tas ir palielinājis ES IKP vēl par 9 %. Ar vienotā tirgus palīdzību dalībvalstis var rast kopīgus risinājumus tādām problēmām kā karš Ukrainā, enerģētikas krīze un dzīves izmaksu krīze. Tā sniedz patērētājiem lielākas izvēles iespējas ar augstākiem standartiem un zemākām cenām, kā arī dod uzņēmējiem iespēju kļūt konkurētspējīgiem pasaules mērogā.

Komisija 2023. gada 16. martā saistībā ar vienotā tirgus gadadienu izklāstīja savu pieeju **ilgtermiņa konkurētspējai**. Tajā ir atzīts vienotā tirgus potenciāls palielināt ražīgumu un izklāstīts, kā ES var izmantot savas stiprās puses un panākt vairāk nekā tikai izaugsmes un inovācijas plaisas pārvarēšanu. Tālredzīgs, labi definēts un koordinēts ES regulējums veicinās plaukstošus uzņēmumus, kas ir spējīgi konkurēt pasaules tirgū, ar pievilcīgām darbvietām un globālu standartu noteikšanu.

ES ekonomika joprojām demonstrē ievērojamu noturību, ņemot vērā pēdējos gados notikušos secīgos ekonomikas satricinājumus. 2022. gadā bija vērojama **iespaidīga izaugsmes atjaunošanās 3,4 % apmērā**. Izaugsmi veicināja stabils darba tirgus, **bezdarba līmenim sasniedzot rekordzemu līmeni un palielinoties nodarbinātībai**. Šis rezultāts lielā mērā tika panākts ES un tās dalībvalstu izlēmīgās rīcības dēļ.

Tomēr spēcīgais sniegums ir aizkavējis arī inflācijas palēnināšanos. Augstā inflācija un no tās izrietošā monetārās politikas reakcija uz procentu likmju kāpumu ir veicinājusi ievērojamu izaugsmes palēnināšanos, kā tas vērojams pašlaik.

Tomēr ļoti pieticīgā ekonomikas izaugsme, kas reģistrēta 2023. gada pirmajā pusē, ir kļiedējusi iepriekšējās bažas par ziemas recesiju. Turpmāk, lai gan mēs joprojām saskaramies ar lielu nenoteiktību, jo īpaši attiecībā uz Krievijas notiekošo iebrukumu Ukrainā, mēs joprojām sagaidām, ka izaugsme turpināsies. Vienlaikus gaidāms, ka inflācijas ietekme uz mājāsaimniecību pirkjspēju mazināsies, un paredzams, ka darba tirgus arī turpmāk būs stabils.

ES ekonomikas noturība un konkurētspēja ir saistīta ar tās unikālo ekonomikas modeli. Trīs gadu desmitus esam veidojuši spēcīgu vienoto tirgu ar spēcīgu sociālo dimensiju. Tāpēc 2020. gadā mēs arī ieviesām instrumentu *SURE* (Atbalsts bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā), lai aizsargātu darbvietas un ienākumus, ko apdraudēja Covid-19 pandēmija. **Galīgais ziņojums par *SURE* īstenošanu un ietekmi** liecināja, ka minētajā gadā ar instrumentu atbalstīja vairāk nekā 2,5 miljonus uzņēmumu un palīdzēja saglabāt darbu aptuveni 31,5 miljoniem cilvēku. Līdz 2022. gadam tika skaidri atcelti valsts atbalsta pasākumi, un *SURE* ietvaros tika turpināts atbalsts 40 000 uzņēmumu un 350 000 cilvēku.

Kopumā laikposmā no 2020. līdz 2022. gadam ***SURE* bija izšķiroša nozīme, lai veicinātu strauju ekonomikas atgūšanos no pandēmijas**, un 19 dalībvalstīs tika izmaksāti 98,4 miljardi eiro. Gandrīz puse no kopējiem izdevumiem tika atvēlēta saīsināta darba laika shēmām, un gandrīz trešdaļa tika piešķirta līdzīgiem pasākumiem pašnodarbinātām personām. Algu subsīdiju shēmas un citi līdzīgi pasākumi veidoja 12 %, savukārt atlikušie 5 % tika izlietoti ar veselību saistītiem pasākumiem, kas ietvēra profilaktiskus pasākumus pret Covid-19, papildu darbaspēka izmaksas veselības aprūpes darbinieku pieņemšanai darbā un viņu atbalstam un veselības aprūpes aprīkojuma un zāļu, tostarp vakcīnu, iegādei.

Neraugoties uz vēl nepieredzētiem pandēmijas un kara satricinājumiem, Komisija ir turpinājusi nodrošināt vienotā tirgus pienācīgu darbību. **Ārvalstu subsīdiju regulas**, kas ir spēkā kopš 2023. gada, mērķis ir novērst izkropļojumus vienotajā

tirgū, ko rada ārvalstu subsīdijas. Šie jaunie noteikumi ļaus ES saglabāt atvērtību tirdzniecībai un investīcijām, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem uzņēmumiem, kas darbojas ES. Regulu sāka piemērot 12. jūlijā. No 12. oktobra uzņēmumiem būs jāpaziņo Komisijai par koncentrāciju un dalību publiskā iepirkuma procedūrās, kas ietver finansiālu ieguldījumu, ko trešās valstis piešķir uzņēmumiem, kuri veic saimniecisko darbību ES un atbilst attiecīgajām paziņošanas robežvērtībām.

ES muitas savienības reforma, ko mēs ierosinājām 2023. gada maijā, aizstās tradicionālās muitas deklarācijas ar pārdomātu, uz datiem balstītu pieeju importa uzraudzībai. Šis priekšlikums ir

visaptverošākā un vērienīgākā muitas savienības reforma kopš tās izveides

1968. gadā. Ņemot vērā krasu tirdzniecības apjomu, kā arī e-komercijas pieaugumu un strauju to ES standartu skaita pieaugumu, kuri jāievēro muitas kontrolē, jaunā sistēma, ko atbalsta jauns ES muitas dienests, samazinās pašreizējās sarežģītās muitas procedūras un padarīs

vienoto tirgu konkurētspējīgāku, drošāku un piemērotāku nākotnei.

2022. gada 8. decembrī Komisija ierosināja virkni pasākumu, lai, izmantojot un veicinot digitalizāciju, **modernizētu ES pievienotās vērtības nodokļa (PVN) sistēmu, liktu tai vairāk darboties uzņēmumu labā** un padarītu to noturīgāku pret krāpšanu. Galvenie ierosinātie pasākumi palīdzēs dalībvalstīm katru gadu iekasēt pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumus par līdz pat 18 miljardiem eiro, vienlaikus palīdzot uzņēmumiem, tostarp maziem un vidējiem uzņēmumiem, augt. Tajā pašā mēnesī Komisija pieņēma priekšlikumu par **jauniem**

nodokļu pārredzamības noteikumiem,

saskaņā ar kuriem kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem, kas atrodas ES, ir jāziņo par visiem Savienībā dzīvojošo klientu darījumiem. Tas uzlabos dalībvalstu spēju atklāt un apkarot krāpšanu nodokļu jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu, jo šajā jomā pārāk bieži trūkst pārredzamības. ES finanšu ministri 2023. gada maijā panāca politisku vienošanos par šo priekšlikumu.

Eiropas uzņēmumi gūst labumu ne tikai no integrēta tirgus, augsti kvalificēta darbaspēka un samazinātas birokrātijas, bet arī no bagātas inovācijas sistēmas. Intelektuālā īpašuma ietilpīgas nozares veido gandrīz pusi no visa IKP un vairāk nekā 90 % no visa ES eksporta. Ņemot to vērā, Komisija 2023. gada 27. aprīlī ierosināja **jaunus noteikumus par patentiem**. Ierosinātie noteikumi par standarta īstenošanai nepieciešamajiem patentiem, patentu piespiedu licencēšanu krīzes situācijās, kā arī tiesību aktu par papildu aizsardzības sertifikātiem pārskatīšana radīs pārredzamāku, efektīvāku un nākotnei piemērotāku intelektuālā īpašuma tiesību regulējumu. To mērķis ir padarīt patentu sistēmu efektīvāku, vēl vairāk mazinot vienotā tirgus sadrumstalotību un birokrātiju un uzlabojot efektivitāti. Tas ļaus uzņēmējiem un kompetentajām iestādēm labāk aizsargāt inovāciju, vienlaikus nodrošinot taisnīgu piekļuvi, tostarp ārkārtas situācijās.

Turklāt vienotais tirgus gūst peļņu no noturīgas banku nozares, ko pastiprina stabils krīzes pārvaldības satvars. 2023. gada 18. aprīlī Komisija pieņēma priekšlikumu, lai pielāgotu un vēl vairāk **stiprinātu pašreizējo ES banku krīzes pārvaldības un noguldījumu apdrošināšanas satvaru**, galveno uzmanību pievēršot vidējām un mazākām bankām. Priekšlikuma pamatā ir

pieredze, kas gūta satvara piemērošanas pirmajos gados, dodot noregulējuma iestādēm vēl efektīvākus instrumentus, lai nodrošinātu, ka krīzes iestāšanās un finanšu stabilitātes apdraudējuma gadījumā noguldītāji, piemēram, privātpersonas, uzņēmumi un publiskās struktūras, var turpināt piekļūt saviem kontiem. Proti, tā mērķis ir atvieglot banku nozares finansēto noregulējuma un noguldījumu garantiju fondu izmantošanu, lai iestādes varētu labāk aizsargāt noguldītājus banku krīžu laikā, piemēram, veicot pārskaitījumus no grūtībās nonākušas bankas uz veselīgu banku.

Turklāt ES uzlabo to banku noturību, kuras darbojas tās teritorijā, un stiprina to uzraudzību un riska pārvaldību, **pabeidzot īstenot vispārēji saskaņotās regulatīvās reformas, kas zināmas kā “Bāzele III”**.

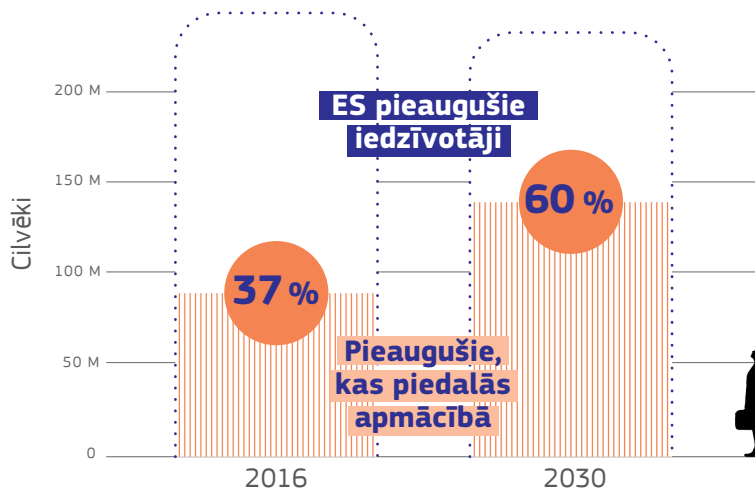
Jaunie banku noteikumi nodrošinās, ka ES bankas kļūst noturīgākas pret iespējamiem turpmākiem ekonomikas satricinājumiem, vienlaikus veicinot pāreju uz klimatneitralitāti.

Mūsu sociālās tirgus ekonomikas iespēju izmantošana: uzsvars uz sociālo dialogu un prasmēm

Mūsu unikālā sociālā tirgus ekonomika par prioritāti izvirza gan komerciālas iespējas, gan sabiedrības labklājību, mūsu sociālās Eiropas centrā izvirzot cilvēkus un viņu labklājību. Ņemot vērā inflācijas un dzīves dārdzības pieaugumu pagājušajā gadā, politikai visos līmeņos ir būtiska nozīme pirk spējas zuduma mazināšanā, kā uzsvērts 2023. gada Eiropas pusgada ciklā.

Prasmes paver cilvēkiem jaunas iespējas

ES mērķis — 60 % pieaugušo katru gadu piedalās apmācībā

Tāpēc mēs turpinām īstenot **Eiropas sociālo tiesību plāna rīcības plānu**. Dalībvalstis ir apstiprinājušas ES 2030. gada sociālos mērķrādītājus, proti, nodarbināt vismaz 78 % cilvēku vecumā no 20 līdz 64 gadiem, nodrošinot vismaz 60 % visu pieaugušo dalību ikgadējā apmācībā un vismaz par 15 miljoniem samazinot nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku skaitu (salīdzinājumā ar 2019. gadu).

Mums ir jānodrošina, ka visi ES strādājošie var dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi. Vēsturiskā vienošanās par Direktīvu par **adekvātu minimālo algu** tiks transponēta valsts tiesību aktos līdz 2024. gada novembrim. Nosakot procedūru adekvātai likumā noteiktajai minimālajai algai un liekot dalībvalstīm veicināt koplīguma sarunas par algu noteikšanu, direktīva palīdzēs iedzīvotājiem izklūt no nodarbinātu personu nabadzības visā ES.

Eiropas sociālā tirgus ekonomika uzplaukst dialogā starp arodbiedrībām, darba devējiem un valdībām, un koplīguma sarunas ir būtiska tās iezīme. Mēs nelokāmi ticam sociālā dialoga kā tāda instrumenta spēkam, ar ko

izstrādāt kopīgus risinājumus problēmām, ar kurām saskaramies mūsdienu darba pasaulē, kas arvien attīstās. Pēc mūsu 2023. gada janvāra paziņojuma dalībvalstis pieņēma **Padomes ieteikumu ar konkrētiem pasākumiem sociālo partneru plašākai iesaistei valstu un ES līmenī**. Tas nozīmē apspriesties ar viņiem, izstrādājot un īstenojot ekonomikas, nodarbinātības un sociālo politiku; veicināt koplīguma sarunas un dot iespēju palielināt viņu spējas.

Komisija 2022. gada septembrī pieņēma pamatnostādnes, lai nodrošinātu juridisko noteiktību individuālajiem pašnodarbinātajiem, jo īpaši tiem, kas strādā digitālajā ekonomikā un digitālajās darba platformās, precizējot situācijas, kurās konkurences tiesības nekavē viņu centienus kolektīvi risināt sarunas par labāku vienošanos. Tikmēr likumdevēji ir sākuši galīgās sarunas par Komisijas **ierosināto direktīvu par darba apstākļu uzlabošanu platformu darbā**. Ar šo priekšlikumu iecerēts nodrošināt, lai cilvēkiem, kuri strādā, izmantojot digitālās darba platformas, tiktu piešķirts likumīgas nodarbinātības statuss,

kas atbilst viņu faktiskajam darba režīmam, un tādējādi viņi varētu izmantot darba ņēmēju tiesības un sociālos pabalstus, kas viņiem pienākas. Pievēršoties digitālajām darba platformām, tajā risināts arī komplicētais platformu algoritmiskās pārvaldības jautājums, lai nodrošinātu cilvēka īstenotu virsvadību un pārredzamību.

.....

Austrijas atveseļošanas un noturības plāns palīdz **veidot sociālo noturību, maksājot līgumus 275 kopienas medmāsām**. Programma arī investēja 94 elektroautomobiļu un 37 elektrisko velosipēdu iegādē, lai medmāsas varētu nodrošināt kvalitatīvu aprūpi galvenokārt vecāka gadagājuma cilvēkiem, kam nepieciešama palīdzība, arī attālos apgabalos.

.....

Lai sekmīgi īstenotu zaļo, digitālo un demogrāfisko pārkārtošanos, ES ir jāveic lielas investīcijas mūžizglītībā nolūkā pielāgot cilvēku prasmes pastāvīgi mainīgajam darba tirgum. Mūsu mērķis šajā **Eiropas Prasmju gadā** ir, lai ikviens — valdības, uzņēmumi un privātpersonas — apzinātos, cik svarīga ir apmācība, un kļūtu aktīvs. 2021.–2027. gada budžeta ietvaros dalībvalstīm ir pieejami aptuveni **65 miljardi eiro ES līdzekļu**, lai investētu prasmju programmās, galvenokārt izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu un Eiropas Sociālo fondu Plus. 2023. gada aprīlī Komisija pieņēma divus jaunus priekšlikumus Padomes ieteikumiem par **digitālajām prasmēm un digitālo izglītību un apmācību**.

To mērķis ir atbalstīt dalībvalstis un izglītības un apmācības nozari kvalitatīvas, iekļaujošas un pieejamas digitālās izglītības un apmācības nodrošināšanā nolūkā attīstīt to cilvēku digitālās prasmes, kuri dzīvo ES.

2023. gadā Komisija ir palielinājusi “**Erasmus+**” budžetu līdz jaunai summai 4,43 miljardu eiro apmērā, kas ir lielākais jebkad sasniegtais gada finansējums, šādi sniedzot vērtīgu ieguldījumu Eiropas Prasmju gadā. Līdztekus daudziem citiem projektiem “Erasmus+” tagad atbalsta 50 Eiropas universitāšu alianses, kurās ir iesaistītas vairāk nekā 430 augstākās izglītības iestādes Eiropas Savienībā un ārpus tās, tostarp Ukrainā.

Papildus plašākām iniciatīvām, kuru mērķis ir veicināt prasmju pilnveidi visās jomās, Komisija ir arī ieviesusi īpašas nozaru iniciatīvas, lai ņemtu vērā reālo situāciju dažādās rūpniecības ekosistēmās. Piemēram, **Prasmju pilnveides pakts** apvieno publiskās un privātās organizācijas, lai noteiktu prasmju trūkumu katrā nozarē, prognozētu, kādas prasmes būs vajadzīgas nākotnē, un uzņemtos saistības nodrošināt apmācības iespējas darbaspējīgā vecumā esošu cilvēku kvalifikācijas celšanai un pārkvalifikācijai. Līdz šim kopš Prasmju pilnveides pakta izveides 2020. gadā

1500 organizācijas visās dalībvalstīs ir pievienojušās Prasmju pilnveides paktam vai nu individuāli, vai īstenojot prasmju partnerības 14 rūpniecības nozarēs un visās ES dalībvalstīs un kandidātvalstīs. Dalībnieku vidū ir visu veidu publiskā un privātā sektora organizācijas, tostarp valsts, reģionālās un vietējās iestādes; uzņēmumi; sociālie partneri; starpnozaru un nozaru organizācijas; tirdzniecības palātas; izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzēji un nodarbinātības dienesti. Līdz šim **2 miljoni cilvēku ir guvuši labumu no prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas** pasākumiem saskaņā ar pakta. Ir atjauninātas vai izstrādātas aptuveni 15 500 mācību programmu, un pakta dalībnieki prasmju iniciatīvās ir investējuši 160 miljonus eiro.

Eiropas Prasmju gada ietvaros Komisija jūlijā sāka arī pirmā posma apspriešanos ar Eiropas sociālajiem partneriem par ES stažēšanās kvalitātes sistēmas stiprināšanu. Satvara mērķis ir palīdzēt jauniešiem pāriet no izglītības un bezdarba uz nodarbinātību, izmantojot kvalitatīvu stažēšanos. Saskaņā ar nesen veiktu Eiropas aptauju 76 % Eiropas jauniešu stažēšanās laikā apguva profesionāli noderīgas prasmes, un 68 % atrada darbu pēc stažēšanās pabeigšanas. Šī iniciatīva veicinās ES darbības, kuru mērķis ir mazināt jauniešu bezdarbu ES. 2020. gada jūlijā pieņemtā Jaunatnes nodarbinātības atbalsta pasākumu kopuma rezultātā jau ir nostiprināta Garantija jauniešiem, modernizēta Eiropas profesionālās izglītības un apmācības sistēma un atjaunots impulss mācekļībai.

Mūsu 2023. gada ziņojumā “Demogrāfisko pārmaiņu ietekme mainīgā vidē” ir pārskatītas demogrāfiskās tendences, kas veido mūsu ekonomiku un sabiedrību. Atzīstot demogrāfiskās pārejas radītās problēmas, Komisija ir turpinājusi **iekļaut demogrāfiskos apsvērumus attiecīgo ES politikas virzienu izstrādē**. Lai palīdzētu ES reģioniem, kurus skārusi darbaspējīgā vecuma iedzīvotāju skaita paātrināta samazināšanās, 2023. gada janvārī mēs sākām talantu veicināšanas mehānismu kā daļu no mūsu visaptverošās stratēģijas talantu piesaistīšanai Eiropas reģionos. Mēs 2023. gada maijā izsludinājām uzaicinājumu iesniegt izmēģinājuma projektus un tehniskā atbalsta iniciatīvas ietvaros ieviesām pamatprojektu reģionālās attīstības šķēršļu pārvarēšanai.

2022. gadā **Nazaret Mateos Álvarez, jauna lauku uzņēmēja** no *Paredes de Nava, Palencia* (Spānijā), saņēma ES bioloģiskās lauksaimniecības godalgu kā labākā bioloģiskā lauksaimniece. Attīstot revolucionāru sēņu audzēšanas veidu ar dabīgiem mēslošanas līdzekļiem un mazāk ūdens, viņa uzlabo savu vietējo ekonomiku.

NextGenerationEU un Eiropas investīciju veicināšana

NextGenerationEU ir kas vairāk nekā tikai reakcija uz Covid-19 pandēmijas radītajām problēmām; tā ir **vēsturiska iespēja veidot ekonomiku, kas darbojas visu ES iedzīvotāju labā**. Mēs apņemamies pārvērst mūsu redzējumu par zaļāku, digitālāku un sociāli taisnīgāku Eiropu realitātē. 2022. un 2023. gadā ir sāktas mūsu kopīgās Eiropas investīcijas 800 miljardu eiro apmērā *NextGenerationEU* ietvaros ar reāliem, uz vietas īstenojamiem projektiem, lai veidotu ilgtspējīgu, noturīgu un konkurētspējīgu Eiropu un garantētu labklājību ikvienam ES iedzīvotājam.

NextGenerationEU pamatā ir **Atveseļošanas un noturības mehānisms**, kas visām dalībvalstīm dara pieejamus vēl nepieredzētus finanšu resursus. Tās šos līdzekļus izmanto, lai īstenotu pārveidojošas reformas un investīcijas, kas mainīs Eiropas ekonomiku un sabiedrību nākamajām paaudzēm. Mehānisma vērtība ir 723 miljardi eiro.

Tā kā īpaša uzmanība ir pievērsta ilgtspējai, inovācijai un darbvietu radīšanai, tā ātri kļūst par mūsu ekonomikas politikas stūrakmeni. Mehānisma īstenošana turpinās lielā tempā. **Kopumā jau ir izmaksāti 153,4 miljardi eiro**, tostarp 56,6 miljardi eiro priekšfinansējuma veidā. Dalībvalstis turpina pildīt savas reformu un investīciju saistības. Komisija lēš, ka no *NextGenerationEU* vien finansētās investīcijas 2024. gadā varētu palielināt ES IKP par aptuveni 1,5 %.

Atveseļošanas un noturības mehānisma pīlāri

Zaļā pārkārtošanās

Digitālā pārkārtošanās

Ekonomiskā kohēzija, ražīgums un konkurētspēja

Sociālā un teritoriālā kohēzija

Veselības aprūpe, kā arī ekonomiskā, sociālā un institucionālā noturība

Politikas nākamajai paaudzei

Mehānisms ir ļoti elastīgs instruments, kas efektīvi risina dažādas krīzes, kad tās rodas. Kad Krievija sāka brutālo agresijas karu pret Ukrainu, mēs ierosinājām *REPowerEU*, lai izbeigtu mūsu atkarību no Krievijas fosilās degvielas, paātrinot pāreju uz tīru enerģiju un apvienojot spēkus, lai izveidotu noturīgāku energosistēmu un patiesu enerģētikas savienību. Dalībvalstīm ir pieejami gandrīz 270 miljardi eiro no *REPowerEU* finansējuma, no kuriem 225 miljardi eiro ir atveseļošanas un noturības aizdevumi, 20 miljardi eiro — papildu dotācijas un iespēja no citiem ES fondiem saņemt dotāciju pārvedumus līdz 23 miljardu eiro apmērā.

Dalībvalstu nacionālo atveseļošanas un noturības plānu analīze liecina, ka:

- 203 miljardi eiro no kopējā piešķirtuma ir piešķirti pasākumiem, kuru mērķis ir līdz 2030. gadam **samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas** vismaz par 55 %;

- 131 miljards eiro ir atvēlēti iniciatīvām, kas virzīs Eiropas ekonomikas un sabiedrības **digitālo pārveidi**.

Dalībvalstu ierosinātās reformas un investīcijas ir pārsniegušas mērķi vismaz 37 % no izdevumiem atvēlēt pasākumiem, kas veicina klimata mērķu sasniegšanu, un vismaz 20 % izdevumu atvēlēt digitālajiem mērķiem. Attiecībā uz visu mehānisma kopumā aplēstie izdevumi klimata jomā ir aptuveni 40 %, bet digitalizācijas izdevumi — 26 %.

Atveseļošanas un noturības mehānisms ir veicinājis ievērojamu reformu īstenošanu daudzās politikas jomās. **Vairāk nekā viena trešdaļa no visiem 27 atveseļošanas un noturības plānu pasākumiem ir reformas** (aptuveni 2187 reformas salīdzinājumā ar 3780 investīciju iniciatīvām). Šīs reformas ne tikai padara dalībvalstis noturīgākas ilgtermiņā, bet arī uzlabo apstākļus, lai sekmīgi īstenotu attiecīgās investīcijas mehānisma ietvaros, kā arī kohēzijas politikas fondus. Tas tiek darīts,

piemēram, modernizējot tiesisko regulējumu galvenajās nozarēs (digitālā joma, atjaunīgie energoresursi, transports); uzlabojot atļauju piešķiršanas un publiskā iepirkuma procedūras un stiprinot tiesiskuma un pretkorupcijas aizsardzības pasākumus. Jau pieņemtās **pamatreformas** ir šādas:

- reformas kibernetikas nodrošināšanai (Rumānija) un valsts pārvaldes digitalizācijai (Slovākija);
- tiesu sistēmu reformas nolūkā tās padarīt efektīvākas, samazinot tiesvedības ilgumu un uzlabojot tiesu organizāciju (Spānija, Itālija);
- aktīva darba tirgus un prasmju politikas modernizācija (Vācija, Spānija);
- reformas, kuru mērķis ir uzlabot pētniecības publiskā finansējuma paredzamību un stabilitāti (Portugāle), veicināt izcilību zinātnē un uzlabot universitāšu un publisko pētniecības organizāciju sniegumu (Slovākija);
- reformas korupcijas apkarošanai un trauksmes cēlēju aizsardzības nodrošināšanai (Kipra);
- atļauju izsniegšanas vienkāršošanas reformas, kuru mērķis ir veicināt investīcijas atkrastes atjaunīgajos energoresursos, vai reformas, kuru mērķis ir radīt apstākļus atjaunīgā ūdeņraža ieviešanai (Grieķija, Spānija, Portugāle);

- reformas, kuru mērķis ir atbalstīt atjaunīgo energoresursu enerģijas un ilgtspējīga transporta izvēršanu (Horvātija, Rumānija);
- reformas, kas uzlabo likumdošanas procesa kvalitāti (Bulgārija);
- reformas cenas ziņā pieejamu mājokļu uzlabošanai (Latvija, Nīderlande).

Galvenās investīciju iniciatīvas, kuru galvenie posmi jau ir pabeigti, ir šādas:

- investīcijas, kuru mērķis ir atbalstīt dekarbonizāciju un palielināt rūpniecības energoefektivitāti (Francija, 1,4 miljardi eiro; Horvātija, 91 miljons eiro);
- 600 000 jaunu klēpj datoru iegāde ar mērķi tos izsniegt skolotājiem un skolēniem, un digitālās inovācijas centru atlase nolūkā atbalstīt uzņēmumus to digitalizācijas centienos (Portugāle, 600 miljoni eiro);
- līdzekļi tūrisma nozarē strādājošo uzņēmumu, tai skaitā 4000 mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspējas palielināšanai (Itālija, 1,9 miljardi EUR);
- publiskās pārvaldes digitalizācija nolūkā virzīties uz digitāliem, vienkāršiem, iekļaujošiem un drošiem sabiedriskajiem pakalpojumiem, kas paredzēti iedzīvotājiem un uzņēmumiem (Portugāle, 170 miljoni eiro);
- platjoslas infrastruktūras attīstība (Latvija, 4 miljoni eiro).

Viens no lielākajiem Somijas atveseļošanas un noturības plāna līdzekļu saņēmējiem ir *Solar Foods* — jaunuzņēmums, kas ražo olbaltumvielas bioprocēsā, izmantojot zaļo ūdeņradi.

Patentēto “soleīnu” var izmantot, lai ražotu jebkāda veida pārtiku burtiski no nekā. Tā nav zinātniskā fantastika — jaunuzņēmums saņem 33,6 miljonus eiro demonstrējumu rūpnīcas būvniecībai Vantā, Somijā. Projekts ir arī daļa no Komisijas ūdeņraža vērtības ķēdes *IPCEI*.

Komisija, kas Eiropas Savienības vārdā ir ES obligāciju emitente, ir sekmīgi sasniegusi savu pirmā pusgada finansējuma mērķrādītāju, proti, 80 miljardus eiro, un tās mērķis ir līdz gada beigām mobilizēt papildu 40 miljardus eiro.

No šīm summām aptuveni 100 miljardi eiro tiks novirzīti atveseļošanas programmai *NextGenerationEU*, savukārt līdz 18 miljardiem eiro atbalstīs programmu “Makrofinansiālā palīdzība +” Ukrainai. Tādējādi Komisija panāk būtisku progresu, atbalstot ekonomikas atveseļošanu dalībvalstīs un izrādot solidaritāti ar Ukrainu, vienlaikus stiprinot Savienības kā emitenta lomu finanšu tirgos.

Attiecībā uz zaļajām obligācijām Komisija joprojām ir pasaules līdere, kas līdz šim 2023. gadā emitējusi obligācijas 7,7 miljardu eiro vērtībā un kopumā 44,2 miljardu eiro vērtībā, tādējādi vēl vairāk tuvojoties izvirzītajam mērķrādītājam — 250 miljardiem eiro.

**Next
Gen
EU**

806,9 miljardi eiro*
izmantojot *NextGenerationEU*

* Šis skaitlis ir izteikts faktiskajās cenās. 2018. gada cenās tas ir 750 miljardi eiro.

Lai pielāgotu ES fiskālos noteikumus nākotnei, Komisija 2023. gada 26. aprīlī ierosināja jaunus noteikumus, lai ieviestu **vispusīgāko ES ekonomikas pārvaldības noteikumu reformu kopš 2008. gada finanšu krīzes**.

Šo priekšlikumu galvenais mērķis ir uzlabot valsts parāda atmaksājamību un ar reformu un investīciju palīdzību veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi visās dalībvalstīs. Reforma padarīs ekonomikas pārvaldību vienkāršāku, uzlabos valstu līdzdalību, liks lielāku uzsvāru uz vidēja termiņa perspektīvu un stiprinās izpildi pārredzama un vienota ES satvara ietvaros.

• **Kapitāla tirgu savienības stiprināšana** ir arī būtisks līdzeklis privātā finansējuma novirzīšanai uz mūsu ekonomiku un zaļās un digitālās pārkārtošanās finansēšanai. Šajā kontekstā Komisija 2022. un 2023. gadā nāca klajā ar vairākām iniciatīvām un izpildīja saistības, kas izklāstītas 2020. gada rīcības plānā par kapitāla tirgu savienību:

- padarīt **ES tīrvērtes pakalpojumus** pievilcīgākus un noturīgākus, tādējādi atbalstot ES atvērto stratēģisko autonomiju un saglabājot finanšu stabilitāti;
- padarīt dažus uzņēmumu **maksātspējas noteikumus** efektīvākus visā ES, lai veicinātu pārrobežu investīcijas;
- ar **jauna akta par iekļaušanu biržas sarakstā** palīdzību mazināt administratīvo slogu visu lielumu uzņēmumiem (it īpaši maziem un

vidējiem uzņēmumiem), lai tie varētu labāk piekļūt publiskajam finansējumam, kotējoties biržu sarakstos;

- **uzlabot privāto investoru uzticēšanos un paļāvību, lai viņi varētu droši investēt** savā nākotnē, un dot tiem iespēju pieņemt lēmumus par investīcijām, kas ir saskaņoti ar viņu vajadzībām un vēlmēm;
- nodokļu ieturējuma procedūras ES padarīt efektīvākas un drošākas investoriem, finanšu starpniekiem un dalībvalstu nodokļu administrācijām, lai veicinātu investīcijas un palīdzētu apkarot nodokļu ļaunprātīgu izmantošanu.

Investīcijas joprojām tiek atbalstītas arī no **ES kohēzijas fondiem**, kas nodrošina līdzsvarotu izaugsmi, ekonomisko konverģenci, sociālās iespējas un vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā iekšējā tirgū. Paredzams, ka laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam Komisijas 2022. gadā pieņemtās 379 programmas, mobilizējot ES atbalstu 378 miljardu eiro apmērā, radīs investīcijas 545 miljardu eiro vērtībā. 70 % no šīm investīcijām tiks koncentrētas vismazāk attīstītajos reģionos. Tomēr visas valstis un reģioni gūs labumu no kohēzijas finansējuma plašākas ietekmes: līdz šā perioda beigām ES IKP palielināsies vismaz par 0,5 %, un, pateicoties kohēzijas politikai, tiks radīti vēl 1,3 miljoni darbvietu.

Breilas tilts šogad tika atklāts, pateicoties vairāk nekā 363 miljoniem eiro no ES Kohēzijas fonda. Garumā sasniedzot gandrīz 2 kilometrus, tas ir lielākais tilts pār Donavu, lielākais tilts Rumānijā un trešais garākais vanšu tilts ES.

Visbeidzot, lai veicinātu Eiropas investīcijas zaļākas, digitālākas un sociālākas Savienības veidošanā, ir vajadzīga pienācīgi funkcionējoša valsts pārvalde. Visas publiskās investīcijas un reformas tiek veiktas ar civildienesta ierēdņu starpniecību. Tādējādi Komisija ir pastiprinājusi centienus, lai **palīdzētu dalībvalstīm uzlabot valsts pārvaldes iestāžu darbu** un turpinātu risināt pašreizējās un nākotnes problēmas. 2022. gadā mēs sākām pirmo valsts pārvaldes iestāžu sadarbības apmaiņu, kas ļaus 300 civildienesta ierēdņiem no 19 dalībvalstīm pavadīt laiku līdzvērtīgā pārvaldes iestādē citā dalībvalstī, apmainoties ar speciālajām zināšanām un labu praksi.

2022. gadā mēs pilnībā īstenojām pieeju **“viens pieņemts — viens atcelts” ES likumdošanas procesā**. Pēc viena gada mēs ierosinājām iniciatīvas, kuras, domājams, mazinās kopējo administratīvo slogu un pēc iespējas kompensēs citas izmaksas. 2023. gadā mēs esam apņēmušies dot jaunu impulsu, lai racionalizētu ziņošanas prasības, un līdz rudenim nākuši klajā ar pirmajiem priekšlikumiem attiecībā uz katru no zaļajām, digitālajām un ekonomikas jomām ar galīgo mērķi samazināt šādu slogu par 25 %, neapdraudot politikas mērķus. Mūsu lēmumu pieņemšanas procesam esam pievienojuši arī konkurētspējas pārbaudi.

Citiem vārdiem sakot, pateicoties pārdomātākai politikas veidošanai un birokrātijas samazināšanai, Komisija iedzīvotājiem, uzņēmumiem un administrācijām atvieglo un palīdz ātrāk un lētāk īstenot ES tiesību aktus un izmantot to sniegtās priekšrocības, kā arī īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Ekonomika, kas strādā cilvēku labā

EKONOMIKAS STĀVOKLIS

ES ekonomika joprojām izrāda ievērojamu noturību, ņemot vērā pēdējos gados notikušus secīgus ekonomikas satricinājumus.

Izaugsme

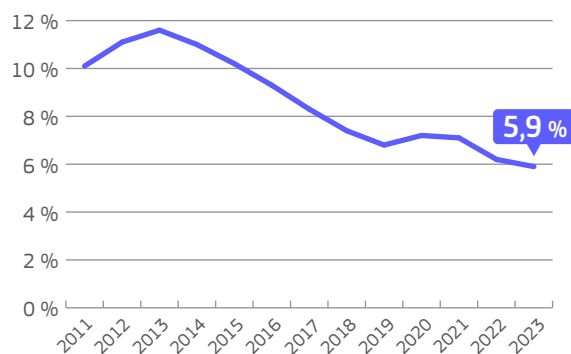
2022. gadā mēs piedzīvojām iespaidīgu izaugsmi **3,4%** apmērā, un, lai gan joprojām izjūtam arī lielu nenoteiktību, mēs joprojām ceram, ka **izaugsme turpināsies**.

Ekspansija

Ekspansiju veicināja **stabilis darba tirgus**, bezdarba līmenim sasniedzot rekordzemu līmeni un pieaugot nodarbinātībai.

Bezdarbs

Kopējais bezdarba līmenis ES, sezonāli izlīdzināts.

Avots: Eurostat.

NEXTGENERATIONEU

NextGenerationEU ir kas vairāk nekā tikai reakcija uz Covid-19 pandēmijas radītajām problēmām; **tā ir vēsturiska iespēja veidot ekonomiku, kas darbojas visu ES iedzīvotāju labā.**

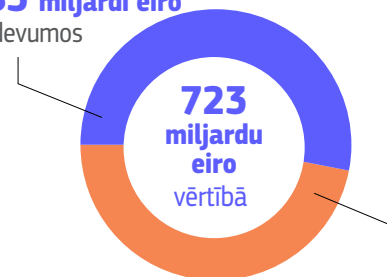
Investīcijas

Kopīga Eiropas investīcija

806,9 miljardu eiro(*) apmērā, lai padarītu Eiropu veselīgāku, zaļāku un digitālāku.

Atvēršanas un noturības mehānisms

385 miljardi eiro
aizdevumos

338 miljardi eiro
dotācijās investīcijām
reformās un projektos

Izmaksa

Kopumā jau ir izmaksāti **153,4 miljardi eiro**, tostarp **56,6 miljardi eiro** kā priekšfinansējums.

IKP

No *NextGenerationEU* vien finansētās investīcijas 2024. gadā varētu palielināt ES IKP par aptuveni **1,5%**.

(*)Šis skaitlis ir izteikts faktiskajās cenās. 2018. gada cenās tas ir 750 miljardi eiro.

EIROPAS PRASMJU GADS

ES veic lielas investīcijas **mūžizglītībā**, lai pielāgotu cilvēku prasmes pastāvīgi mainīgajam darba tirgum.

Fondi

Dalībvalstis ir piešķirušas aptuveni **65 miljardus eiro** no ES fondiem investīcijām prasmju programmās, galvenokārt izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu un Eiropas Sociālo fondu Plus.

Ietekme

2 M cilvēku ir guvuši labumu no prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumiem saskaņā ar Prasmju pilnveides paktu.

Apmācība

Ir atjauninātas vai izstrādātas **15 500** mācību programmu.

VIENOTAIS TIRGUS

Trīs gadu desmitus esam veidojuši spēcīgu vienoto tirgu, **kas ir lielākais tirgus pasaulē**, ar spēcīgu sociālo dimensiju.

IKP

Tas veido

15 % no pasaules IKP

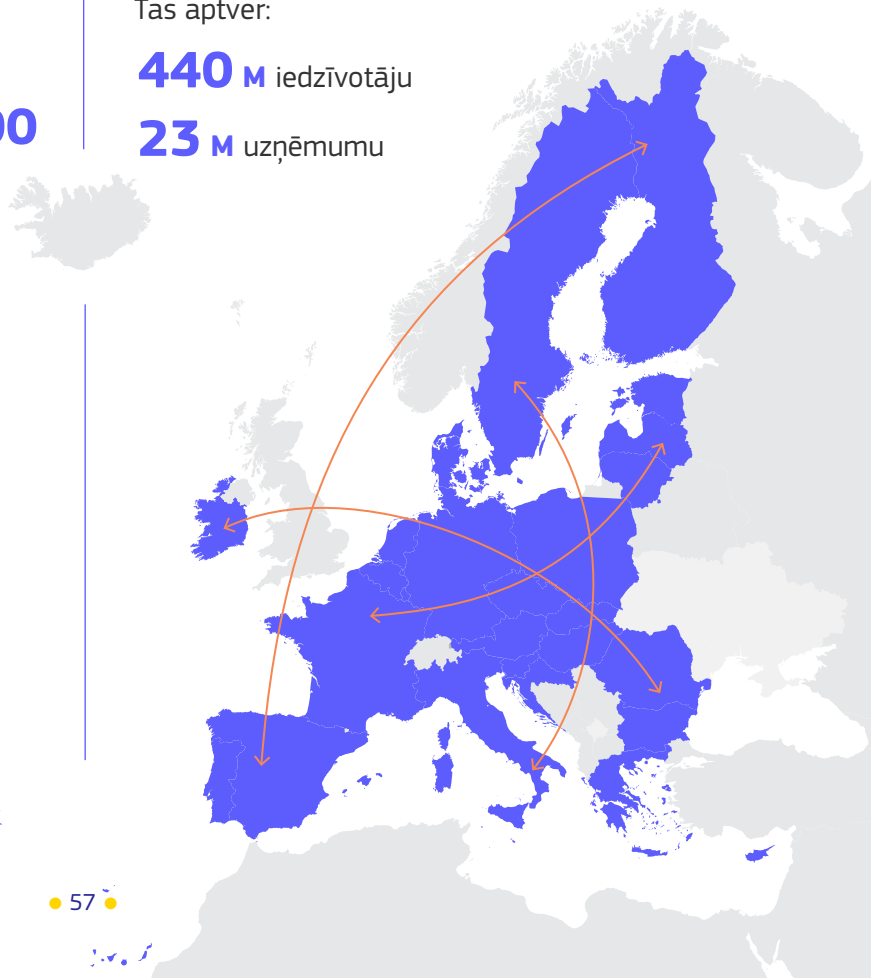
Tiek lēsts, ka kopš tā izveides pirms trīsdesmit gadiem tas ir palielinājis ES IKP vēl par **9 %**.

Lielums

Tas aptver:

440 M iedzīvotāju

23 M uzņēmumu

Global Gateway un globālo investīciju veicināšana

Eiropas Savienībai ir vadošā loma demokrātijas, cilvēktiesību un multilaterālisma veicināšanā pasaules mērogā. Šajā nepieredzēto globālo problēmu laikā (sākot ar klimata pārmaiņām un beidzot ar globālām veselības krīzēm un pieaugošo ģeopolitisko spriedzi) ES ir izšķiroša loma tādas globālās ekonomikas veidošanā, kas ir noturīga, ilgtspējīga un augoša ikvienam. Mēs vēlamies līdzvērtīgu partnerību ar partnervalstīm, lai rastu risinājumus reālajām problēmām, ar kurām pašlaik saskaras valstis ar zemiem un vidējiem ienākumiem.

Ar **Global Gateway — 300 miljardu eiro vērtu plānu ilgtspējīgām investīcijām**

visā pasaulē — Komisija atbalsta augstas kvalitātes infrastruktūras projektus, kas rada darbvietas, veicina ilgstošu izaugsmi un rada vērtību vietējā līmenī. Šogad mēs virzām uz priekšu **90 lielus projektus visā pasaulē**. Tie ir pielāgoti vietējai realitātei, bet tiem ir vienādas iezīmes.

- Pirmā iezīme ir **ilgtspēja**. Mēs ne tikai vēlamies garantēt augstus sociālos un vides standartus; mēs varam arī palīdzēt mūsu partneriem ieviest tehnoloģijas un prasmes, kas tiem būs vajadzīgas visstraujāk augošajās pasaules ekonomikas nozarēs.
- Otrā iezīme ir **abpusējs labums**. *Global Gateway* var būt stimuls, kas valstīm ar zemiem un vidējiem ienākumiem ir vajadzīgs, lai pakāptos augstāk rūpniecības attīstības vērtību ķēdē.

Galvenie investīciju pamatprincipi

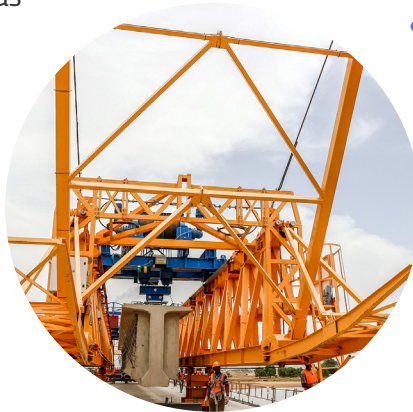
 <p>Ilgtspēja</p>	 <p>Abpusējs labums</p>	 <p>Partnerattiecības</p>
<p>Mēs ne tikai vēlamies garantēt augstus sociālos un vides standartus; mēs varam arī palīdzēt mūsu partneriem ieviest tehnoloģijas un prasmes, kas tiem būs vajadzīgas visstraujāk augošajās pasaules ekonomikas nozarēs.</p>	<p><i>Global Gateway</i> var būt stimuls, kas valstīm ar zemiem un vidējiem ienākumiem ir vajadzīgs, lai pakāptos augstāk rūpniecības attīstības vērtību ķēdē.</p>	<p>Partnerības ar privātā sektora investoriem varētu palielināt investīcijas no miljardiem līdz triljoniem eiro.</p>

- Trešā iezīme ir **partnerība ar privātā sektora investoriem**. Tas varētu palielināt investīcijas no miljardiem līdz triljoniem eiro.

Piemēram, **Namībijā** *Global Gateway* nodrošina garantijas privātām investīcijām **zaļajā ūdeņradī**. Tam ir divējāds mērķis: ražot tīru enerģiju un nodrošināt valstij jaunus ieņēmumus, lai tā varētu, piemēram, eksportēt zaļo ūdeņradi uz Eiropas Savienību. Ruandā mēs sadarbojamies ar vakcīnu ražotāju, lai valstī ievestu **mRNS tehnoloģiju** un tādējādi reģionā varētu ražot dzīvību glābjošas vakcīnas. Filipīnās mēs savienojam *Copernicus* satelītus, lai izveidotu pirmo **Zemes novērošanas** sistēmu Dienvidaustrumāzijā, un Eiropas telesakaru uzņēmums investē 4G un 5G infrastruktūrā. Sadarbība šajās jomās atbalstīs valstu un reģionu spējas novērst klimata pārmaiņu ietekmi un uzlabos katastrofu riska pārvaldību.

Iniciatīvas *Global Gateway* ietvaros sasniegtais sākuma atskaites punkts tika īstenots **Āfrikas un Eiropas investīciju paketē**. Puse no sākotnējām *Global Gateway* investīcijām aptuveni 150 miljardu eiro apmērā ir paredzēta projektiem ar Āfrikas partneriem. Šie projekti ir saistīti ar ilgtspējīgu investīciju veikšanu svarīgā infrastruktūrā, kas ietver digitālo, enerģētikas un transporta jomu, kā arī veselību, izglītību, prasmes, klimata pārmaiņas un vidi. Šie projekti ietver:

- Eiropas komandas iniciatīvu par vakcīnu un veselības aprūpes tehnoloģiju ražošanu un pieejamību Āfrikā, sadarbojoties ar Ganu, Ruandu, Senegālu un Dienvidāfriku, un reģionālā līmenī;
- *Medusa* zemūdens optiskās šķiedras kabeli Vidusjūrā, kas savienos

Ziemeļāfriku ar ES valstīm, lai palielinātu interneta ātrumu;

- investīcijas digitālajā infrastruktūrā Kenijā, Mauritānijā un Tunisijā;
- attiecībā uz atjaunīgajiem energoresursiem — plānotā Ruzizi III hidroelektrostacijas būvniecība Burundi, Kongo Demokrātiskajā Republikā un Ruandā;
- hidroelektrostacijas, ūdeņraža, saules enerģijas un hibrīdelektrostacijas un iekārtas, kas tiks būvētas Beninā, Kotdivuārā, Madagaskarā, Marokā, Namībijā, Nigērijā un Tanzānijā;
- ES un tās dalībvalstu dotāciju piešķiršana Dienvidāfrikai saskaņā ar Taisnīgas enerģētikas pārkārtošanas partnerību vairāk nekā 280 miljonu eiro apmērā, lai atbalstītu politikas reformas zaļās atveseļošanas jomā un atraisītu zaļās investīcijas.

Projekti **ES kaimiņvalstīs un Rietumbalkānos** tiek īstenoti saskaņā ar ekonomikas un investīciju plāniem, par kuriem panākta vienošanās ar šīm valstīm, piemēram:

- Balkānu elektroenerģijas koridors Bosnijā un Hercegovinā, Melnkalnē un Serbijā — 400 kilovoltu starpsavienojums, kas savieno valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas ar Itālijas, Horvātijas, Ungārijas un Rumānijas elektroenerģijas pārvades sistēmām;
- Melnās jūras digitālās savienojamības zemūdens digitālais kabelis, kas atbalstīs digitālo pārveidi un palielinās reģiona digitālo noturību;

- elektrokabelis, kas tiks uzbūvēts zem Melnās jūras, lai palīdzētu tādām valstīm kā Armēnija, Azerbaidžāna un Gruzija dažādot savu energoresursu struktūru un izmantot lielo atjaunīgās enerģijas — hidroenerģijas, saules un vēja enerģijas — potenciālu.

Āzijā un Klusā okeāna reģionā mēs īstenojam *Global Gateway*, izmantojot reģionālas un divpusējas iniciatīvas, kurām būs rezultāti ar pārveidojošu ietekmi, piemēram:

- reģionālo Eiropas komandas iniciatīvu par Zaļās un zilās alianses izveidi Klusā okeāna reģionam, kas ietver *Qaliwana* hidroelektrostacijas būvniecību Fidži, kā arī piecu skrejceļu uzturēšanas darbus un divu molu būvniecību un uzlabošanu Papua-Jaungvinejā;
- 2023. gadā paredzēts projekts investīcijām saules un vēja enerģijā nolūkā veicināt pāreju uz zaļo enerģiju Bangladešā;
- taisnīgas enerģētikas pārkārtošanas partnerība ar Vjetnamu un Indonēziju nolūkā izvērst atjaunīgos energoresursus;
- sadarbība ar Kazahstānu nolūkā īstenot partnerību izejvielu, akumulatoru un atjaunīgā ūdeņraža jomā;
- ES un ASEAN samitā 2022. gadā ES un tās dalībvalstis paziņoja, ka tās piesaistīs investīcijas 10 miljardu eiro apmērā, lai īstenotu šos un citus *Global Gateway* projektus reģionā.

ES un *CELAC* samitā, kas 2023. gada jūlijā notika Briselē, priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena paziņoja, ka ES un tās dalībvalstis investēs vairāk nekā 45 miljardus eiro *Global Gateway* investīciju programmā **Latīņamerikai un Karību jūras reģionam**, kura ietver vairāk nekā 130 potenciālus investīciju projektus:

- esam parakstījuši digitālo aliansi ar vairumu šā reģiona valstu nolūkā sadarboties mūsu digitālās politikas standartizācijā, piemēram, attiecībā uz datu aizsardzību, kopīgošanu un privātumu — alianse ietver arī plānus izveidot reģionālu *Copernicus* centru kosmosa pakalpojumiem, kas būs būtiski svarīgi aviācijai, bezpilota lidaparātiem un autonomajai braukšanai;
- 2023. gadā tiks uzsākta Eiropas komandas Amazonas baseina iniciatīva, kuras mērķis ir novērst atmežošanu, kā arī projekts “Pieci lielle Mezoamerikas meži”, kas līdz 2030. gadam aizsargās 10 miljonus hektāru meža;
- ES ir parakstījusi (vai drīzumā parakstīs) partnerības ar Argentīnu, Brazīliju, Čīli, Kolumbiju, Kostariku, Paragvaju un Urugvaju zaļā ūdeņraža un izejvielu ražošanai;
- mēs palīdzēsim līdz 2030. gadam visā Jamaikā izvērst piekļuvi platjoslas tīklam;
- mēs uzlabojam Karību jūras reģiona iekšējo jūras transportu, nodrošinot multimodālu prāmi, kas savieno Gajānu un Surinamu ar Barbadosu, Trinidādu un Tobāgo – Austrumkarību valstu organizācijas dalībvalstis un Francijas aizjūras teritorijas.

Global Gateway veido pusi no **G7 partnerības globālajai infrastruktūrai un investīcijām** kopējām saistībām. G7 dalībvalstis apvienojas, lai rastu risinājumu nepietiekamām investīcijām infrastruktūrā. Pēc veiksmīgā G7 samita Hirosimā mēs turpināsim cieši sadarboties ar nākamajām G7 prezidentvalstīm: Itāliju 2024. gadā un Kanādu 2025. gadā.

ES tirdzniecības programmas atjaunošana

Komisija 2021. gada februārī nāca klajā ar visaptverošu **ES tirdzniecības politikas stratēģijas pārskatīšanu**, atspoguļojot mūsu nelokāmo apņemšanos īstenot tirdzniecības politiku, kas veicina atvērtību, ilgtspēju un pārlicību pasaules mērogā. Ir ļoti svarīgi, lai mūsu tirdzniecības regulējums sniegtu mums nepieciešamos instrumentus aizsardzībai pret negodīgu tirdzniecības praksi. Kopš tā laika Komisija ir veltījusi nenogurstošus centienus, lai īstenotu un virzītu šo stratēģiju, nostiprinot ES vadošo pozīciju starptautiskajā tirdzniecībā.

Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes

Starptautiskās sadarbības garā ES un partnervalstis ir izveidojušas Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes nolūkā veicināt produktīvas partnerības un risināt kopīgas problēmas. **ES un ASV Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes** trešajā ministru sanāksmē 2022. gada 5. decembrī un ceturtajā sanāksmē 2023. gada 30. un 31. maijā ES un Amerikas Savienotās Valstis vienojās sākt Transatlantisko iniciatīvu par ilgtspējīgu tirdzniecību un dialogu par tīras enerģijas stimuliem. Daļa no šīs padomes – **ES un ASV uzdevumgrupa “Talanti izaugsmei”** – pirmo reizi tikās 2023. gada 17. maijā. Tās pilnvarās ietilpst paraugprakses apmaiņa, inovatīvu pieeju veicināšana prasmju attīstībai un iedvesmojošas mācību programmas ES un ASV uzņēmumiem.

ES un Indijas Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes pirmajā sanāksmē 2023. gada

16. maijā abas puses palielināja savu iesaisti un vienojās sadarboties jauno tehnoloģiju un tīro un zaļo tehnoloģiju pētniecības jomā un risināt tirdzniecības jautājumus. Šīs padomes mērķis ir uzlabot ES un Indijas divpusējo tirdzniecību, kas 2022. gadā sasniedza rekordaugstu līmeni: tika tirgotas preces 120 miljardu eiro vērtībā.

Apvienotā Karaliste

2023. gada februārī priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena un Apvienotās Karalistes premjerministrs Riši Sunaks panāca vienošanos par **Vindzoras regulējumu** — visaptverošu kopīgu risinājumu kopumu, kura mērķis ir pilnībā atrisināt praktiskās problēmas, ar kurām saskaras iedzīvotāji un uzņēmumi Ziemeļīrijā, tādējādi nodrošinot tiem **ilgstošu noteiktību un paredzamību**. Šis regulējums ir ļāvis ES un Apvienotajai Karalistei sākt pozitīvākas un stabilākas attiecības. ES

un Apvienotās Karalistes divpusējo attiecību galvenā prioritāte tagad ir Vindzoras regulējuma un Izstāšanās līguma plašākā nozīmē, kā arī Tirdzniecības un sadarbības nolīguma pareiza īstenošana. Šo nolīgumu potenciāla pilnīga izmantošana var dot labumu valstīm abās Lamanša jūras šauruma pusēs. Tirdzniecības un sadarbības nolīgums aptver vairākas jomas, piemēram, preču un pakalpojumu tirdzniecību, enerģētiku, drošību un Apvienotās Karalistes iesaistīšanos konkrētās ES programmās. 2023. gada 27. jūnijā ES un Apvienotā Karaliste arī parakstīja sapašanās memorandu par regulatīvo sadarbību finanšu pakalpojumu jomā.

Ķīna

2023. gada 30. martā priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena pirms vizītes Pekinā teica nozīmīgu runu par ES un Ķīnas attiecībām. Pēdējo trīs gadu laikā Ķīnas negribīgums būtiski sadarboties ar ES un tās pieaugošā uzstājība un uz noteikumiem balstītās starptautiskās kārtības izaicināšana ir kaitējušas mūsu divpusējām attiecībām. Tomēr mūsu attiecības ar Ķīnu ir pārāk svarīgas, lai apdraudētu skaidri formulētu veselīgas iesaistes nosacījumu trūkuma dēļ. Savā runā priekšsēdētāja uzsvēra **nepieciešamību mazināt risku un atjaunot līdzsvaru ES un Ķīnas attiecībās**. Tas nozīmē turpināt attīstīt divpusējas ekonomiskās attiecības un sadarboties globālo problēmu risināšanā, vienlaikus arī novēršot izkropļojumus, ko rada Ķīnas valsts virzītais ekonomikas modelis un subsidēšana, samazinot ES kritiskās atkarības un novēršot konkrētus riskus, kas saistīti ar tās civilās pētniecības un militārās jomas sintēzes stratēģiju un piespiedu pasākumu izmantošanu.

2023. gada 6. aprīlī priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena apmeklēja Ķīnu. Priekšsēdētāja uzsvēra, ka ir jācenšas panākt mieru, pamatojoties uz Ukrainas 10 punktu miera formulu. Attiecībā uz Taivānu viņa atkārtoti uzsvēra, ka ir vajadzīga stabilitāte un deeskalācija un ka *status quo* nevar mainīt vienpusēji vai ar spēku. Priekšsēdētāja runāja arī par cilvēktiesību jautājumiem, īpašu uzmanību pievēršot Siņdzjanai, un globāliem jautājumiem, piemēram, parādu atvieglošanu, Pasaules Tirdzniecības organizācijas reformu un gatavību pandēmijām. Nākamajā mēnesī Hirosimā (Japānā) priekšsēdētājas fon der Leienas riska mazināšanas stratēģija saņēma G7 atbalstu, sniedzot informāciju paziņojumā.

Atvērtība

Neraugoties uz pandēmijas un pēc tam Krievijas agresijas kara pret Ukrainu izraisītajiem satricinājumiem piegādes ķēdēs, mēs joprojām esam pasaulē lielākais tirdzniecības bloks, kas veido vairāk nekā 16 % no pasaules tirdzniecības apjoma, un esam guvuši jūtamus panākumus tirdzniecības atvērtības veicināšanā. Konkrētāk, sarunas par brīvās tirdzniecības nolīgumiem tika sekmīgi pabeigtas ar **Čīli** un **Jaunzēlandi**, savukārt sarunas turpinājās ar **Austrāliju**, **Mercosur**, **Meksiku**, **Indiju** un **Indonēziju**.

Eiropas Komisija ir arī pabeigusi sarunas ar **Angolu** par ilgtspējīgu investīciju veicināšanas nolīgumu (*SIFA*), kas ir pirmais šāda veida ES nolīgums. ES vēlas slēgt šādus nolīgumus, lai veicinātu ilgtspējīgas investīcijas sadarbībā ar Āfrikas partneriem. ES un Angolas *SIFA* atvieglos investīciju piesaisti un paplašināšanu, vienlaikus integrējot vides un darba tiesību saistības ES un Angolas attiecībās.

Ilgspēja

Atspoguļot arvien pieaugošo ilgtspējas nozīmi mūsu tirdzniecības attiecībās, Komisija 2022. gada 22. jūnijā ieviesa novatorisku pieeju, kas paredz, ka visos ES tirdzniecības nolīgumos ir jāiekļauj **visaptverošas sadaļas par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību**. Šīs sadaļas ietver plašu savstarpēji saskaņotu saistību klāstu, tostarp par tādu svarīgu starptautisku nolīgumu kā Parīzes nolīgums un Starptautiskās Darba organizācijas konvencijas par darba ņēmēju tiesībām ievērošanu.

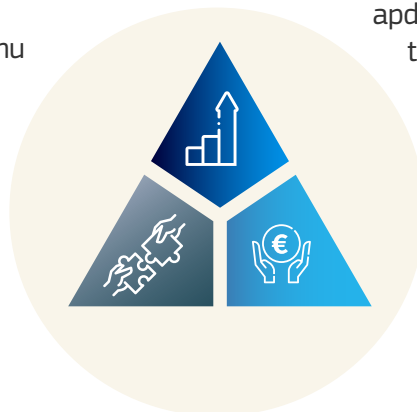
Turklāt 2023. gada 24. aprīlī **ES un Norvēģija izveidoja Zaļo aliansi**, kas ir Eiropas zaļā kursa divpusējās iesaistes virsotne. Šī revolucionārā partnerība kalpo par stabilu

platformu, ar kuras palīdzību pastiprināt kopīgos centienus klimatrīcības un vides aizsardzības jomā, kā arī sadarbību tīras enerģijas un rūpniecības pārkārtošanas jomā. Abas puses atkārtoti pauda nelokāmu apņemšanos sasniegt savus attiecīgos 2030. gada mērķrādītājus, cenšoties panākt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni un panākt klimatneitralitāti ne vēlāk kā 2050. gadā.

Uzstājība

Lai stiprinātu ES uzstājību pasaules mērogā, likumdevēji jūnijā vienojās izveidot **pretpiespiešanas instrumentu (ACI)**.

Šis jaunais instruments ļaus ES reaģēt uz ekonomisko piespiešanu un tādējādi labāk aizstāvēt savas un dalībvalstu intereses pasaules mērogā. *ACI* vispirms un galvenokārt ir paredzēts, lai atturētu no jebkādas iespējamās ekonomiskās piespiešanas. Ja tomēr notiek ekonomiska piespiešana, *ACI* nodrošina struktūru, kā panākt, lai trešā valsts pārtrauktu piespiedu pasākumus, izmantojot dialogu un iesaistīšanos. Tomēr, ja iesaistīšanās neizdodas, tas arī nodrošina ES piekļuvi plašam iespējamo pretpasākumu klāstam pret valsti, kura veic piespiešanas pasākumus. Tie ietver tarifu noteikšanu, pakalpojumu tirdzniecības ierobežojumus un ierobežojumus attiecībā uz piekļuvi ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem vai publiskajiem iepirkumiem.

Ekonomiskā drošība

Komisija un Augstais pārstāvis 20. jūnijā nāca klajā ar jaunu **Eiropas ekonomiskās drošības stratēģiju**. Šī kopīgā stratēģija ir vērsta uz noteiktu ekonomisko plūsmu radīto risku mazināšanu augošas ģeopolitiskās spriedzes un arvien ātrāku tehnoloģisko pārmaiņu kontekstā, vienlaikus saglabājot vislielāko ekonomisko atvērtību un dinamismu.

Stratēģijā ir izklāstīts satvars, kas jāīsteno kopā ar ES dalībvalstīm, lai aizsargātu ES ekonomisko drošību, veicinot ES ekonomiskās bāzes stiprināšanu, jo īpaši svarīgās pamattehnoloģijās un nozarēs, aizsargājot ES uzņēmumus, iedzīvotājus un valdības pret

tādiem ekonomiskās drošības apdraudējumiem kā piespiešana un tirdzniecības attiecību izmantošana par ieroci, kā arī veidojot partnerattiecības ar pēc iespējas plašāku valstu loku nolūkā ņemt vērā kopīgas problēmas un intereses.

Spēcīgāka Eiropa pasaules arēnā

Šajā iepriekš nepieredzētu globālu problēmu laikā (sākot ar klimata pārmaiņām un beidzot ar globālām veselības krīzēm un pieaugošu ģeopolitisko spriedzi) ES ir izšķiroša loma tādas globālās ekonomikas veidošanā, kas ir noturīga, ilgtspējīga un augoša ikvienam. Tā ir daļa no mūsu pagājušajā gadā gūtajiem sasniegumiem:

ZIEMEĻAMERIKA UN DIENVIDAMERIKA

Amerikas Savienotās Valstis

- Divas ES un ASV Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes ministru sanāksmes
- Transatlantiskā iniciatīva par ilgtspējīgu tirdzniecību un dialogs par tīras enerģijas stimuliem
- ES un ASV Veselības jautājumu uzdevumgrupa
- ES un ASV datu privātuma regulējums

LATĪNAMERIKA

- ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģionu valstu (LAK) digitālā alianse
- Jauna programma attiecībām starp ES un LAK
- Eiropas komandas investīcijas Latīņamerikā un Karību jūras reģionā 45 miljardu eiro apmērā, izmantojot *Global Gateway*
- ES un CELAC 3. samits
- Eiropas komandas iniciatīva Amazones baseina atmežošanas novēršanai
- Projekts "Pieci lieli Mezoamerikas meži", kura mērķis ir līdz 2030. gadam aizsargāt 10 miljonus hektāru meža

Brazīlija

- 2 miljardi eiro zaļā ūdeņraža ražošanas atbalstam Brazīlijā un energoefektivitātes veicināšanai
- Eiropas komandas iniciatīva "Brazīlijas tropu meži"

Čīle

- Pabeigtas sarunas par Progresīvo pamatnolīgumu
- Eiropas komandas iniciatīva zaļā ūdeņraža jomā
- Saprašanās memorands par ilgtspējīgām izejvielu vērtības ķēdēm

Argentīna

- Saprašanās memorands par ilgtspējīgām izejvielu vērtības ķēdēm
- Saprašanās memorands par sadarbību enerģētikas jomā

Venecuēla

- Starptautiska konference, solidarizējoties ar Venecuēlas bēgļiem un migrantiem un viņu uzņēmējkopienām

ĀFRIKA

150 miljardi eiro dotāciju un investīciju, ko atbalsta no ES budžeta Āfrikas un Eiropas investīciju paketes ietvaros

- 1 miljards eiro – Eiropas komandas iniciatīva par pielāgošanos klimata pārmaiņām un noturību

ZIEMEĻĀFRIKA

- Divas Eiropas komandas iniciatīvas, kas vērstas uz Atlantijas okeāna/Vidusjūras rietumdaļas un Vidusjūras centrālās daļas migrācijas maršrutiem
- *Medusa* zemūdens optiskās šķiedras kabelis Vidusjūrā

Tunisija

- Visaptveroša partnerības pakete

Maroka

- Jaunas sadarbības programmas zaļās pārkārtošanās, migrācijas un reformu jomā

Ēģipte

- Stratēģiska partnerība atjaunīgā ūdeņraža jomā

SUBSAHĀRAS ĀFRIKA

- 100 miljoni eiro reģionālajai skolotāju iniciatīvai

Sudāna

- 126,4 miljoni eiro humānajai palīdzībai 2023. gadā; gandrīz 700 miljoni eiro kopš 2013. gada

EIROPA**Apvienotā Karaliste**

- Vienošanās par Vindzoras regulējumu
- Saprašanās memorands par regulatīvo sadarbību finanšu pakalpojumu jomā

Norvēģija

- ES un Norvēģijas Zaļā alianse

Ukraina

- Kopējais atbalsts Ukrainai un tās iedzīvotājiem 76 miljardu eiro apmērā
- Pirmā Kolēģijas un Ukrainas valdības sanāksme Kijivā
- ES un Ukrainas samits

Moldova

- Jauna atbalsta pakete 300 miljonu eiro apmērā

Turcija un Sīrija

- Starptautiska līdzekļu devēju konference solidaritātē ar zemestrīcē cietušajiem Sīrijā un Turcijā
- 7. Briseles konference par Sīrijas un reģiona nākotni

RIETUMĀFRIKA UN CENTRĀLĀ ĀFRIKA

181,5 miljoni eiro humānajai palīdzībai

Senegāla

- Taisnīga enerģētikas pārkārtošanas partnerība

ĀFRIKAS DIENVIDI**Dienvīdāfrika**

- Investīcijas 280 miljonu eiro apmērā no *Global Gateway*, kas ir daļa no Starptautiskās Taisnīgas enerģētikas pārkārtošanas partnerības

Angola

- Pabeigtas sarunas par ilgtspējīgu investīciju veicināšanas nolīgumu

RIETUMBALKĀNI

- Enerģētikas atbalsta pakete 1 miljarda eiro apmērā
- Papildu investīciju pakete 2,1 miljarda eiro apmērā saskaņā ar ekonomikas un investīciju plānu
- Jauns reģiona izaugsmes plāns
- ES un Rietumbalkāņu samits Tirānā, Albānijā

KAUKĀZA REĢIONS

Melnās jūras digitālās savienojamības zemūdens digitālais kabelis

Kazahstāna

- Stratēģiskā partnerība izejvielu, akumulatoru un atjaunīgā ūdeņraža jomā

ĀZIJA

10 miljardi eiro kā daļa no *Global Gateway* Dienvidaustrumāzijai

Japāna

- ES un Japānas 29. samits
- Stratēģiskā sadarbība digitālo, kritiski svarīgo izejvielu piegādes ķēžu un starptautiskā ūdeņraža tirgus attīstības jomā
- Japānas un ES Digitālās partnerības padomes pirmā sanāksme

Dienvidkoreja

- ES un Dienvidkorejas samits
- Uzsāktas ES un Dienvidkorejas zaļās un digitālās partnerības

Ķīna

- Pirms vizītes priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena vēsturiskā runā izklāsta politiku par riska mazināšanu, nevis attiecību pārtraukšanu ar Ķīnu

Vjetnama

- Taisnīga enerģētikas pārkārtošanas partnerība ar Vjetnamu nolūkā izvērst atjaunīgos energoresursus

Indija

- ES un Indijas Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes pirmā sanāksme

Singapūra

- Digitālā partnerība

Indonēzija

- Taisnīga enerģētikas pārkārtošanas partnerība

OKEĀNIJA**KLUSĀ OKEĀNA REĢIONS**

“Zaļi zilā alianse”
Klusajam okeānam

Jaunzēlande

- Parakstīts brīvās tirdzniecības nolīgums

Austrālija

- Pamatnolīgums stājas spēkā

GLOBALI

- Kuņminas--Monreālas globālais biodaudzveidības satvars
- Jauna ES starptautiskās okeānu pārvaldības darbakārtība
- G7 samits Hirosimā, Japānā
- G20 samiti Bali, Indonēzijā un Indijā un klimata partnerības ar Kongo, Gajānu, Mongoliju, Zambiju, Ugandu

3 Eiropas sabiedrības noturības veidošana

Eiropas demokrātija ir spēcīga un veselīga, taču ir vajadzīgs pastāvīgs darbs, lai to aizsargātu. Sākot ar tiesiskuma uzturēšanu un beidzot ar tiesu sistēmas neatkarības aizsardzību, korupcijas apkarošanu un pilsoniskās iesaistes veicināšanu, Eiropas Komisija 2022. un 2023. gadā ir saglabājusi savu Līgumu sargātājas lomu. Mēs turpināsim **aizstāvēt demokrātiju**, gatavojoties 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām. Līdztiesība joprojām ir ES politikas pamatā, ir pieņemtas vēsturiskas likumdošanas iniciatīvas, piemēram, direktīva, kuras mērķis ir principa “**vienāda samaksa par vienādu darbu**” stiprināšana. Kopš Covid-19 krīzes par mūsu Savienības prioritāti ir kļuvusi arī ES dzīvojošo cilvēku drošības, drošuma un veselības garantēšana pret pārrobežu apdraudējumiem. Lai stiprinātu mūsu veselības savienību, ir publicēta arī **visaptveroša pieeja garīgās veselības jomā**. Attiecībā uz migrāciju un patvērumu Komisija ir ieviesusi izšķiroši svarīgas reformas un atbalsta ātru vienošanos starp Eiropas Parlamentu un Padomi. Turklāt pagājušajā gadā Komisija turpināja atbalstīt humānās palīdzības centienus ES un ārpus tās.

Tiesiskuma ievērošana un korupcijas apkarošana

Eiropas Savienība ir unikāla savā vēsturē un nākotnes redzējumā. Tā ir kontinentāla demokrātija, ko veido dažādas tautas, kuras vieno kopīgi mērķi: brīvība, demokrātija, līdztiesība un tiesiskums. ES tika izveidota uz Otrā pasaules kara radītās postažas fona ar solījumu, ka karš starp dalībvalstīm nebūs iespējams. Kopš tā laika mēs, eiropieši, esam kļuvuši vienoti mūsu daudzveidībā. Mūsu vienotība dod mums iespēju aizstāvēt un projicēt demokrātiskās vērtības un principus gan pašu mājās, gan ārpus mūsu robežām. Krievijas karš pret Ukrainu mums ir atgādinājis, ka ir jāaizstāv mūsu smagi izcīnītā demokrātija un brīvības, ko tā garantē. Atceroties 1989. gadu un solidarizējoties ar ukraiņiem, kuri cīnās par savu brīvību pašlaik, katrai eiropiešu paaudzei ir jāpalīdz **stiprināt Eiropas demokrātijas noturību** un jāatjauno Eiropas miera projekta solījums.

Tiesiskums un cieņa pret ES tiesību aktiem ir pamats mūsu Eiropas Savienībai, kas ir brīvības, taisnīguma un līdztiesības aizstāve. Komisija turpina nelokāmi atbalstīt un aizsargāt ES tiesību aktus. 2022. gadā mēs izlēmīgi

rīkojamies attiecībā uz 1410 pārkāpumu procedūrām, nodrošinot ES tiesību aktu izpildi. Mūsu ikgadējais ziņojums par tiesiskumu, kas ir 2020. gadā izveidotā **ES tiesiskuma cikla** stūrakmens, kalpo par pamatu bagātīgam dialogam un paraugprakses apmaiņai starp dalībvalstīm un ļauj rīkot debates Eiropas Parlamentā un valstu parlamentos. To apliecina arī dalībvalstu centieni īstenot ieteikumus, kas pirmo reizi sniegti 2022. gada ziņojumā. Kā redzams 2023. gada ziņojumā, dalībvalstis īstenoja 65 % no 2022. gadā sniegtajiem ieteikumiem, atspoguļojot pozitīvu tendenci, bet vienlaikus atzīstot, ka dažu reformu pabeigšanai ir vajadzīgs vairāk laika.

2021. gadā ieviestā **vispārējā nosacītības režīma** mērķis ir aizsargāt Savienības budžetu pret tiesiskuma principa pārkāpumiem dalībvalstīs. Šis instruments veicina un aizsargā tiesiskumu, ciktāl budžeta pasākumus var piemērot dalībvalstīm, kurās tiesiskuma principu pārkāpumi ietekmē vai nopietni draud ietekmēt Savienības budžeta finanšu pareizu pārvaldību vai Savienības finanšu intereses.

Padome 2022. gadā pēc Komisijas priekšlikuma pieņēma pasākumus attiecībā uz kādu dalībvalsti. Pasākumus, kas pieņemti saskaņā ar vispārējo nosacītības režīmu, var atcelt, ja attiecīgā dalībvalsts pierāda, ka tā ir novērsusi situāciju, kuras dēļ tie tika pieņemti.

Efektīva korupcijas apkarošanas politika, tāpat kā tiesu neatkarība, brīvi un plurālistiski mediji, pārredzama un kvalitatīva valsts pārvalde, kā arī brīva un aktīva pilsoniskā sabiedrība, ir būtiska daļa no tiesiskumam nepieciešamās labvēlīgās vides. 2023. gada maijā Komisija izlēmīgi rīkojās un nāca klajā ar diviem mērķtiecīgiem pretkorupcijas priekšlikumiem korupcijas apkarošanai Eiropas Savienībā. Ar šiem priekšlikumiem saskaņo ES noteikumus par korupcijas nodarījumu definīcijām un sodiem par tiem, lai nodrošinātu augstus standartus pret visiem korupcijas nodarījumiem un uzlabotu noteikumu izpildi. Priekšlikumu mērķis ir arī dalībvalstīs izveidot struktūras, kas varētu labāk novērst korupciju, pirms tā radusies. Komisija kopā ar Augsto pārstāvi ir arī ierosinājusi īpašu sankciju režīmu, lai vērstos pret nopietniem korupcijas gadījumiem visā pasaulē.

2023. gada jūnijā Komisija ierosināja izveidot pirmo starpiestāžu **ētikas struktūru**, kas būs atbildīga par vienotu standartu izstrādi attiecībā uz ES iestāžu un struktūru locekļiem. Līdz ar ētikas struktūras izveidi pirmo reizi tiks noteikti vienoti standarti attiecībā uz iestāžu locekļu ētisku rīcību un oficiāls mehānisms starpiestāžu koordinācijai un viedokļu apmaiņai par ētikas prasībām. Pateicoties šīm izmaiņām, uz ES iestāžu un struktūru locekļiem attieksies kopīgi, skaidri, pārredzami un saprotami standarti.

Jaunu demokrātiskās iesaistes veidu veicināšana

Komisija 2023. gadā apstiprināja savu apņemšanos veikt turpmākus pasākumus saistībā ar **Konferences par Eiropas nākotni** rezultātiem; šī konference ir līdz šim nepieredzēts līdzdalības demokrātijas piemērs un lielākais jebkad notikušais šāda veida pasākums. Komisija turpināja rīcību attiecībā uz konferences ieteikumiem, un šie priekšlikumi tieši vai netieši ietekmējuši 35 no 43 jaunajām iniciatīvām 2023. gada Komisijas darba programmā.

Lai iedzīvotāju līdzdalību iekļautu mūsu politikas veidošanas rītkopā, Komisija izveidoja jauna veida **pilsoņu paneļdiskusijas**, katrā pulcējot aptuveni 150 nejauši izvēlētus pilsoņus, lai tie sniegtu ieteikumus pirms dažiem svarīgiem Komisijas priekšlikumiem. 2023. gadā notika trīs paneļdiskusijas, kurās tika apspriesta pārtikas izšķērdēšana, virtuālā pasaule un mācību mobilitāte, un ar tām tika uzsvērts, cik svarīga ir iedzīvotāju iesaiste mūsu demokrātiskajā procesā. Īpašs uzsvārs tika likts uz jaunāko paaudzi, un viena trešdaļa paneļdiskusiju dalībnieku bija vecumā no 16 līdz 25 gadiem, šādi atzīstot viņu izšķirošo lomu nākotnes veidošanā.

Komisija turpina palielināt ES politikas veidošanas pārredzamību un uzlabot tās kvalitāti, pārveidojot arī platformu “Izsakiet viedokli”, padarot to par tiešsaistes centru Eiropas mēroga debatēm, kas veltītas atsevišķiem ar Eiropu saistītiem jautājumiem.

Atskaites punkts tika sasniegts 2023. gada 18. aprīlī, kad tika reģistrēta **100. Eiropas pilsoņu iniciatīva** “Savienot visas Eiropas galvaspilsētas un cilvēkus, izmantojot ātrgaitas vilcienu tīklu”. Šī iniciatīva ir daļa no spēcīga līdzdalības demokrātijas instrumenta, ar kuru kopš tā izveides 2012. gadā ir savākti vairāk nekā 17 miljoni parakstu dažādām iniciatīvām.

Mēs izstrādājam rīkus nolūkā atbalstīt dalībvalstis, kuras vēlas padziļināt sadarbību ar iedzīvotājiem Eiropas jautājumos. Izmēģinājuma projekts “**Veidojam Eiropu kopā ar vietējām pašvaldībām**” sniedz daudzsoļus rezultātus, un nākotnē tas varētu būt pieejams, lai palielinātu demokrātisko noturību, sākot no vietējā līmeņa.

Komisija pilnībā atzīst bērnus un jauniešus par aktīviem pilsoņiem un pārmaiņu veicinātājiem Eiropas demokrātijā. Šā iemesla dēļ mēs veidojam pastāvīgu **ES Bērnu līdzdalības platformu**, kas darbojas tiešsaistē un bezsaistē, lai bērni visā ES varētu sistemātiski un jēgpilni piedalīties ES lēmumu pieņemšanā. Šī platforma tiek veidota kopā ar bērniem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un Eiropas Parlamentu.

Līdztiesības Savienības veidošana

Eiropas Savienībā joprojām esam apņēmības pilni veidot labāku sabiedrību, kurā ikvienam ir vienlīdzīgas iespējas attīstīties un uzplaukt. Mūsu Savienība ir atkarīga no mums visiem. Ikvienam ir jābūt iespējai brīvi paust savu individualitāti un uzskatus, baudīt ticības brīvību un mīlēt to, kuru vēlas. Šo **pamatbrīvību** aizsardzība ar ES tiesību aktiem ir apliecinājums mūsu pastāvīgajai apņēmībai. Tomēr mēs atzīstam, ka mūsu darbs nekad nav pabeigts un ka vēl ir jāpārvar daudzi šķēršļi, lai nodrošinātu vienlīdzīgu brīvību un drošību visiem ES iedzīvotājiem.

.....

Futbola brīnumbērns **Haley Bugeja** patiesi tic vienlīdzībai sportā un aktīvi popularizē meiteņu futbolu Maltā un ārpus tās. 19 gadus vecā futboliste, kura pēc ASV Nacionālajai sievietšu futbola līgā aizvadītas sezonas nesen pievienojās *Inter Milan*, turpina veicināt līdztiesību, aktīvi mudinot meitenes iesaistīties sportā un sasniegt izcilību.

.....

Mūsu 2020.–2025. gada **dzimumu līdztiesības stratēģijā** ir uzsvērts, cik svarīgi ir veicināt plaukstošu sabiedrību un ekonomiku, kurā valda dzimumu līdztiesība. 2022. gada novembris bija vēsturisks brīdis, kad desmit gadus pēc Komisijas priekšlikuma par sievietšu pārstāvību uzņēmumu vadībā mēs pieņēmām būtiskus noteikumus, lai uzlabotu **dzimumu līdzsvaru uzņēmumu valdēs**, nosakot, ka līdz 2026. gadam vismaz 40 % direktoru bez izpildpilnvarām amata vietu biržā kotētajos uzņēmumos jāieņem nepietiekami pārstāvētā dzimuma pārstāvjiem.

2022. gada decembrī Komisija ierosināja ES līmenī saskaņot noteikumus par vecāku statusa atzīšanu, lai stiprinātu **ģimeņu tiesības pārrobežu situācijās**. Šis priekšlikums nodrošina, ka vecāku statuss, kas noteikts vienā dalībvalstī, tiek atzīts visās pārējās dalībvalstīs, neprasot nekādas īpašas procedūras.

2023. gada maijā mēs spērām vēl vienu soli uz priekšu, pieņemot jaunus noteikumus, kas nodrošina, ka vīrieši un sievietes par **vienādu darbu saņem vienādu darba samaksu**, lai beidzot atstātu pagātnē vīriešu un sievietšu darba samaksas atšķirības.

2023. gada 1. jūnijā, septiņus gadus pēc tam, kad Komisija nāca klajā ar priekšlikumu to darīt, ES beidzot pievienojās **Stambulas konvencijai par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu**. Turklāt pašlaik notiek sarunas par 2022. gada martā iesniegto priekšlikumu direktīvai par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu, kuras mērķis ir ES tiesību aktos noteikt minimālos standartus, lai noteiktu kriminālatbildību par konkrētiem dzimumbalstītas vardarbības veidiem; uzlabot tiesu iestāžu pieejamību, aizsardzību un atbalstu cietušajiem; nodrošināt koordināciju starp attiecīgajiem dienestiem un novērst šāda veida noziegumus.

ES ir arī apņēmusies būt priekšgalā centieniem aizsargāt lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu, interseksuāļu un kvīru (LGBTIK) tiesības. Komisijas pirmajā **LGBTIK līdztiesības stratēģijā** 2020.–2025. gadam ir izklāstīti vairāki pasākumi nolūkā integrēt LGBTIK līdztiesību visās politikas jomās un ļaut izskanēt LGBTIK kopienas pārstāvju balsīm. Šīs stratēģijas mērķis ir apvienot dalībvalstis kopīgā misijā, kuras mērķis ir līdz 2025. gadam efektīvāk cīnīties pret LGBTIK diskrimināciju. Komisija 2022. gada decembrī arī nāca klajā ar priekšlikumu **stiprināt līdztiesības struktūras** cīņā pret diskrimināciju, nosakot minimālos standartus attiecībā uz to kompetences jomu, neatkarību, resursiem, uzdevumiem un pilnvarām.

ES rasisma apkarošanas rīcības plānā 2020.–2025. gadam cīņa pret rasismu ir integrēta visās ES politikas jomās. Februārī mēs iecēlām jaunu koordinātoru cīņai pret naidu pret musulmaņiem. Mēs mudinājām dalībvalstis līdz 2022. gada beigām pieņemt **valsts rīcības plānus cīņai pret rasismu**. 2023. gada janvārī mēs izvērtējam arī valsts stratēģiskos satvarus attiecībā uz romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību, un mēs turpināsim mudināt dalībvalstis pastiprināt centienus, lai izbeigtu visu veidu rasu diskrimināciju mūsu daudzveidīgajā Savienībā.

Vienlaikus ar **ES stratēģiju antisemītisma apkarošanai** mēs mudinājām dalībvalstis izstrādāt valsts stratēģijas šajā jomā.

Cilvēkiem ar invaliditāti, tāpat kā ikvienam citam, ir tiesības pilnībā piedalīties visos dzīves aspektos. Pašlaik tikai puse no 42,8 miljoniem darbaspējīgā vecuma personu ar invaliditāti ES ir nodarbinātas. Mūsu **Personu ar invaliditāti nodarbinātības**

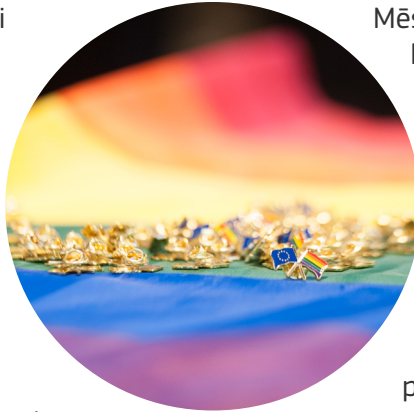
pakete, ar ko nācām klajā 2022. gada septembrī, atbalsta dalībvalstis sociālās iekļaušanas veicināšanā, nabadzības apkarošanā un cilvēku ar invaliditāti prasmju un kompetenču uzlabošanā.

Mēs esam paredzējuši ieviest

Eiropas invaliditātes

karti, kuras mērķis ir nodrošināt invaliditātes statusa pārrobežu atzīšanu, atvieglot īstermiņa uzturēšanos citās dalībvalstīs, visā ES piešķirot tādu pašu piekļuvi īpašiem nosacījumiem vai preferenciālai attieksmei,

saņemot pakalpojumus, kā attiecīgās dalībvalsts valstspiederīgajiem.

Mūsu noturības palielināšana un ES iedzīvotāju aizsardzība

Eiropas drošības savienības ietvaros ES ir apņēmusies aizsargāt visus savus iedzīvotājus un uzņēmumus gan tiešsaistē, gan bezsaistē. Kopš ES Drošības savienības stratēģijas atklāšanas 2020. gada jūlijā ir sperti būtiski soļi, nostiprinot stratēģijas četrus pilārus: neaizsargātības novēršana, kibernetikas drošības palielināšana, tiesībaizsardzības iestāžu sadarbības veicināšana un noturības pret hibrīddraudiem atbalstīšana. Turklāt tagad ir ieviesti mūsdienīgi noteikumi, kas nodrošina kritiskās infrastruktūras nozaru fiziskos un digitālos aspektus, tostarp enerģētikas, transporta, veselības, kosmosa, telekomunikāciju un digitalizācijas nozarēs.

Kritisko vienību noturības direktīva stājās spēkā 2023. gada janvārī, nodrošinot spēcīgu satvaru mūsu kolektīvās noturības veidošanai. Šis būtiskais tiesību akts tiek vēl vairāk pastiprināts, visos līmeņos paātrinot centienus stiprināt ES kritiskās infrastruktūras noturību.

Kiberdrošības incidentu pieaugošais apmērs, biežums un ietekme būtiski apdraud tīklu un informācijas sistēmu darbību un Eiropas vienoto tirgu. Krievijas militārā agresija pret Ukrainu ir vēl vairāk saasinājusi šo apdraudējumu, ņemot vērā to, ka pašreizējā ģeopolitiskajā saspīlējumā ir iesaistīti daudzi valstij pietuvināti noziedzīgi rīcībspēki un haktīvisi. Pamatojoties uz spēcīgu stratēģisko, politisko un tiesisko regulējumu, kas jau ir ieviests, ierosinātais **ES Kiberdrošības solidaritātes akts**, kuru Komisija ierosināja 2023. gada aprīlī, vēl vairāk uzlabos kiberdraudu atklāšanu un noturību pret tiem, kā arī sagatavotību kiberdraudiem visos ES kiberdrošības ekosistēmas līmeņos.

Ierosinātā Kiberdrošības solidaritātes akta mērķis ir stiprināt sadarbību ES, lai apkarotu kiberdraudus, uzlabojot draudu atklāšanu un informētību; uzlabot kritisko vienību sagatavotību un stiprināt saskaņotas krīžu pārvarēšanas un reaģēšanas spējas visās dalībvalstīs.

Turklāt, lai nodrošinātu, ka patērētāji un uzņēmumi privātajā un profesionālajā dzīvē var izmantot drošus digitālos produktus, Komisija 2022. gada septembrī ierosināja **Kibernoturības aktu**, kas ir pirmais šāda veida ES mēroga tiesību akts, kura mērķis ir ieviest obligātas un horizontālas kiberdrošības prasības produktiem ar digitāliem elementiem visā to dzīves ciklā. Ieviešot jaunus tiesību aktus, kuru mērķis ir **izņemt teroristisku saturu tiešsaistē**, un pastiprinot sadarbību starp valstu tiesībsardzības iestādēm, ES cīnās pret šaujamo un bīstamu vielu nelikumīgu tirdzniecību un stiprina Eiropas reakciju krīzes situācijā uz terorismu.

Komisijas apņemšanās aizsargāt ES iedzīvotājus no apdraudējumiem ietver arī darbu jūrniecības un kosmosa jomā. Komisija 2023. gada martā nāca klajā ar atjauninātu **ES Jūras drošības stratēģiju**, kuras mērķis ir aizsargāt jūras teritorijas pret jauniem apdraudējumiem un nodrošināt jūru izmantošanu miermīlīgiem mērķiem. Stratēģijā ir ierosināti pasākumi jūras drošības uzlabošanai, tostarp ES līmeņa jūras mācības, uzlabotas krasta apsardzes operācijas un pastiprinātas drošības pārbaudes ES ostās ar mērķi veicināt ciešāku sadarbību ar partneriem, piemēram, NATO, lai uzturētu uz noteikumiem balstītu kārtību jūrā.

Kosmosa jomā, kas kļūst arvien svarīgāka patērētājiem, zinātniekiem un militāriem mērķiem, Komisija ir nākusi klajā ar **Eiropas kosmosa drošības un aizsardzības stratēģiju**. Stratēģijas, kas atspoguļo to, ka ES atzīst kosmosu par stratēģisku strīdu telpu, mērķis ir aizsargāt ES kosmosa resursus, piemēram, satelītus; novērst naidīgas darbības kosmosā, piemēram, spiegošanu; un stiprināt ES stratēģisko autonomiju.

Eiropas Parlaments un Padome 2022. gada novembrī panāca vienošanos par regulu, ar ko izveido ES drošas savienojamības programmu 2023.–2027. gadam, tostarp par ES mērķi **izvietot kosmosā ES satelītu konstelāciju vārdā IRIS²** (*Infrastructure for Resilience, Interconnectivity and Security by Satellite*). IRIS² būs jauns uz kosmosu balstīts pīlārs digitālai, noturīgai un drošākai ES un veicinās Eiropas konkurētspēju un sabiedrības progresu.

2023. gada janvārī

priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena atklāja Esranges

kosmodromu Ziemeļzviedrijā,

kas ir ne tikai pirmais kosmodroms ES kontinentālajā daļā, bet arī var palaist kosmosā nelielu satelītu konstelāciju, kuras uzlabo ES Zemes novērošanas spējas, kam ir izšķiroša nozīme klimata katastrofu vai militāru apdraudējumu apkarošanā reāllaikā.

Noturības palielināšana pret dabas un cilvēka izraisītām katastrofām

Lai uzlabotu sagatavotību visā Eiropā, Komisija 2023. gada februārī pieņēma ieteikumu un paziņojumu par kopīgu mērķu noteikšanu nolūkā **palielināt Eiropas noturību pret katastrofām civilās aizsardzības jomā.**

Tajos ir izklāstīti veidi, kā labāk sagatavot Eiropas valstis dabas apdraudējumiem, tostarp zemestrīcēm, plūdiem un mežu ugunsgrēkiem (un tie ir tikai daži piemēri). Ņemot vērā strauji mainīgo riska situāciju, Eiropas mērķi noturībai pret katastrofām ir vērsti uz to, lai uzlabotu **ES civilās aizsardzības mehānisma** spēju paredzēt un izturēt turpmāku lielu katastrofu un ārkārtas situāciju sekas. Šajā sakarā tika pieņemti pieci Eiropas mērķi noturībai pret katastrofām: labāk prognozēt, sagatavoties, brīdināt, reaģēt un aizsargāt.

Ņemot vērā arvien lielāku apdraudējumu cilvēkiem un videi, ko rada arvien spēcīgāki meža ugunsgrēki, un saskaņā ar priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas pausto apņemšanos 2022. gada septembra runā par stāvokli Savienībā ES uzlaboja savu spēju cīnīties pret meža ugunsgrēkiem, **2023. gada vasarā divkāršojot savu ugunsdzēsības gaisa floti.** *rescEU* ugunsdzēsības gaisa kuģu rezervē ir 24 lidmašīnas un četri helikopteri no 10 dalībvalstīm. 2023. gadā ES, izmantojot ES civilās aizsardzības mehānismu, mobilizēja simtiem ugunsdzēsēju, transportlīdzekļu un lidmašīnu masveida ugunsgrēku dzēšanai Eiropā un solidarizējās ar mūsu starptautiskajiem partneriem, piemēram, Kanādu. Pēc ES dalībvalstu ministru un Eiropas Parlamenta aicinājumiem Komisija 2022. gadā izstrādāja arī dabas ugunsgrēku preventīvo pasākumu plānu.

Saskaroties ar postošu plūdu sekām, **Slovēnija ir pieredzējusi neticamu solidaritāti** no ES dalībvalstīm un citām valstīm, tostarp no kara plosītās Ukrainas. Smagās tehnikas konvojs kopā ar Ukrainas civilās aizsardzības komandu palīdzēja notīrīt gruvešus un postījumus, kurus radījuši plūdi, kas skāra divas trešdaļas valsts.

Dabas ugunsgrēki, plūdi un vētras, kas pēdējos mēnešos vienlaikus skāra Eiropas kontinentu, papildus spēcīgai reakcijai prasa arī labāku profilaksi un sagatavotību, piemēram, augsnes monitoringu, mežu monitoringu un dabisku atjaunošanu, lai izvairītos no klimata pārmaiņu smagākās puses.

ES arī palīdz palielināt noturību pret katastrofām ārpus mūsu robežām. 2023. gada februārī ES koordinēja vairāk nekā 250 ES ugunsdzēsēju, kā arī koordinācijas ekspertu un medicīniskā personāla izvietošanu **Čīlē**, izmantojot Savienības civilās aizsardzības mehānismu. Lai novērstu postošākos dabas ugunsgrēkus pēdējo desmit gadu laikā, **Kanāda** arī ir saņēmusi arī tūlītēju ugunsdzēsības palīdzību: izmantojot ES civilās aizsardzības mehānismu, nosūtīti 350 ugunsdzēsēji.

Priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena apmeklēja plūdu skartās Emīlijas-Romanjas teritorijas Itālijā, lai personīgi redzētu izteikto altruismu un solidaritāti, ko apliecināja simtiem brīvprātīgo. Daudzi cilvēki izbrīvēja laiku no darba, lai palīdzētu veikt apjomīgos sakopšanas darbus un palīdzētu tiem, kas zaudējuši mājas un uzņēmumus, atgriezties, lai varētu atjaunot iedzīvi un darbību.

Pandēmijas pārvarēšana un veselības savienības veidošana

2023. gada 5. maijā pēc vairāk nekā 3 gariem gadiem **tika oficiāli atcelts Covid-19 kā pasaules mēroga ārkārtas situācijas veselības jomā statuss**. Pandēmija atstāja neizdzēšamu ietekmi uz mūsu iedzīvotājiem, sabiedrību un ekonomiku. Mūsu spēcīgais izturētspējas, solidaritātes un koordinācijas gars un dziļā uzticēšanās un ievērojamas investīcijas zinātnē un inovācijā mums ļāva pārvarēt šo nepieredzēto krīzi. To padarīja iespējamu mūsu kopīgā Eiropas solidaritātes izjūta, kas izpaudās gan medicīnas preču sadalē, pacientu ārstēšanā, ārvalstīs iestrēgušo iedzīvotāju repatriācijā, gan mūsu ekonomikas kolektīvā atjaunošanā. Piedzīvotais pandēmijas laikā ir pastiprinājis mūsu Savienības pamatticību, ka mēs kopā esam stiprāki.

Komisijas proaktīvā nostāja 2020. gada sākumā kā daļa no ES vakcīnu stratēģijas deva iespaidīgus rezultātus. **Vairāk nekā 70 % ES iedzīvotāju ir pilnībā vakcināti pret Covid-19**, un Komisija turpina nodrošināt piekļuvi jaunākajai pieejamajai vakcīnas versijai, ja nākotnē parādīsies bažas raisoši varianti. ES FAB, kas ir vakcīnu ražotāju tīkls, nodrošinās nepārtrauktu spēju vajadzības gadījumā katru gadu saražot 500–700 miljonus vakcīnu devu. Tas nodrošina, ka vakcīnas būs ātri pieejamas, lai novērstu jebkādas turpmākas krīzes. Lai nodrošinātu šo gatavību, 2023. gada sākumā mēs parakstījām līgumus ar piegādātājiem.

Komisija joprojām ir nelokāmi apņēmusies nodrošināt drošu un efektīvu vakcīnu pieejamību visā pasaulē. Pašlaik aptuveni 65,5 % pasaules iedzīvotāju ir vakcināti pret Covid-19. ES ir bijusi izšķiroša loma šīs vakcinācijas veicināšanā, eksportējot un nodrošinot ievērojamu daļu no

nepieciešamajām devām. Kopš 2020. gada decembra **uz 168 valstīm ir eksportēti gandrīz 2,5 miljardi Covid-19 vakcīnas devu**, kas ir aptuveni divas trešdaļas no visām ES ražotajām vakcīnas devām. Komisija un dalībvalstis ir apņēmušās piešķirt vairāk nekā 5 miljardus eiro *COVAX* — globālajai iniciatīvai, kuras mērķis ir garantēt taisnīgu piekļuvi Covid-19 vakcīnām. Mēs arī aktīvi atbalstām vakcinācijas kampaņas partnervalstīs. ES ir arī vienīgā lielākā līdzekļu devēja Covid-19 vakcīnas devām, kas ar *COVAX* starpniecību tiek piegādātas partnervalstīm un ko mitina Vakcīnu alianse *Gavi*. *COVAX* līdz šim ir nosūtījusi vairāk nekā 1 miljardu vakcīnas devu 144 iesaistītajām valstīm.

Covid-19 ir pirmā pandēmija, ar ko saskaramies digitalizācijas laikmetā. **ES digitālais Covid sertifikāts** kļuva par nenovērtējamu instrumentu šajā cīņā, un kopš tā ieviešanas 2021. gadā ES ir izdoti vairāk nekā 2,3 miljardi sertifikātu. Sertifikāts atviegloja drošu un brīvu ceļošanu pilsoņiem visā Eiropas Savienībā laikā, kad pandēmijas dēļ tika piemēroti ceļošanas ierobežojumi. Turklāt tas ļāva koordinēti atcelt šos ierobežojumus un faktiski nodrošināja drošu starptautisko ceļošanu. Sertifikāts, kas ietver tādus ES būtiskus principus kā privātums, datu aizsardzība, brīva piekļuve, kiberdrošība, elastīgums un taisnīgums, kļuva par globālu standartu, un sistēmai ir pieslēgtas 78 valstis un teritorijas: 27 dalībvalstis, kā arī 51 ārpus Savienības valsts un teritorija.

Pamatojoties uz šiem panākumiem, Pasaules Veselības organizācija 2023. gada jūnijā sāka ES digitālās Covid-19 sertifikācijas sistēmu, ievērojot tās privātuma aizsardzības un datu minimizēšanas pamatprincipus, lai izveidotu globālu sistēmu, kas palīdzēs aizsargāt iedzīvotājus visā pasaulē no pašreizējiem un turpmākiem veselības apdraudējumiem. Tas ir pirmais **PVO Globālā digitālās veselības sertifikācijas tīkla** pamatelements, kas var arī veicināt citu veselības dokumentu turpmāku digitalizāciju un sniegt svarīgus rezultātus veselības jomā starptautiskā mērogā.

2022. gada vasarā, kad visā pasaulē izplatījās pērtiķu baku vīruss un izraisīja ārkārtas

situāciju sabiedrības veselības jomā,

Komisija iesaistījās, lai atbalstītu dalībvalstis ārkārtas un kopīgos zāļu un vakcīnu iepirkumos.

Kopā ar kopienas iesaisti šī izlēmīgā rīcība palīdzēja **novērst to, ka pērtiķu baku vīruss Eiropā kļūst endēmisks**. Līdz 2022. gada beigām kopīgais iepirkums,

izmantojot ES līdzekļus, dalībvalstīm 2022.–2024. gadā

bija nodrošinājis piekļuvi vairāk nekā 2,3 miljoniem vakcīnu devu.

Turpinājās darbs pie spēcīgas **Eiropas veselības savienības** izveides, kas ir nozīmīgs fon der Leienas vadītās Komisijas sasniegums, kas palīdz aizsargāt ES iedzīvotāju veselību; nodrošina ES un tās dalībvalstis ar instrumentiem nākotnes pandēmiju novēršanai un apkarošanai un uzlabo Eiropas veselības aprūpes sistēmu noturību.

2022. gadā tika izveidoti Eiropas veselības savienības stūrakmeņi, stiprinot **Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru** un **Eiropas Zāļu aģentūru** apvienojumā ar stingrākiem noteikumiem par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem un Regulu par ārkārtas pasākumu satvaru. Ar šo regulu Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestādei tika piešķirtas papildu pilnvaras efektīvāk novērst un pārvaldīt pārrobežu veselības apdraudējumus. Informācija par mūsu panākto progresu sagatavotības un reaģēšanas jomā tika apkopota 2022. gada novembra ievadziņojumā par gatavības stāvokli veselības jomā.

Komisija 2022. gada maijā ierosināja izveidot **Eiropas veselības datu telpu**, lai pilnībā atraisītu veselības datu potenciālu un ļautu ES panākt ievērojamu progresu veselības aprūpes sniegšanā cilvēkiem visā Eiropā. Šī iniciatīva dod iespēju indivīdiem kontrolēt savus veselības datus un piedāvā konsekventu satvaru veselības datu potenciāla izmantošanai inovācijā, jaunās zālēs, labākā veselības aprūpē un politikas veidošanā, vienlaikus ievērojot ES datu aizsardzības zelta standarta noteikumus.

2023. gada aprīlī Eiropas veselības savienībai tika pievienots viens būtisks pīlārs — **visbūtiskākā farmācijas tiesību aktu pārskatīšana divu desmitgažu laikā**. Šīs pārskatīšanas mērķis ir izveidot zāļu vienoto tirgu, veicinot zāļu labāku pieejamību, piekļūstamību tām un zāļu cenu pieņemamību, vienlaikus stiprinot inovāciju un ES farmācijas nozares konkurētspēju. 2022. gada jūlijā tika ierosināti arī jauni noteikumi, lai vēl vairāk palielinātu cilvēku izcelsmes vielu drošumu un kvalitāti nolūkā uzlabot aizsardzību ikvienam, kas ziedo šos kritiski svarīgos veselības produktus vai tiek ārstēts ar tiem.

Eiropas Vēža uzveikšanas plāns, kas ir Eiropas veselības savienības centrālais pīlārs,

ir mūsu reakcija uz ilgstošu apdraudējumu, ar kuru lielākajai daļai ES iedzīvotāju ir bijusi vai būs personiska saskarsme. 2020. gadā ES tika noteikti vairāk nekā 2,7 miljoni vēža diagnožu un reģistrēti 1,3 miljoni nāves gadījumu, tāpēc mūsu apņēmība reiz uzvarēt vēzi ir nelokāma. Šis plāns ir visaptverošākā ES iniciatīva cīņai pret vēzi, un tam ir stabils finansējums 4 miljardu eiro apmērā. 2022. gada septembrī tika ieviesta jauna zinātniski pamatota pieeja vēža skrīningam, skrīninga rekomendācijām pievienojot prostatas, plaušu un kuņģa vēzi; tagad minētās rekomendācijas attiecas uz sešiem vēža veidiem, kuri veido 55 % no visiem jaunajiem saslimšanas gadījumiem un vairāk nekā 50 % no vēža izraisītiem nāves gadījumiem ES. 2023. gada sākumā tika uzsākta jauna Eiropas vēža attēlveidošanas iniciatīva, kuras mērķis ir labāk izmantot datu un digitālo tehnoloģiju, piemēram, mākslīgā intelekta, potenciālu, lai labāk atklātu un apkarotu vēzi.

2023. gada jūnijā mēs atklājām ES **pirmo visaptverošo pieeju garīgajai veselībai**, atspoguļojot iedzīvotāju ieteikumus konferencē par Eiropas nākotni un reaģējot uz Eiropas Parlamenta aicinājumiem aktīvāk rīkoties garīgās veselības jomā. Šī visaptverošā pieeja visās politikas jomās pievēršas garīgajai veselībai un ierosina iniciatīvas labas garīgās veselības veicināšanai, īpašu uzmanību pievēršot bērniem un jauniešiem. Ar 20 pamatiniciatīvām un ES finansējumu 1,2 miljardu eiro apmērā Komisija atbalstīs dalībvalstis, lai tās pirmajā vietā izvirzītu cilvēkus un viņu garīgo veselību.

Sabiedrības veselība ir vispārēja problēma. Kopš pandēmijas uzliesmojuma Eiropas komanda, ko veido ES, dalībvalstis un Eiropas finanšu iestādes, ir izmaksājusi 47,7 miljardus eiro sabiedrības veselības atbalstam mūsu partnervalstīs. 2022. gada 30. novembrī, pieņemot jaunu **ES Globālās veselības**

stratēģiju, Komisija palielināja savu vadošo lomu veselības jomā pasaulē. Šī stratēģija, kas ir Eiropas veselības savienības ārējā dimensija, palīdz ES uzlabot veselību un labbūtību, stiprināt veselības aprūpes sistēmas un veicināt vispārēju veselības apdrošināšanu. 2023. gada 17. maijā, īstenojot svarīgu stratēģijas prioritāti, tika izveidota ES un ASV Veselības jautājumu darba grupa, lai paplašinātu abu pušu partnerību veselības jomā, galveno uzmanību pievēršot sadarbības trīs virzienos: prioritātes vēža apkarošanas jomā; globālie veselības apdraudējumi un globālās veselības arhitektūras stiprināšana. Turklāt, tā kā mēs uzskatām, ka ir svarīgi starptautiskā līmenī stiprināt pandēmiju novēršanu, gatavību pandēmijām un reaģēšanu uz tām, ES ir aktīvi apņēmusies risināt sarunas par juridiski saistošu nolīgumu par pandēmiju un mērķtiecīgi pārskatīt starptautiskos noteikumus veselības jomā.

Ilgspējīga un taisnīga migrācijas sistēma

Migrācija Eiropā, uz Eiropu un no tās vienmēr ir bijusi un vienmēr būs daļa no Eiropas identitātes. Tomēr pēc nepieredzēta bēgļu un neatbilstīgo migrantu skaita, kas 2015. un 2016. gadā ieceļoja ES, kļuva skaidrs, ka ir vajadzīgas reformas. 2020. gada septembrī, saskaroties ar strupceļu saistībā ar iepriekš ierosināto reformu, Komisija centās atdzīvināt ES migrācijas un patvēruma sistēmu, nākot klajā ar **jaunu Migrācijas un patvēruma paktu** — visaptverošu pieeju, kuras mērķis ir godīgi, humāni, ilgtspējīgi un efektīvi stiprināt un integrēt svarīgākos ES politikas virzienus migrācijas, patvēruma un robežu pārvaldības jomā. Iestāžu sarunas 2023. gadā ir guvušas ievērojamu impulsu, jo abi likumdevēji ir pastiprinājuši centienus virzīt uz priekšu visus tiesību aktu priekšlikumus saskaņā ar

jauno paktu, lai par tiem varētu vienoties līdz sasaukuma beigām.

Lai atbalstītu dalībvalstis, kas saskaras ar neatliekamām problēmām, Komisija arī reaģēja, pieņemot operatīvus pasākumus. Komisija 2022. gada 21. novembrī nāca klajā ar **ES rīcības plānu attiecībā uz Vidusjūras centrālo daļu**. Rīcības plānā bija iekļauti 20 pasākumi, kurus īsteno ES un tās dalībvalstis. Tie ir izstrādāti, lai samazinātu neatbilstīgu un nedrošu migrāciju; novērstu pamatcēloņus; rastu risinājumus jaunām problēmām meklēšanas un glābšanas jomā un stiprinātu solidaritāti starp dalībvalstīm, līdzsvarojot to ar atbildību.

Neatbilstīga pārvietošanās Rietumbalkānu maršrutos 2022. gadā ievērojami palielinājās. 2022. gada decembra sākumā Komisija nāca klajā ar **ES rīcības plānu attiecībā uz Rietumbalkāniem**, kurā izklāstīti 20 operatīvie pasākumi sadarbības stiprināšanai migrācijas un robežu pārvaldības jomā ar partneriem Rietumbalkānos. Šiem pasākumiem ir bijusi būtiska ietekme, un neatbilstīgas pārvietošanās 2023. gadā samazinājās par aptuveni 25 % salīdzinājumā ar 2022. gadu.

Eiropas Komisija šodien nāk klajā ar **ES rīcības plānu attiecībā uz Vidusjūras rietumdaļas un Atlantijas okeāna migrācijas maršrutu**. ES stiprina partnerību ar galvenajām izcelsmes un tranzīta valstīm minētajā maršrutā. ES, dalībvalstu un starptautisko partneru īstenotie pasākumi ir veicinājuši neatbilstīgas ieceļošanas būtisku samazināšanos.

Komisija 2022. gada 19. decembrī ierosināja stiprināt noteikumus, kas **novērš un apkaro cilvēku tirdzniecību**. Katru gadu vairāk nekā 7000 cilvēku kļūst par cilvēku tirdzniecības upuriem ES. Lielākā daļa cietušo ir sievietes un meitenes, bet pieaug cietušo vīriešu īpatsvars, jo īpaši darbaspēka ekspluatācijas dēļ. Atjauninātie noteikumi atvieglos tiesībsardzības un tiesu iestādēm izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par jauniem ekspluatācijas veidiem, kā arī palīdzēs identificēt un atbalstīt cietušos.

Komisija 2023. gada 14. martā noteica pirmo daudzgadu stratēģiskās politikas ciklu **Eiropas integrētai robežu pārvaldībai**, kas aptvers nākamos piecus gadus — kopīgu redzējumu par ārējo robežu pārvaldību. Tas nodrošina koordinētu satvaru valstu iestādēm, kas pārvalda robežas, un vairāk nekā 120 000 valsts robežsardzes iestādēm un Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras darbiniekiem, kuri sadarbojas, lai aizsargātu ES robežas.

Likumīgu ceļu izveide palīdz samazināt neatbilstīgo migrāciju un var palīdzēt stiprināt Eiropas ekonomiku.

Mums ir jāpiesaista prasmes un talanti, kas mūsu ekonomikai ir vajadzīgi, ņemot vērā sabiedrības novecošanu un akūto prasmju trūkumu. Šā gada sākumā Komisija izsludināja jaunu uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus pasākumu dotācijām 40 miljonu eiro apmērā no Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda, lai finansētu likumīgus migrācijas un integrācijas ceļus. Notiek arī darbs nolūkā izveidot talantu partnerības ar Maroku, Tunisiju, Ēģipti, Bangladešu un Pakistānu, tajā skaitā sniedzot finansiālu atbalstu no Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta (NDICI) — “Eiropa pasaulē”. Komisija

2022. gada oktobrī arī sāka ES talantu fonda izmēģinājuma projektu nolūkā veicināt ukraiņu integrāciju darba tirgū, un šoruden nāks klajā ar tiesību akta priekšlikumu nolūkā izveidot pilnībā funkcionējošu ES talantu fondu. Šī ir pirmā ES mēroga platforma, kuras mērķis ir padarīt ES pievilcīgāku trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri meklē darba iespējas ES. Tā palīdzēs ES darba devējiem atrast viņiem nepieciešamos talantīgos darbiniekus un nodrošināt pienācīgus darba apstākļus.

2023. gada janvārī Komisija izveidoja **Darba migrācijas platformu** nolūkā veicināt kvalificēta darbaspēka migrāciju no trešām valstīm uz ES un nodrošināt, ka tā tiek labi pārvaldīta un vērsta uz jomām, kurās ir vajadzīgs darbaspēks un prasmes. Jaunā platforma apvieno migrācijas un nodarbinātības speciālistus nolūkā veicināt ciešu sadarbību starp abām nozarēm, kā arī starp dalībvalstīm un ES, lai atbalstītu efektīvu ES līmeņa iniciatīvu īstenošanu legālās migrācijas un nodarbinātības jomā.

Trešo valstu valstspiederīgo pienācīga integrācija un iekļaušana veicina ES izaugsmi, noturību un labklājību. Komisija turpina īstenot **Rīcības plānu integrācijai un iekļaušanai 2021.–2027. gadam**, kurā paredzētas darbības izglītības, darba tirgus pieejamības, izmitināšanas un veselības aprūpes jomā. 2022. gada decembrī Komisija ar kopīgu paziņojumu atkārtoti apstiprināja Eiropas partnerību integrācijas jomā ar Eiropas sociālajiem un ekonomiskajiem partneriem, kas ietver īpašu atbalstu cilvēkiem, kuri bēg no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu.

Kaut gan ir ierosināta virkne operatīvu pasākumu, lai risinātu tūlītējās un pašreizējās problēmas migrācijas maršrutos, strukturālu risinājumu pamatā ir nepieciešama **kopēja**

ES migrācijas un patvēruma politika.

Tāpēc ļoti svarīgi ir panākt vienošanos par visām patvēruma un migrācijas reformām, par kurām pašlaik notiek sarunas. Komisija atzinīgi vērtē 2022. gada decembrī iestāžu sarunās panāktās kompromisa vienošanās par pārmitināšanas sistēmu, priekšlikumiem par kvalifikāciju un uzņemšanas nosacījumiem, kā arī sekmīgo politisko vienošanos, ko Padome jūnijā panāca par diviem galvenajiem jaunā Migrācijas un patvēruma pakta pīlāriem — Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulu un Patvēruma procedūru regulu, kā arī darbu, ko saistībā ar šiem priekšlikumiem paveicis Eiropas Parlaments, vienojoties par savām pilnvarām sarunām šā gada sākumā. Komisija ir gatava sadarboties ar Eiropas Parlamentu un Padomi, lai nodrošinātu iestāžu sarunu sekmīgu pabeigšanu līdz pašreizējā sasaukuma beigām, kā paredzēts kopīgajā ceļvedī.

Grieķija ir uzsākusi integrācijas projektu,

ko finansē no *NextGenerationEU* un kura ietvaros bēgļi un migranti, tostarp personas ar invaliditāti, tiek apmācīti ugunsdrošības un zemestrīču aizsardzībā. Projekts tuvina vietējos iedzīvotājus un migrantus kopīgu problēmu risināšanā.

Atbilde uz aicinājumu sniegt humāno palīdzību

Ja visi, kam nepieciešama humānā palīdzība, izveidotu valsti, tā būtu trešā lielākā valsts pasaulē un tajā būtu 360 miljoni iedzīvotāju. Šī neesošā valsts, kuras iedzīvotāji cieš, pieaug eksponenciālā tempā — kopš 2022. gada sākuma tā ir pieaugusi par 30 %.

Sniedzot vēl nepieredzētu atbalstu Ukrainai, Eiropas Komisija ir arī turpinājusi sniegt humāno palīdzību visā pasaulē tiem, kam tā visvairāk vajadzīga. Pēc vajadzības tika piešķirts papildu finansējums sākotnējam ES humānās palīdzības budžetam 2023. gadam, kas bija 1,7 miljardi eiro. Dalībvalstis kopā ar Komisiju paziņoja par sākotnējo **humānās palīdzības finansējumu 2023. gadam 8,4 miljardu eiro apmērā**, kas ir globālās solidaritātes un ES vadošās lomas humānās palīdzības pasākumos konkrēta izpausme. Lai novērstu pieaugošo plaisu starp humānās palīdzības vajadzībām un pasaulē pieejamo finansējumu, dalībvalstis 2023. gada maijā apstiprināja revolucionārus Padomes secinājumus, kuros noteikts brīvprātīgs mērķrādītājs 10 % no oficiālās attīstības palīdzības atvēlēt humānajai palīdzībai.

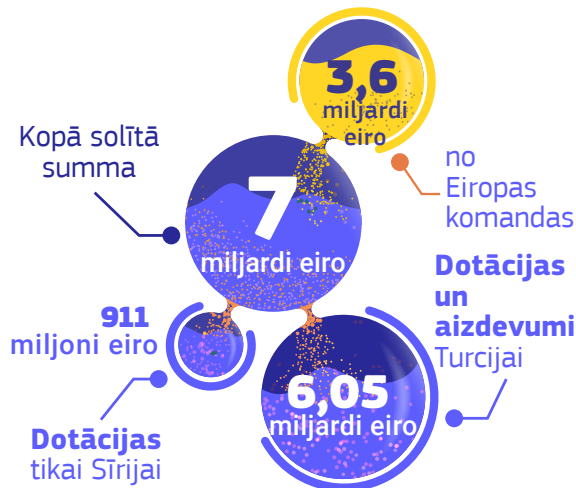
2023. gada 6. februārī Sīriju un Turciju skāra zemestrīce, kuras stiprums bija 7,8 magnitūdas un kurai sekoja vismaz divas citas lielas zemestrīces, izraisot plašus postījumus un tūkstošiem upuru.

Pārvēršot līdzjūtību un solidaritāti darbībā, ES nekavējoties sāka lielāko meklēšanas un glābšanas operāciju, ko koordinēja ar ES civilās aizsardzības mehānisma starpniecību. Tas apliecināja ES solidaritāti tās labākajā izpausmē. 21 Eiropas valsts, izmantojot *rescEU* rezervi, nosūtīja pirmo palīdzību

Starptautiskā līdzekļu devēju konference

“Kopā Turcijas un
Sīrijas iedzīvotājiem”

un medicīniskās palīdzības vienības, kā arī piedāvāja miljoniem preču, piemēram, patvēruma aprīkojumu, sildītājus, ģeneratorus, medicīnisko aprīkojumu, pārtiku un siltu apģērbu.

Nākamajā mēnesī Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena un Eiropas Savienības Padomes prezidentvalsts Zviedrija rīkoja **Starptautisku līdzekļu devēju konferenci solidaritātē ar zemestrīces upuriem Sīrijā un Turcijā**.

Konferencē kopā apsolītā palīdzība bija gandrīz 7 miljardi eiro, to veido 911 miljoni eiro dotācijās Sīrijai un 6,05 miljardi eiro dotācijās un aizdevumos Turcijai.

2023. gada 16. un 17. martā ES un Kanāda kopīgi rīkoja **Starptautisko konferenci par solidaritāti ar Venecuēlas bēgļiem un migrantiem un to uzņēmējvalstīm un kopienām**. Pasākumā galvenā uzmanība tika pievērsta tam, cik svarīga ir koordinēta rīcība visā humānās palīdzības, attīstības un stabilizēšanas saiknē.

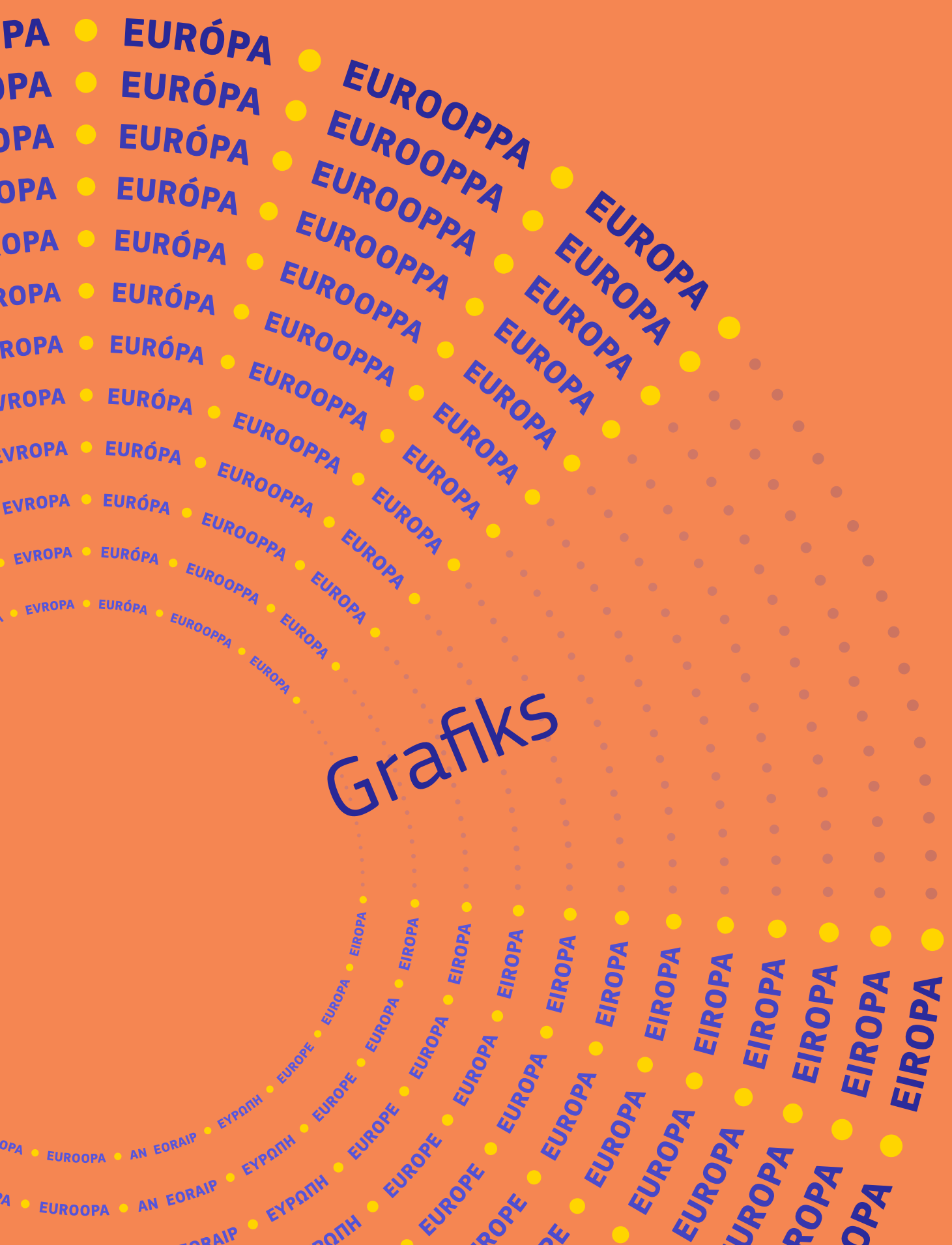
2023. gada 14. un 15. jūnijā ES rīkoja **septīto Briseles konferenci par Sīrijas un reģiona nākotni**, kurā apņēmās sniegt palīdzību 5,6 miljardu eiro apmērā. Konferencē atkārtoti tika pausts ES un starptautiskās sabiedrības pastāvīgais atbalsts Sīrijas iedzīvotājiem, Sīrijas bēgļiem un viņu uzņēmējkopienām kaimiņvalstīs, jo Sīrijas krīze ilgst jau 13. gadu.

ES atbild uz lūgumiem sniegt humāno palīdzību arī ārpus mūsu tuvākajiem kaimiņreģioniem. Ņemot vērā situācijas straujo pasliktināšanos **Kongo Demokrātiskās Republikas** austrumos, ES 2023. gada martā izveidoja humānās palīdzības gaisa tilta operāciju uz Gomu. Ar Francijas atbalstu tajā piegādāja medicīniskās preces un uzturu, kā arī citas preces. Lai atvieglotu dzīvību glābjošas palīdzības piegādi, ES kopš 2021. gada augusta ir veikusi 29 humānās palīdzības gaisa tilta kravu lidojumus uz **Afganistānu**, un pēdējais lidojums uz Afganistānu tika veikts 2023. gada 24. maijā.

Nekavējoties reaģējot uz karu, kas sākās 2023. gada aprīlī **Sudānā**, ES 2023. gada jūnijā par 60 miljoniem eiro palielināja savu sākotnējo humānās palīdzības finansējumu, kas bija noteikts 73 miljonu eiro apmērā, vienlaikus kopīgi rīkojot starptautisku līdzekļu devēju pasākumu. ES arī izveidoja humānās palīdzības gaisa tiltu uz Sudānu un kaimiņos esošo **Čadu**, lai šajās valstīs nogādātu dzīvību glābjošus priekšmetus. 2022. gada novembrī humānās palīdzības gaisa tilts tika izveidots uz **Burkinafaso**. Tas palīdzēja piegādāt pārtiku un pirmās nepieciešamības preces simtiem tūkstošu cilvēku, kuriem draud bads teritorijās, kurās ir blokāde.

ES turpinās sadarboties ar mūsu partneriem visā pasaulē, lai sniegtu humāno palīdzību tiem, kam tā ir vajadzīga, un palīdzētu risināt strukturālās problēmas, kas izraisa iedzīvotāju pārvietošanu, badu un konfliktus.

Grafiks

2022. GADA SEPTEMBRIS

.....

6.9.

Bosnija un Hercegovina pievienojas ES civilās aizsardzības mehānismam.

.....

14.9.

Komisija ierosina aizliegt ES tirgū darīt pieejamus izstrādājumus, kas ražoti, izmantojot piespiedu darbu.

.....

15.9.

Komisija nāk klajā ar jauna Kibernoturības akta priekšlikumu, kas patērētājus un uzņēmumus aizsargās no produktiem ar neadekvātiem drošības elementiem.

.....

16.9.

Komisija ierosina aizliegt ES tirgū darīt pieejamus izstrādājumus, kas ražoti, izmantojot piespiedu darbu.

.....

7.9.

Eiropas Komisija nāk klajā ar Eiropas Aprūpes stratēģiju, kuras mērķis ir nodrošināt kvalitatīvus, cenas ziņā pieejamus un piekļūstamus aprūpes pakalpojumus un uzlabot situāciju gan aprūpes saņēmējiem, gan cilvēkiem, kas viņus aprūpē.

.....

14.9.

Komisija ierosina ārkārtas intervenci Eiropas enerģijas tirgos, lai risinātu dramatisko cenu pieaugumu.

.....

16.9.

Eiropas Mediju brīvības akts. Komisija ierosina noteikumus, kas aizsargās ES mediju plurālismu un neatkarību.

.....

20.9.

Eiropas veselības savienības ietvaros Komisija ierosina jaunu ES pieeju vēža atklāšanai — plašāks un uzlabots skrīnings.

.....

21.9.

Saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem Komisija apstiprina svarīgu projektu visas Eiropas interesēs nolūkā atbalstīt pētniecību un inovāciju, sākotnējo rūpniecisko ieviešanu un attiecīgās infrastruktūras būvniecību ūdeņraža vērtības ķēdē.

.....

21.9.

ES paziņo par finansējumu 715 miljonu eiro apmērā Pasaules fondam nolūkā glābt dzīvību miljoniem cilvēku cīņā pret AIDS, tuberkulozi un malāriju.

.....

28.9.

Saskaņā ar apņemšanos Eiropas Savienībā mazināt nabadzību un sociālo atstumtību Komisija aicina dalībvalstis modernizēt minimālo ienākumu shēmas.

.....

28.9.

Komisija nāk klajā ar visaptverošu pieeju, kā labāk aizsargāt cilvēkus un vidi pret azbestu un nodrošināt azbestu nesaturošu nākotni.

.....

29.9.

Komisija pieņem pamatnostādnes par ES konkurences tiesību piemērošanu koplīgumiem attiecībā uz individuālo pašnodarbināto personu darba nosacījumiem.

2022. GADA OKTOBRIS

.....

4.10.

ES pieņem pirmo ārējās darbības rīcības plānu jaunatnes jomā sadarbības stiprināšanai ar jauniešiem visā pasaulē.

.....

4.10.

ES izvieta pirmos kvantu datorus sešos objektos visā ES.

.....

4.10.

Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Padome pieņem Direktīvu par adekvātu minimālo algu, lai veicinātu koplīguma sarunas un uzlabotu darba ņēmēju minimālās algas aizsardzību ES.

.....

6.10.

Saistībā ar neprovocēto un nepamatoto militāro agresiju pret Ukrainu ES vienojas par astoto pret Krieviju vērsto sankciju paketi.

.....

10.10.

Ukraina. Komisija sāk ES talantu fonda izmēģinājuma projektu, lai apzinātu to Ukrainas iedzīvotāju prasmes, kuri bēg no kara, palīdzētu viņiem satikties ar darba devējiem ES un atrast darbu.

.....

12.10.

2022. gada paplašināšanās dokumentu kopums. Komisija izvērtē reformas Rietumbalkānos un Turcijā un iesaka piešķirt Bosnijai un Hercegovinai ES kandidātvalsts statusu

.....

14.10.

Pasaules Bankas un Starptautiskā Valūtas fonda ikgadējās sanāksmēs ES iemaksā 100 miljonus eiro Fonda Nabadzības mazināšanas un izaugsmes trasta fondā, lai atbalstītu neaizsargātas Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstis.

.....

17.10.

Aviācija. Tiek parakstīts nozīmīgs ES un Dienvidaustrumāzijas valstu asociācijas (ASEAN) nolīgums par aviāciju, kas savienos 1,1 miljardu cilvēku.

.....

18.10.

Komisija nāk klajā ar papildu priekšlikumiem, kā cīnīties pret augstām enerģijas cenām un nodrošināt piegādes drošību.

.....

18.10.

Zaļais kurss. Eiropas zaļā kursa ietvaros Komisija paraksta savu pirmo zaļo partnerību ar Maroku.

.....

19.10.

Komisija pieņem pārskatītas Pētniecībai, izstrādei un inovācijai piešķiramā valsts atbalsta nostādnes

.....

24.10.

Veselības savienība.
Padome pieņem
galīgos Eiropas
veselības savienības
pamatelementus.

.....

25.10.

Starptautiskā ekspertu
konference, ko rīko Komisija
un G7 prezidentvalsts,
atkārtoti apstiprina
nelokāmu apņemšanos
atbalstīt Ukrainas
atveseļošanu.

.....

26.10.

Eiropas zaļais kurss.
Komisija ierosina
noteikumus par tīrāku gaisu
un ūdeni.

.....

28.10.

Bezemisiju transportlīdzekļi.
Ar pirmo vienošanos “Gatavi
mērķrādītājam 55 %” līdz
2035. gadam tiks izbeigta
tādu jaunu automobiļu
pārdošana ES, kuri rada CO₂
emisijas.

2022. GADA NOVEMBRIS

.....

1.11.

Saskaņā ar *REPowerEU* plānu ES dalībvalstis pirms ziemas sākšanās ir papildījušas savas gāzes krātuves līdz 95 % no to jaudas, tādējādi pārsniedzot 80 % mērķrādītāju.

.....

1.11.

Digitālo tirgu akts. Spēkā stājas noteikumi, kuri piemērojami digitālajiem vārtziņiem un kuru mērķis ir nodrošināt atvērtus tirgus.

.....

3.11.

Komisija investē 3 miljardus eiro inovatīvos tīro tehnoloģiju projektos, lai īstenotu *REPowerEU* plānu un paātrinātu Eiropas enerģētisko neatkarību no Krievijas fosilās degvielas.

.....

3.11.

Berlīnes procesa samits. ES paziņo par enerģētikas atbalsta paketi Rietumbalkāniem 1 miljarda eiro apmērā.

.....

7.11.

Apvienoto Nāciju Organizācijas 2022. gada Klimata pārmaiņu konferencē (*COP27*) ES noslēdz stratēģisku partnerību ar Kazahstānu izejvielu, akumulatoru un atjaunīgā ūdeņraža jomā.

.....

7.11.

Komisija rīkojas, lai visu nozares dalībnieku labā veicinātu pārredzamību Īstermiņa Īres jomā.

.....

8.11.

COP27 konferencē Eiropas Savienība noslēdz stratēģisku partnerību ar Namībiju ilgtspējīgu izejvielu un atjaunīgā ūdeņraža jomā. Tā arī uzsāk meža partnerības ar piecām partnervalstīm.

.....

8.11.

ES vienojas par valstu emisiju samazinājumiem transporta, ēku, atkritumu un lauksaimniecības nozarē.

.....

9.11.

REPowerEU. Komisija pastiprina zaļo pāreju prom no Krievijas gāzes, paātrinot atļauju piešķiršanu atjaunīgajiem energoresursiem.

.....

9.11.

Komisija ierosina stabilu un paredzamu atbalsta paketi Ukrainai 2023. gadā līdz 18 miljardu eiro apmērā.

.....

10.11.

Komisija ierosina jaunus "Euro 7" standartus, lai samazinātu piesārņotāju emisijas no transportlīdzekļiem un uzlabotu gaisa kvalitāti.

.....

10.11.

Kiberaizsardzība. Komisija nāk klajā ar ES kiberaizsardzības politiku un Militārās mobilitātes rīcības plānu 2.0, lai palielinātu ES spēju aizsargāt savus iedzīvotājus un infrastruktūru.

.....

11.11.

Eiropas zaļā kursa ietvaros ES piekrīt palielināt oglekļa piesaisti, izmantojot zemes izmantošanu, mežsaimniecību un lauksaimniecību.

.....
16.11.

ES un Ēģipte vienojas pastiprināt sadarbību pārejā uz tīru enerģiju.

.....
16.11.

Stājas spēkā Digitālo pakalpojumu akts, kas ir jauns ES noteikumu kopums drošākai un atbildīgākai tiešsaistes videi.

.....
18.11.

Albānija pievienojas ES civilās aizsardzības mehānismam.

.....
15.11.

ES un starptautiskie partneri sāk revolucionāru Enerģētikas taisnīgas pārkārtošanas partnerību ar Indonēziju.

.....
16.11.

Īstenojot stratēģiju *Global Gateway*, COP27 Eiropas komanda paziņo par paketi 1 miljarda eiro apmērā, kas paredzēta, lai Āfrikā pielāgotos klimata pārmaiņām un nodrošinātu noturību pret klimata pārmaiņām.

.....
18.11.

Stratēģija *Global Gateway*. Eiropas komanda Vidusāzijā uzsāk divas iniciatīvas enerģētikas un digitālās savienojamības jomā.

.....
18.11.

Komisija pieņem priekšlikumu Sadarbspējīgas Eiropas aktam, lai stiprinātu pārrobežu sadarbību un sadarbību publiskajā sektorā visā ES.

.....

21.11.

COP27 ES apliecina apņemšanos saglabāt mērķi ierobežot globālo sasilšanu līdz 1,5°C un palīdz ieviest līdzsvarotu jaunu finansēšanas kārtību.

.....

22.11.

Ekonomikas politikas koordinācija. Komisija sniedz norādes, lai palīdzētu pārvarēt enerģētikas krīzi un padarīt Eiropu zaļāku un digitālāku.

.....

22.11.

Komisija ierosina jaunu ES instrumentu pārmērīgi augstu gāzes cenu lēcienu ierobežošanai.

.....

28.11.

ES un Dienvidkoreja sāk jaunu digitālo partnerību.

.....

28.11.

Komisija nāk klajā ar pārskatītiem noteikumiem, kas padarīs rūpniecisko dizainparaugu aizsardzību visā ES lētāku, ātrāku un paredzamāku.

.....

30.11.

Eiropas zaļais kurss. Komisija ierosina jaunus ES mēroga noteikumus iepakojuma un izlietotā iepakojuma samazināšanai, kā arī noteikumus par oglekļa piesaistījumu sertifikāciju, lai palīdzētu sasniegt neto nulles emisijas.

.....

30.11.

Globālā veselība. Komisija pieņem jaunu ES Globālās veselības stratēģiju, kuras mērķis ir uzlabot globālo veselības drošību un nodrošināt labāku veselības aprūpi visiem mainīgā pasaulē.

2022. GADA DECEMBRIS

.....

2.12.

ES un Japāna paraksta sadarbības memorandu, lai stimulētu inovāciju un attīstītu starptautisku ūdeņraža tirgu.

.....

2.12.

Ukraina. Komisija ierosina noteikt kriminālatbildību par to ES sankciju pārkāpumiem, kas noteiktas saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā.

.....

3.12.

G7 vienojas par jēlnaftas cenu griestiem, lai samazinātu Krievijas ieņēmumus, vienlaikus saglabājot pasaules enerģijas tirgu stabilitāti.

.....

6.12.

Eiropas zaļais kurss. ES vienojas par tiesību aktu, kas vērsts pret globālo atmežošanu un mežu degradāciju, ko izraisa ES ražošana un patēriņš.

.....

6.12.

ES un Rietumbalkānu samitā Tirānā (Albānijā) atkārtoti apstiprināts, ka reģiona galvenā uzmanība ir pievērsta dalībai ES un tā stratēģiskajai partnerībai ar ES.

.....

7.12.

Līdztiesības tiesību aktu kopums. Komisija ierosina jaunus noteikumus vecāku statusa atzīšanai starp dalībvalstīm.

.....

8.12.

Komisija ierosina virkni pasākumu, lai, izmantojot un veicinot digitalizāciju, modernizētu ES pievienotās vērtības nodokļa (PVN) sistēmu, liktu tai vairāk darboties uzņēmumu labā un padarītu to noturīgāku pret krāpšanu.

.....

9.12.

Eiropas zaļais kurss. Lai atbalstītu enerģētikas pārkārtošanu un nozares konkurētspēju, ES panāk vienošanos par jaunu tiesību aktu par ilgtspējīgākām un apritīgākām baterijām.

.....

6.12.

Eiropas zaļais kurss. Parlaments un Padome vienojas par jauniem noteikumiem par ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas piemērošanu aviācijas nozarē.

.....

7.12.

Komisija ierosina stiprināt līdztiesības iestādes, jo īpaši to neatkarību, resursus un pilnvaras, lai tās varētu efektīvāk apkarot diskrimināciju ES.

.....

9.12.

Komisija un tās partneri šajā nozarē izveido jaunu rūpniecības aliansi ES saules enerģijas un energoapgādes drošības veicināšanai.

.....

9.12.

ES un Čīle noslēdz sarunas par Progresīvo pamat nolīgumu.

.....

9.12.

Eiropas Veselības savienība. Pēc Komisijas priekšlikuma par vēža profilakses stiprināšanu, izmantojot agrīnu atklāšanu, Padome pieņem jaunu pieeju vēža skrīningam.

.....

11.12.

Notiek *Global Gateway* padomes pirmā sanāksme.

.....

12.12.

ES un tās Āfrikas partneri sāk divas Eiropas komandas iniciatīvas migrācijas jomā, galveno uzmanību pievēršot Atlantijas okeāna un Vidusjūras centrālās daļas migrācijas maršrutiem.

.....

13.12.

Drošības savienība. Komisija ierosina jaunus noteikumus par iepriekšēju pasažieru informāciju, lai atvieglotu ārējo robežu pārvaldību un palielinātu iekšējo drošību.

.....

13.12.

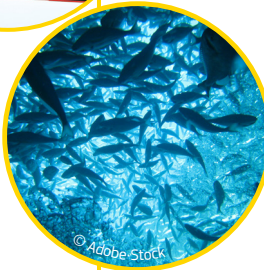
Eiropas zaļais kurss. Parlaments un Padome panāk vienošanos par oglekļa ieviešanas mehānismu.

.....

14.12.

Notiek ES un ASEAN samits. ES un tās dalībvalstis paziņo, ka *Global Gateway* ietvaros tiek mobilizēti 10 miljardi eiro nolūkā paātrināt investīcijas infrastruktūrā ASEAN valstīs.

.....

14.12.

Komisija pieņem jaunus valsts atbalsta noteikumus lauksaimniecības, mežsaimniecības, zvejniecības un akvakultūras nozarēs.

.....

15.12.

Parlaments un Padome panāk politisku vienošanos par jauniem noteikumiem par pasākumiem, kas nodrošinās lielāku pārredzamību un principa par vienādu darba samaksu sievietēm un vīriešiem efektīvāku īstenošanu.

.....

16.12.

Pēc konferences par Eiropas nākotni Komisija rīko pirmo Eiropas pilsoņu paneldiskusiju par pārtikas izšķērdēšanas samazināšanu.

.....

16.12.

Ukraina. ES vienojas par devīto pret Krieviju vērsto sankciju paketi saistībā ar tās iebrukumu Ukrainā.

.....

16.12.

ES un Ukraina paraksta 100 miljonu eiro vērtu atbalsta paketi karā izpostīto skolu atjaunošanai.

.....

18.12.

Eiropas zaļais kurss. Parlaments un Padome panāk vienošanos par emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas stiprināšanu un Sociālā klimata fonda izveidi, lai atbalstītu cilvēkus pārejā uz tīrāku enerģiju.

.....

19.12.

ANO Biodaudzveidības konferencē (COP15) ES pievienojas 195 valstīm vēsturiskajā Kuņminas – Monreālas globālajā biodaudzveidības satvarā, kas ietver globālus mērķus un uzdevumus, kuru mērķis ir aizsargāt un atjaunot dabu pašreizējām un nākamajām paaudzēm.

.....

19.12.

Komisija ierosina stingrākus noteikumus, lai cīnītos pret pieaugošo noziedzību, kas saistīta ar cilvēku tirdzniecību.

.....

21.12.

Modernizācijas fonds investē 4,11 miljardus eiro enerģētikas pārejas projektos astoņās dalībvalstīs, lai samazinātu atkarību no Krievijas fosilās degvielas un paātrinātu atjaunīgo energoresursu izmantošanu.

.....

31.12.

Darbību beidz SURE instruments, kas bija paredzēts Covid-19 pandēmijas skarto darbvieta un ienākumu aizsardzībai un kam bija izšķiroša nozīme pandēmijas ietekmes mazināšanā un ekonomikas atveseļošanas atbalstīšanā. 2021. gadā SURE atbalstu saņēma 9 miljoni cilvēku un vairāk nekā 900 000 uzņēmumu 15 dalībvalstīs, un 2022. gadā atbalstu pakāpeniski atcēla, un to saņēma 350 000 cilvēku un 40 000 uzņēmumu 4 dalībvalstīs.

2023. GADA JANVĀRIS

.....

1.1.

Horvātija pievienojas eirozonai un Šengenas zonai.

.....

1.1.

2023. gadā ES atzīmē sava vienotā tirgus 30. gadadienu, kas ir viens no lielākajiem Eiropas integrācijas sasniegumiem.

.....

10.1.

ES un NATO paraksta jaunu kopīgu deklarāciju par sadarbību. Tās vienojas pastiprināt darbu hibrīddraudu un kiberdraudu un terorisma apkarošanā, pastiprināt sadarbību jaunu un revolucionāru tehnoloģiju un kosmosa jomā, risināt klimata krīzes gaidāmās sekas drošības jomā un stiprināt kritiskās infrastruktūras noturību.

.....

12.1.

Stājas spēkā regula par ārvalstu subsīdijām. Šis jaunais noteikumu kopums ļaus ES palikt atvērtai tirdzniecībai un investīcijām, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem uzņēmumiem, kas darbojas vienotajā tirgū.

.....

17.1.

Komisija uzsāk talantu kultivēšanas mehānismu, lai atbalstītu ES reģionus, kurus skārusi darbaspējīgā vecuma iedzīvotāju skaita paātrināta samazināšanās.

.....

23.1.

Eiropas Veselības savienība. Komisija sāk Eiropas Vēža attēldiagnostikas iniciatīvu, lai veselības aprūpes sniedzējiem, pētniecības iestādēm un izgudrotājiem palīdzētu pēc iespējas labāk izmantot inovatīvus datu risinājumus vēža pacientu ārstēšanā un aprūpē.

.....

17.1.

Komisija izveido pirmo *rescEU* ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un nukleāro stratēģisko rezervi, kas atrodas Somijā.

.....

24.1.

Komisija iepazīstina ar “Jauno kursu attiecībā uz apputeksnētājiem”, kura mērķis ir novērst satraucošo savvaļas apputeksnētājkukaiņu skaita samazināšanos Eiropā.

.....

25.1.

Komisija nāk klajā ar iniciatīvu, kas ar konkrētiem valstu un ES līmeņa pasākumiem vēl vairāk stiprinās un veicinās sociālo dialogu.

.....

26.1.

Komisija *Global Gateway* ietvaros Pretorijā, Dienvidāfrikā sāk Eiropas komandas reģionālo skolotāju iniciatīvu Subsahāras Āfrikai, piešķirot ES iemaksu 100 miljonu eiro apmērā.

2023. GADA FEBRUĀRIS

.....

1.2.

Sākas ES un Singapūras digitālā partnerība

.....

1.2.

Komisija nāk klajā ar Zaļā kursa industriālo plānu, kura mērķis ir uzlabot Eiropas klimatneitrālās industrijas konkurētspēju un atbalstīt ātru pāreju uz klimatneitralitāti.

.....

2.2.

Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena un 15 komisāri dodas uz Kijivu uz pirmo Kolēģijas un Ukrainas valdības sanākumi, lai padziļinātu ES un Ukrainas sadarbību vairākās nozarēs.

.....

3.2.

Kijivā notiek ES un Ukrainas samits.

.....

4.2.

Ukraina. ES un G7 partneri vienojas par cenu griestiem Krievijas naftas produktiem.

.....

6.2.

ES un Indija izveido Tirdzniecības un tehnoloģiju padomi, lai risinātu problēmas, kas saistītas ar tirdzniecību, uzticamām tehnoloģijām un drošību.

.....

8.2.

Komisija pieņem ES mērķus noturībai pret katastrofām, sniedzot ieteikumus dalībvalstīm nolūkā palīdzēt tām labāk paredzēt, sagatavoties, reaģēt un nodrošināties, lai stiprinātu to noturību pret turpmākām katastrofām visā Eiropā.

.....

6.2.

Tūlīt pēc postošajām zemestrīcēm Turcijā un Sīrijā Komisija sāk tās lielāko meklēšanas un glābšanas operāciju, izmantojot ES civilās aizsardzības mehānismu, palīdzot glābt dzīvības Turcijā, vienlaikus atbalstot humānās palīdzības piegādi Sīrijas iedzīvotājiem visā valstī.

.....

10.2.

Izmantojot ES civilās aizsardzības mehānismu, ES norīko vairāk nekā 250 ārkārtas palīdzības sniedzējus no Spānijas, Francijas un Portugāles Čīlē, lai palīdzētu valsts palīdzības dienestiem cīņā pret ārkārtējiem dabas ugunsgrēkiem.

.....

13.2.

Komisija nosaka noteikumus par atjaunīgo ūdeņradi.

.....

14.2.

Komisija ierosina 2030. gadam izvirzīt bezemisiju mērķrādītāju jauniem pilsētas autobusiem, kā arī līdz 2040. gadam jaunu kravas automobiļu emisijas samazināt par 90 %.

.....

23.2.

Komisija nāk klajā ar pasākumu kopumu, kura mērķis ir panākt, lai līdz 2030. gadam visiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem visā ES būtu pieejama gigabitu savienojamība.

.....

25.2.

ES apstiprina desmito pret Krieviju vērsto sankciju paketi.

.....

27.2.

Komisija un Apvienotās Karalistes valdība principā panāk politisku vienošanos par Vindzoras regulējumu, kas ir visaptverošs risinājumu kopums, kura mērķis ir risināt praktiskās problēmas, ar kurām saskaras iedzīvotāji un uzņēmumi Ziemeļīrijā.

.....

28.2.

Stratēģija *Global Gateway*. Komisija paraksta nolīgumus ar Eiropas Investīciju banku 4 miljardu eiro vērtībā, kuri ietver garantijas nolīgumu, kas mobilizēs aizdevumus līdz 3,5 miljardiem eiro un trasta fonda iemaksu 500 miljonu eiro apmērā, lai atbalstītu uzņēmumus Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstīs līdz 2027. gadam.

.....

2023. GADA MARTS

.....

1.3.

Ceļu satiksmes drošība. Komisija ierosina atjauninātas prasības attiecībā uz vadītāju apliecībām un ceļu satiksmes noteikumu labāku pārrobežu izpildi.

.....

7.3.

Drošības savienība. Sāk darboties atjaunotā Šengenas Informācijas sistēma.

.....

9.3.

Komisija pieņem jaunu krīzes un pārejas pagaidu regulējumu valsts atbalsta pasākumiem, lai veicinātu atbalsta pasākumus nozarēs, kas ir svarīgas pārejai uz neto nulles emisiju ekonomiku. Tā arī atbalsta grozījumu ar valsts atbalstu saistītajā Vispārējā grupu atbrīvojuma regulā, lai vēl vairāk atvieglotu, vienkāršotu un paātrinātu atbalstu ES zaļajai un digitālajai pārejai.

.....

10.3.

Komisija nāk klajā ar ES kosmosa drošības un aizsardzības stratēģiju, lai nodrošinātu spēcīgāku un noturīgāku ES.

.....

10.3.

ES atjaunina savu jūras drošības stratēģiju, lai nodrošinātu jūru izmantošanu miermīlīgiem mērķiem un aizsargātu jūrniecības jomu pret jauniem apdraudējumiem.

.....

10.3.

Eiropas zaļais kurss. ES vienojas par stingrākiem noteikumiem energoefektivitātes paaugstināšanai.

.....

14.3.

Bogotā, Kolumbijā, ir sāka ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu digitālā alianse, kas ir kopīga iniciatīva, kuras mērķis ir atbalstīt uz cilvēku vērstu pieeju digitālajai pārveidei.

.....

14.3.

Komisija ierosina reformēt veidu, kā tiek veidots ES elektroenerģijas tirgus, lai veicinātu atjaunīgo energoresursu izmantošanu, labāk aizsargātu patērētājus un uzlabotu rūpniecības konkurētspēju.

.....

16.3.

Lai paplašinātu tīru tehnoloģiju ražošanu Eiropas Savienībā un nodrošinātu, ka ES ir pienācīgi aprīkota pārejai uz tīru enerģiju, Komisija ierosina Neto nulles emisiju industrijas aktu.

.....

16.3.

Komisija ierosina visaptverošu pasākumu kopumu ar mērķi nodrošināt ES piekļuvi drošām, daudzveidīgām, cenas ziņā pieejamām un ilgtspējīgām kritiski svarīgo izejvielu piegādēm.

.....

16.3.

Vienotā tirgus 30. gadadienā Komisija izklāsta, kā tā nodrošinās ES ilgtermiņa konkurētspēju pēc 2030. gada.

.....

16.3.

Iniciatīvas “Jaunais Eiropas “Bauhaus”” ietvaros Komisija sāk spēju veidošanas programmu nolūkā sākt Ukrainas atjaunošanu.

17.3.

2023. gada Starptautiskajā solidaritātes konferencē par Venecuēlas krīzi Komisija valstij piešķir 75 miljonus eiro humānās palīdzības finansējuma.

20.3.

Pēc 2023. gada februārī notikušajām postošajām zemestrīcēm rīkotajā līdzekļu devēju konferencē Briselē ES un starptautiskie līdzekļu devēji Turcijas un Sīrijas iedzīvotāju atbalstam piesaista 7 miljardus eiro.

22.3.

Komisija ievieš jaunas patērētāju tiesības, kas preču remontu padarīs vieglāku un pievilcīgāku. Tajā ierosināti arī kopīgi kritēriji, lai cīnītos pret zaļmaldināšanu un maldinošiem apgalvojumiem par vidi.

23.3.

Eiropas zaļais kurss. Parlaments un Padome panāk vienošanos par jūras transporta emisiju samazināšanu, veicinot ilgtspējīgu degvielu izmantošanu kuģniecībā.

28.3.

Eiropas zaļais kurss. ES vienojas par vērienīgu jaunu tiesību aktu nolūkā ieviest pietiekamu alternatīvo degvielu infrastruktūru.

29.3.

Komisija ierosina palielināt pārredzamību un samazināt birokrātiju uzņēmumiem nolūkā uzlabot uzņēmējdarbības vidi Eiropas Savienībā.

.....
30.3.

Eiropas zaļais kurss. ES vienojas par stingrākiem tiesību aktiem, lai paātrinātu atjaunīgo energoresursu enerģijas ieviešanu.

.....
30.3.

Priekšsēdētāja Ursula fon der Leiena saka runu par ES un Ķīnas attiecībām.

.....
31.3.

NextGenerationEU. Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros izmaksātie līdzekļi pārsniedz 150 miljardus eiro.

.....
31.3.

REPowerEU. ES sasniedz savu brīvprātīgo mērķi samazināt gāzes pieprasījumu par 15 % salīdzinājumā ar iepriekšējām piecām ziemām un ziemas beigās 60 % no tās gāzes krātuvju jaudas joprojām ir pilnas.

2023. GADA APRĪLIS

.....
3.4.

Komisija atzīmē Kohēzijas fonda 30. gadadienu. Kopš Kohēzijas fonda izveides no tā ir investēti gandrīz 179 miljardi eiro ES ekonomiskajā, sociālajā un teritoriālajā kohēzijā.

.....
4.4.

ES sāk veidot savas *rescEU* patvēruma rezerves, kuras var izmantot krīžu vai katastrofu laikā, kuras pārsniedz valstu reaģēšanas spējas un kuras jāizveido Horvātijai, Polijai, Slovēnijai, Spānijai, Zviedrijai un Turcijai.

.....

5.4.

Tiesu iestāžu sadarbības jomā Komisija ierosina noteikumus par kriminālprocesa nodošanu starp dalībvalstīm.

.....

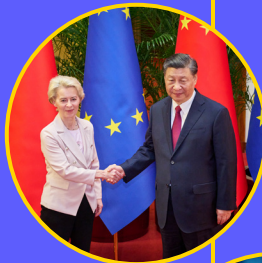
5.4.

Komisija atbild uz septīto Eiropas pilsoņu iniciatīvu, par kuru savākti vairāk nekā 1 miljons parakstu: "Glābiet bites un lauksaimniekus! Virzībā uz bitēm draudzīgu lauksaimniecību veselīgai videi".

.....

6.4.

Komisijas priekšsēdētāja fon der Leiena apmeklē Ķīnu.

.....

17.4.

Komisija izveido Eiropas Algoritmiskās pārredzamības centru, lai palīdzētu īstenot Digitālo pakalpojumu aktu.

.....

18.4.

Ir panākta politiska vienošanās par Eiropas Mikroshēmu aktu, kura mērķis ir stiprināt ES konkurētspēju un noturību šajā stratēģiskajā nozarē.

.....

18.4.

Komisija pieņem priekšlikumu ES Kibersolidaritātes aktam, lai stiprinātu kibersdrošības spējas ES, un nāk klajā ar topošo Kibersdrošības prasmju akadēmiju.

.....

18.4.

Banku savienība. Komisija ierosina banku krīzes pārvaldības un noguldījumu apdrošināšanas sistēmas reformu.

.....

20.4.

Ukraina pievienojas ES civilās aizsardzības mehānismam.

.....

24.4.

Eiropas zaļais kurss. ES un Norvēģija izveido zaļo aliansi, lai padziļinātu sadarbību klimata, vides, enerģētikas un tīras rūpniecības jomā.

.....

23.4.

Pilsoņu paneļdiskusijā par virtuālo pasauli ir sniegti 23 ieteikumi taisnīgai un uz cilvēkiem orientētai virtuālajai pasaulei ES.

.....

25.4.

Digitālo pakalpojumu akts. Komisija saskaņā ar Digitālo pakalpojumu aktu izraugās pirmo ļoti lielu tiešsaistes platformu un meklētājprogrammu kopumu.

.....

25.4.

ES Enerģijas platforma. Komisija izsludina pirmo uzaicinājumu uzņēmumu kopīgam gāzes iepirkumam.

.....
26.4.

Komisija nāk klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem, lai īstenotu ES ekonomikas pārvaldības noteikumu reformu, kas ir visaptverošākais šāda veida pasākums kopš ekonomikas un finanšu krīzes.

.....
26.4.

Eiropas Veselības savienība. Komisija ierosina reformēt tiesību aktus farmācijas jomā, lai padarītu zāles piekļūstamākas, cenas ziņā pieejamākas un inovatīvākas.

.....
26.4.

Eiropas zaļais kurss. Parlaments un Padome panāk vienošanos par jaunu tiesību aktu, lai samazinātu aviācijas emisijas, veicinot ilgtspējīgu aviācijas degvielu.

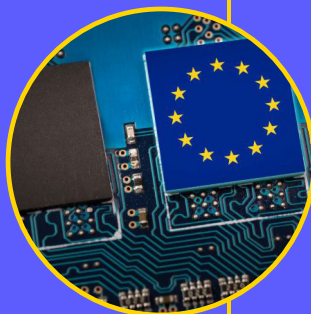
.....
27.4.

Stratēģija *Global Gateway*. Komisija un Eiropas Investīciju banka paziņo par līdzekļiem 18 miljardu eiro apmērā, lai veicinātu investīcijas klimatrīcībā un ilgtspējīgā ekonomikā.

.....
27.4.

Komisija ierosina jaunus noteikumus, lai palīdzētu uzņēmumiem maksimāli izmantot savus izgudrojumus, izmantot jaunās tehnoloģijas un veicināt ES konkurētspēju un tehnoloģisko suverenitāti.

2023. GADA MAIJS

.....
3.5.

Komisija pieņem priekšlikumu Munīcijas ražošanas atbalsta aktam — 500 miljonu eiro plānu ar mērķi steidzami palielināt ES aizsardzības rūpniecības jaudu, lai palīdzētu Ukrainai.

.....
3.5.

Komisija ierosina stingrākus noteikumus korupcijas apkarošanai ES un visā pasaulē.

.....
4.5.

Komisija iesaka pasākumus sporta un citu tiešraides pasākumu pirātisma apkarošanai tiešsaistē.

.....
9.5.

Eiropas Prasmju gads sākas ar prasmju festivālu.

.....
10.5.

Ņemot vērā pieaugošās humānās palīdzības vajadzības saistībā ar konfliktu Sudānā, ES uzsāk humānās palīdzības gaisa tilta izveidi, piegādājot kritiski svarīgas preces saviem humānās palīdzības partneriem Portsudānā.

.....
16.5.

ES un Indija Briselē rīko pirmo Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes ministru sanāksmi. Sanāksmē galvenā uzmanība ir pievērsta stratēģiskās iesaistes padziļināšanai tirdzniecības un tehnoloģiju jomā.

.....
17.5.

Ir izveidota ES un ASV Veselības darba grupa.

.....
17.5.

Komisija nāk klajā ar priekšlikumiem par vērienīgāko un vispusīgāko ES muitas savienības reformu kopš tās izveides 1968. gadā.

.....
18.5.

Komisija iepazīstina ar pirmo "Eiropas mediju nozares pārskatu" — ziņojumu, kurā analizētas pieprasījuma un piedāvājuma tendences audiovizuālajā, videospēļu un ziņu mediju nozarē.

.....
21.5.

Atbildot uz Itālijas lūgumu sniegt palīdzību saistībā ar katastrofālajiem plūdiem, kas skāra valsts ziemeļu daļu, Komisija nekavējoties mobilizē Beļģijas, Francijas, Slovēnijas un Slovākijas sniegto ārkārtas palīdzību, izmantojot ES civilās aizsardzības mehānismu.

.....
19.–21.5.

Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena piedalās G7 samitā Hirosimā, Japānā.

.....
22.5.

Seulā notiek ES un Dienvidkorejas samits, un nolūkā padziļināt sadarbību klimata politikas, tīras enerģijas un vides aizsardzības jomā tiek paziņots par zaļo partnerību.

.....

22.5.

Ņemot vērā vēl nepieredzēto humānās palīdzības vajadzību līmeni visā pasaulē, Padome pieņem brīvprātīgu mērķi — 10 % no oficiālās attīstības palīdzības atvēlēt humānajai palīdzībai.

.....

24.5.

Kapitāla tirgu savienība. Komisija ierosina jaunus noteikumus, lai aizsargātu privātos investorus un dotu tiem iespējas ES.

.....

30.5.

Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm divkāršo *rescEU* ugunsdzēsšanas gaisa floti, gatavojoties nākamajai dabas ugunsgrēku sezonai Eiropā.

.....

30.5.

Ārkārtas reaģēšanas un koordinācijas centrs, kas ir ES ārkārtas reaģēšanas spēju pamats un ES civilās aizsardzības mehānisma dzinējspēks, svin tā 10. gadadienu.

.....

31.5.

Luleo, Zviedrijā notiek ES un ASV Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes ceturtā ministru sanāksme. ES un Amerikas Savienotās Valstis vienojas savstarpēji atzīt veterināro zāļu labas ražošanas prakses pārbažu rezultātus.

2023. GADA JŪNIJS

.....

1.6.

Komisija pieņem pārskatītus noteikumus nolūkā sniegt uzņēmumiem skaidrākus un aktuālākus norādījumus, kas palīdzēs novērtēt uzņēmumu horizontālās sadarbības nolīgumu saderību ar ES konkurences noteikumiem.

.....

1.6.

Priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena paziņo par jaunu atbalsta paketi Moldovai.

.....

7.6.

ES izstrādā jaunu programmu nolūkā stiprināt partnerību ar Latīņameriku un Karību jūras reģionu.

.....

7.6.

Eiropas Veselības savienība. Komisija nāk klajā ar priekšlikumu visaptverošai pieejai garīgajai veselībai.

.....

8.6.

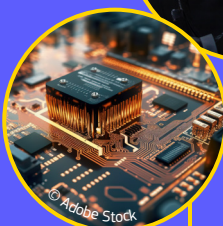
ES Ētikas struktūra. Komisija ierosina veidot visām ES iestādēm kopīgus ētikas standartus.

.....

8.6.

Komisija saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem apstiprina svarīgu projektu visas Eiropas interesēs, lai atbalstītu pētniecību, inovāciju un mikroelektronikas un komunikācijas tehnoloģiju pirmo rūpniecisko ieviešanu.

.....

8.6.

ES nosūta gandrīz 300 ugunsdzēsēju no Spānijas, Francijas un Portugāles, lai palīdzētu cīnīties pret ārkārtīgi postošiem dabas ugunsgrēkiem Kanādā.

.....

12.–16.6.

Priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena dodas uz Brazīliju, Argentīnu, Čīli un Meksiku un paziņo par ES investīcijām Latīņamerikā un Karību jūras reģionā 10 miljardu eiro apmērā, izmantojot *Global Gateway*.

.....

13.6.

Sociālā ekonomika. Komisija ierosina veidus, kā pilnībā izmantot tās potenciālu nodarbinātības, inovācijas un sociālās iekļaušanas kontekstā.

.....

14.6.

ES virzās uz priekšu sarunās ar ASV par kritiski svarīgu derīgo izrakteņu nolīgumu.

.....

15.6.

Briseles 7. konferencē "Atbalsts Sīrijas un reģiona nākotnei" starptautiskā sabiedrība 2023. gadā un turpmāk aņņemas piešķirt 5,6 miljardus eiro.

.....

19.6.

ES un Kenija noslēdz sarunas par vērienīgu ekonomisko partnerattiecību nolīgumu ar stingriem ilgtspējas noteikumiem.

.....

20.6.

ES budžets. Komisija ierosina papildināt ES ilgtermiņa budžetu akūtāko problēmu risināšanai. Komisija nāk klajā arī ar pielāgotu pasākumu kopumu attiecībā uz nākamās paaudzes pašu resursiem.

.....

20.6.

Komisija un Augstais pārstāvis iepazīstina ar Eiropas ekonomiskās drošības stratēģiju. Stratēģija ir vērsta uz to, lai līdz minimumam samazinātu riskus, ko rada ekonomikas savstarpējā atkarība, vienlaikus saglabājot maksimālo ES ekonomiskās atvērtības un dinamisma līmeni.

.....

20.6.

Ukraina. Komisija ierosina izveidot īpašu mehānismu Ukrainas atveseļošanas, atjaunošanas un modernizācijas atbalstam.

.....

23.6.

ES pieņem vienpadsmito pret Krieviju vērsto sankciju paketi saistībā ar joprojām notiekošo nelikumīgo karu pret Ukrainu.

.....

28.6.

ES nāk klajā ar visaptverošu jaunu skatījumu uz klimata pārmaiņu un vides degradācijas draudiem miera, drošības un aizsardzības jomā.

.....

28.6.

Komisija nāk klajā ar priekšlikumiem, lai nodrošinātu, ka iedzīvotāji un uzņēmumi var turpināt piekļūt eiro banknotēm un monētām un maksāt ar tām visā eiro zonā, un noteikt sistēmu iespējamaī jaunai eiro digitālai formai, ko Eiropas Centrālā banka varētu emitēt nākotnē kā papildinājumu skaidrai naudai.

2023. GADA JŪLIJS

.....

5.7.

Komisija pieņem pasākumus, kas vērsti uz galveno dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un kuri turklāt stiprinās ES pārtikas sistēmu un lauksaimniecības noturību.

.....

3.7.

Ukraina. Darbu sāk Starptautiskais centrs saukšanai pie atbildības par Krievijas agresijas noziegumu pret Ukrainu.

.....

5.7.

Komisija publicē ceturto gada ziņojumu par tiesiskumu, kurā izvērtēti pagājušā gada ieteikumi un sniegti konkrēti ieteikumi dalībvalstīm.

.....

9.7.

ES un Jaunzēlande paraksta vērienīgu brīvās tirdzniecības nolīgumu.

.....

11.7.

Komisija iepazīstina ar ES stratēģiju virzībā uz tīmekli 4.0 un virtuālajām pasaulēm.

.....

11.7.

Komisija ierosina pasākumus, lai kravu pārvadājumus padarītu efektīvākus un ilgtspējīgākus, uzlabojot dzelzceļa infrastruktūras pārvaldību un sniedzot labāku informāciju par kravu pārvadājumu siltumnīcefekta gāzu emisijām.

.....

12.7.

Komisija ierosina stiprināt noziegumos cietušo tiesības visā ES, lai viņi varētu saņemt atbalstu, piekļūt informācijai, meklēt taisnīgumu un saņemt kompensāciju.

.....

13.7.

Briselē notiek ES un Japānas 29. samits.

.....

16.7.

Tunisija. Ir panākta politiska vienošanās par visaptverošu partnerības paketi.

.....

17.–18.7.

Trešajā ES un *CELAC* samītā Briselē tiekas ES vadītāji un Karību jūras reģiona valstu kopienas (*CELAC*) vadītāji. Komisija iepazīstina ar ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu *Global Gateway* investīciju programmu.

.....

19.7.

ANO Augsta līmeņa politiskajā forumā par ilgtspējīgu attīstību ES iesniedz pirmo brīvprātīgo pārskatu par progresu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

.....

31.7.

Stratēģija *Global Gateway*. Priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena uzsāk Eiropas komandas iniciatīvu par zaļo ekonomiku Filipīnās.

2023. GADA AUGUSTS

.....

9.8.

Pēc postošajiem plūdiem Slovēnijā ES sniedz ārkārtas palīdzību un mobilizē vidēja termiņa un ilgtermiņa atbalstu.

.....

18.8.

ES sasniedz 90 % gāzes uzglabāšanas mērķrādītāju vairāk nekā divus mēnešus pirms 1. novembrī noteiktā termiņa.

